

Urząd Statystyczny w Olsztynie Statistical Office in Olsztyn

**RAPORT O SYTUACJI
SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ
WOJEWÓDZTWA
WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO W 2012 R.**

**REPORT ON THE SOCIO-ECONOMIC
SITUATION
OF WARMIŃSKO-MAZURSKIE
VOIVODSHIP IN 2012**

Maj 2013 May

Zespół redakcyjny:
Editorial board:

Przewodniczący
President

Janusz Pappelbon

Redaktor główny
Editor-in-chief

Elżbieta Lorek

Członkowie
Members

Monika Borawska, Jacek Grzelak,
Mariola Ornoch, Eliza Panfilow

Sekretarz
Secretary

Agnieszka Wobolewicz

Publikację opracował zespół
Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka
Badań Regionalnych w składzie:
*Publication prepared by team
Warmińsko-Mazurski
Centre for Regional Surveys:*

Mariola Kardasińska, Beata Olszewska,
Anna Rajkiewicz, Magda Stankiewicz,
Alicja Żebiałowicz

Skład komputerowy i grafika
Type setting and graphic

Bożena Jarząbek

Projekt okładki
Cover design

Lidia Motrenko-Makuch

Druk
Printing

Urząd Statystyczny w Olsztynie
Statistical Office in Olsztyn
10-959 Olsztyn, ul. Kościuszki 78/82

ISSN 2084-7084

Przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego prosimy o podanie źródła
When publishing Statistical Office data please indicate source

Publikacja dostępna w Internecie
Publication available at website

www.stat.gov.pl/olsz

PRZEDMOWA

Przedstawiam Państwu drugą edycję publikacji *Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa warmińsko-mazurskiego w 2012 r.* przygotowany przez Urząd Statystyczny w Olsztynie.

Publikacja zawiera obszerny zestaw najbardziej aktualnych informacji statystycznych charakteryzujących poziom rozwoju społeczno-gospodarczego naszego województwa. Prezentowane zagadnienia zostały przedstawione w retrospekcji od 2005 r., co umożliwia analizę i ocenę zmian zachodzących w ostatnich ośmiu latach. Dodatkowo istnieje możliwość porównania zjawisk społeczno - ekonomicznych występujących w województwie warmińsko-mazurskim z procesami zachodzącymi w kraju i innych województwach.

Wyrażam nadzieję, że niniejsze opracowanie będzie cennym źródłem informacji o naszym regionie.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Olsztynie

Marek Morze

Olsztyn, maj 2013 r.

PREFACE

I present to you second edition of the publication Report on the socio-economic situation of Warmińsko-Mazurskie Voivodship in 2012, prepared by the Statistical Office in Olsztyn.

The publication contains a comprehensive set of the most current statistical information characterizing level of the socio-economic development of our voivodship. Published issues are presented in the retrospection from 2005 that allows analysis and assessment of changes occurring for the last eight years. Additionally, it is possible to make comparisons of the socio-economic phenomena observed in warmińsko-mazurskie voivodship with the processes occurring in the country and other voivodships.

I hope that this study will be valuable source of information about our region.

Director
of the Statistical Office in Olsztyn

Marek Morze

Olsztyn, May 2013

SPIS TREŚCI

CONTENTS

		Str. <i>Page</i>
Przedmowa	<i>Preface</i>	3
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	10
PODSTAWOWE TENDENCJE	<i>BASIC TRENDS</i>	15
WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU	<i>VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY</i>	17
WOJEWÓDZTWO NA TLE POZOSTAŁYCH WOJEWÓDZTW	<i>VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF OTHER VOIVODSHIPS</i>	18
PODZIAŁ I POWIERZCHNIA WOJEWÓDZTWA	<i>DIVISION AND AREA OF THE VOIVODSHIP</i>	21
LUDNOŚĆ	<i>POPULATION</i>	22
RYNEK PRACY	<i>LABOUR MARKET</i>	29
WYNAGRODZENIA	<i>WAGES AND SALARIES</i>	45
ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE	<i>SOCIAL BENEFITS</i>	50
CENY	<i>PRICES</i>	53
ROLNICTWO	<i>AGRICULTURE</i>	59
PRZEMYSŁ	<i>INDUSTRY</i>	70
BUDOWNICTWO	<i>CONSTRUCTION</i>	74
BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE	<i>RESIDENTIAL CONSTRUCTION</i>	78
RYNEK WEWNĘTRZNY	<i>INTERNAL MARKET</i>	82
WYNIKI FINANSOWE PRZEDSIĘ- BIORSTW NIEFINANSOWYCH	<i>FINANCIAL RESULTS OF NON-FINANCIAL ENTERPRISES</i>	87
NAKLADY INWESTYCYJNE	<i>INVESTMENT OUTLAYS</i>	90

SPIS TABLIC

LIST OF TABLES

		Nr. <i>No.</i>	Str. <i>Page</i>
Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie w 2012 r.	<i>Selected data for the voivodship and Poland in 2012</i>	1	17
Ludność na podstawie bilansów	<i>Population on the basis of balances based</i>	2	23
Ludność według województw	<i>Population by voivodships</i>	3	24
Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1 000 ludności	<i>Vital statistics and net migration per 1 000 population</i>	4	25
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw	<i>Average paid employment in the enterprise sector</i>	5	29
Przeciętne miesięczne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie warmińsko-mazurskim	<i>Average monthly paid employment in the enterprise sector in warmińsko-mazurskie voivodship</i>	6	30
Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia.....	<i>Registered unemployed persons and unemployment rate</i>	7	33
Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia w województwie warmińsko- mazurskim	<i>Registered unemployed persons and unemployment rate in warmińsko- mazurskie voivodship</i>	8	35

		Nr No.	Str. Page
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale	<i>Economic activity of population aged 15 and more in the 4th quarter</i>	9	39
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector</i>	10	45
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie warmińsko-mazurskim	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in warmińsko-mazurskie voivodship</i>	11	46
Świadczenia społeczne	<i>Social benefits</i>	12	50
Świadczenia społeczne w województwie warmińsko-mazurskim	<i>Social benefits in warmińsko-mazurskie voivodship</i>	13	51
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych	<i>Price indices of consumer goods and services</i>	14	53
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie warmińsko-mazurskim	<i>Price indices of consumer goods and services in warmińsko-mazurskie voivodship</i>	15	54
Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu	<i>Average retail prices of selected consumer goods and services in December</i>	16	55
Wybrane dane dotyczące rolnictwa	<i>Selected data on agriculture</i>	17	60
Przemysł	<i>Industry</i>	18	71
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie warmińsko-mazurskim	<i>Indices of sold production of industry in warmińsko-mazurskie voivodship</i>	19	72
Budownictwo	<i>Construction</i>	20	74
Dynamika produkcji budowlano-montażowej w województwie warmińsko-mazurskim	<i>Indices of construction and assembly production in warmińsko-mazurskie voivodship</i>	21	77
Budownictwo mieszkaniowe	<i>Residential construction</i>	22	78
Mieszkania oddane do użytkowania w województwie warmińsko-mazurskim	<i>Dwellings completed in warmińsko-mazurskie voivodship</i>	23	79
Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia w województwie warmińsko-mazurskim	<i>Dwellings for which permits have been issued in warmińsko-mazurskie voivodship</i>	24	80
Dynamika sprzedaży detalicznej	<i>Indices of retail sale</i>	25	82
Dynamika sprzedaży detalicznej w województwie warmińsko-mazurskim	<i>Indices of retail sale in warmińsko-mazurskie voivodship</i>	26	83
Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych	<i>Selected economic and financial indicators in the surveyed non-financial enterprises</i>	27	89
Nakłady inwestycyjne	<i>Investment outlays</i>	28	90
SPIS WYKRESÓW	LIST OF GRAPHS		
Przyrost naturalny na 1 000 ludności w 2012 r.	<i>Natural increase per 1 000 population in 2012</i>	1	18
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1 000 ludności w 2012 r.	<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1 000 population in 2012</i>	2	18
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL w 2012 r.	<i>Employment rate by LFS in 2012</i>	3	18

		Nr No.	Str. Page
Stopa bezrobocia według BAEL w 2012 r.	<i>Unemployment rate by LFS in 2012</i>	4	19
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2012 r.	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in 2012</i>	5	19
Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2012 r.	<i>Increase of prices of consumer goods and services in 2012</i>	6	19
Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych w 2012 r.	<i>Value of agricultural products procurement per 1 ha of agricultural land in 2012</i>	7	19
Mieszkania oddane do użytkowania w 2012 r.	<i>Dwellings completed in 2012</i>	8	20
Wskaźnik rentowności obrotu netto w przed- siębiorstwach niefinansowych w 2012 r.	<i>Net turnover profitability rate in non- financial enterprises in 2012</i>	9	20
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w 2012 r.	<i>Entities of the national economy in the REGON register in 2012</i>	10	20
Przyrost naturalny na 1 000 ludności	<i>Vital statistics per 1 000 population</i>	11	27
Przyrost naturalny na 1 000 ludności w województwie warmińsko-mazurskim według podregionów i powiatów w 2012 r.	<i>Vital statistics per 1 000 population in warmińsko-mazurskie voivodship by subregions and powiats in 2012</i>	12	27
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1 000 ludności	<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1 000 population</i>	13	28
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1 000 ludności w województwie warmińsko-mazurskim według podregionów i powiatów w 2012 r.	<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1 000 population in warmińsko-mazurskie voivodship by subregions and powiats in 2012</i>	14	28
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw	<i>Indices of average paid employment in the enterprise sector</i>	15	31
Struktura przeciętnego zatrudnienia według sekcji PKD 2007	<i>Structure of average paid employment by PKD 2007 sections</i>	16	31
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według grup wieku	<i>Structure of registered unemployed persons by age groups</i>	17	32
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według poziomu wykształcenia	<i>Structure of registered unemployed persons by educational level</i>	18	32
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według czasu pozostawiania bez pracy	<i>Structure of registered unemployed persons by duration of unemployment</i>	19	32
Stopa bezrobocia rejestrowanego	<i>Registered unemployment rate</i>	20	37
Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie warmińsko-mazurskim według podregionów i powiatów w 2012 r.	<i>Unemployment rate in warmińsko-mazurskie voivodship by subregions and powiats in 2012</i>	21	37
Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według statusu na rynku pracy w IV kwartale	<i>Structure of population aged 15 and more by employment status in the 4th quarter</i>	22	38
Współczynnik aktywności zawodowej w IV kwartale	<i>Activity rate in the 4th quarter</i>	23	38
Struktura pracujących według wieku w województwie warmińsko-mazurskim w IV kwartale	<i>Structure of employed persons by age in warmińsko-mazurskie voivodship in the 4th quarter</i>	24	43
Wskaźnik zatrudnienia w IV kwartale	<i>Employment rate in the 4th quarter</i>	25	43
Struktura bezrobotnych według wieku w województwie warmińsko-mazurskim w IV kwartale	<i>Structure of unemployed persons by age in warmińsko-mazurskie voivodship in the 4th quarter</i>	26	44

		Nr No.	Str. Page
Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w IV kwartale 2012 r.	<i>Structure of unemployed persons by duration of unemployment in the 4th quarter of 2012</i>	27	44
Stopa bezrobocia w IV kwartale	<i>Unemployment rate in the 4th quarter</i>	28	44
Liczba osób niepracujących na 1 000 osób pracujących w IV kwartale	<i>Number of unemployed persons per 1 000 employed persons in the 4th quarter</i>	29	44
Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw	<i>Indices of average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector</i>	30	47
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w wybranych sekcjach 2012 r.	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in selected sections in 2012</i>	31	47
Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów	<i>Indices of average monthly number of retirees and pensioners</i>	32	48
Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto	<i>Indices of average monthly gross retire month pay and pension</i>	33	48
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych	<i>Price indices of consumer goods and services</i>	34	57
Zmiany cen wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku w województwie warmińsko-mazurskim w 2012 r.	<i>Annual changes in prices of selected consumer goods and services in warmińsko-mazurskie voivodship in 2012</i> ...	35	58
Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi z 1 ha	<i>Yields of basic cereals with cereals mixed per 1 ha</i>	36	61
Plony ziemniaków z 1 ha	<i>Potatoes yields per 1 ha</i>	37	61
Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych	<i>Cattle density per 100 ha of agricultural land</i>	38	61
Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych	<i>Pigs density per 100 ha of agricultural land</i>	39	61
Dynamika skupu zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego)	<i>Indices of procurement of basic consumer and fodder cereals (including mixed cereals, excluding sowing seed)</i>	40	62
Dynamika skupu żywca rzeźnego ogółem w wadze żywej	<i>Indices of total procurement of animals for slaughter in live weight</i>	41	62
Dynamika skupu mleka krowiego	<i>Indices of procurement of cows' milk</i>	42	62
Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych jęczmienia	<i>Procurement price of pigs for slaughter to market place price of barley</i>	43	62
Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach	<i>Procurement and market place prices of agricultural products</i>	44	67
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu ...	<i>Indices of sold production of industry</i>	45	68
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle	<i>Indices of average paid employment in industry</i>	46	68
Struktura produkcji sprzedanej przemysłu według sekcji PKD 2007 w 2012 r.	<i>Structure of sold production of industry by PKD 2007 sections in 2012</i>	47	68
Struktura przeciętnego zatrudnienia w przemyśle według sekcji PKD 2007 w 2012 r.	<i>Structure of average paid employment in industry by PKD 2007 sections in 2012</i>	48	68

		Nr No.	Str. Page
Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa	<i>Indices of sold production of construction</i>	49	75
Dynamika produkcji budowlano-montażowej ...	<i>Indices of construction and assembly production</i>	50	75
Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów PKD	<i>Structure of construction and assembly production by PKD divisions</i>	51	75
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie	<i>Indices of average paid employment in construction</i>	52	75
Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania	<i>Indices of dwellings completed</i>	53	76
Mieszkania oddane do użytkowania na 1 000 ludności	<i>Dwellings completed per 1 000 population ...</i>	54	76
Struktura liczby mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa	<i>Structure of number of dwellings completed by forms of construction</i>	55	76
Mieszkania oddane do użytkowania w województwie warmińsko-mazurskim według podregionów i powiatów w 2012 r.	<i>Dwellings completed in warmińsko- -mazurskie voivodship by subregions and powiats in 2012</i>	56	76
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania	<i>Average usable floor space per dwelling completed</i>	57	85
Dynamika liczby wydanych pozwoleń na realizację mieszkań	<i>Indices of number of permits issued for dwellings</i>	58	85
Dynamika liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto	<i>Indices of number of dwellings started</i>	59	85
Dynamika sprzedaży detalicznej	<i>Indices of retail sale</i>	60	85
Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych podmiotów	<i>Share of companies showing net profit in the total number of surveyed entities</i>	61	86
Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w przychodach z całokształtu działalności	<i>Share of revenues of companies showing net profit in the revenues from total activity</i>	62	86
Wskaźnik poziomu kosztów	<i>Cost level indicator</i>	63	86
Wskaźnik rentowności obrotu netto	<i>Net turnover profitability rate</i>	64	86
Dynamika nakładów inwestycyjnych ogółem ...	<i>Indices of total investment outlays</i>	65	86
ANEKS	APPENDIX		
WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE WARMIŃSKO-MAZURSKIM	<i>SELECTED DATA ON WARMIŃSKO- -MAZURSKIE VOIVODSHIP</i>	I	92
WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE WARMIŃSKO-MAZURSKIM WEDŁUG MIESIĘCY	<i>SELECTED DATA ON WARMIŃSKO- -MAZURSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS ...</i>	II	96

W wersji angielskiej: przedmowa, spis treści, uwagi ogólne, podstawowe tendencje i aneks.

In English version: preface, contents, general notes, basic trends and appendix.

UWAGI OGÓLNE

1. Dane zamieszczone w publikacji – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w **każdorazowym podziale administracyjnym kraju**. W opisach województw informacje o liczbie podregionów, powiatów, miast na prawach powiatu, miastach ogółem oraz gminach podano według stanu w dniu 31 XII 2012 r.

2. Od 2009 r. dane prezentuje się w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885), w miejsce stosowanej dotychczas klasyfikacji PKD 2004.

W niniejszym „Raporcie o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa warmińsko-mazurskiego w 2012 r.” publikuje się bieżące dane według PKD 2007 oraz dane przeliczone według tej klasyfikacji za okresy poprzednie.

3. W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

4. Dane w podziale według sekcji PKD 2007 oraz w podziale terytorialnym opracowano **metodą przedsiębiorstw**.

5. Dane opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

7. Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą, tj. produkcyjną i usługową, na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

8. Dane prezentowane w publikacji obejmują podmioty gospodarki narodowej bez względu na charakter własności.

9. W publikacji dane w zakresie:

1) **przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń** dotyczą podmiotów gospodarczych sektora przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;

GENERAL NOTES

1. *Data in the publication, unless otherwise indicated, are presented according to **administrative division of the country in a given period**. In descriptions of voivodships information regarding number of subregions, powiats, cities with powiat status, towns and gminas is given as the date of 31 December 2012.*

2. *Since 2009 onwards the data have been presented in accordance with the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 January 2008 by the decree of Council of Ministers of 24 December 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) to replace the formerly applied PKD 2004.*

In the publication “The Information on Socio-economic Situation of Warmińsko-Mazurskie Voivodship in 2012”, the current data are published according to the NACE Rev. 2. Data for previous periods are also converted according to this classification.

3. *The item “**Industry**” was introduced, including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”, as an additional grouping.*

4. *Data according to NACE Rev. 2 sections as well as to territorial division are compiled using the **enterprise method**.*

5. *Data are compiled according to the **respective organizational status of units of the national economy**.*

6. *The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.*

7. *The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity, i.e. production and service activity, on their own account in order to earn a profit.*

8. *Data presented in publication cover entities of the national economy regardless of ownership.*

9. *In the publication data in regard to:*

1) ***average paid employment and average monthly gross wages and salaries** cover the economic entities of the enterprise sector in which the number of employed persons exceeds 9 persons;*

- 2) **produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;
- 3) **wyników finansowych przedsiębiorstw nie-finansowych oraz nakładów inwestycyjnych i inwestycji rozpoczętych** dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem podmiotów, których podstawowym rodzajem działalności jest działalność zaklasyfikowana według PKD 2007 do sekcji „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo” oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”), w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

10. Informacje odnoszące się do **sektora przedsiębiorstw** prezentuje się w oparciu o definicję przedsiębiorstwa wprowadzoną w rozporządzeniu Rady (EWG) nr 696/93 z dnia 15 III 1993 r. w sprawie jednostek statystycznych do celów obserwacji i analizy systemu produkcyjnego we Wspólnocie. Zgodnie z ww. rozporządzeniem, przedsiębiorstwo jest traktowane jako jednostka organizacyjna produkująca wyroby lub świadcząca usługi, która osiąga korzyści z pewnego stopnia samodzielności w podejmowaniu decyzji, w szczególności w zakresie alokacji swoich bieżących zasobów. Przedsiębiorstwo prowadzi jedną lub kilka rodzajów działalności w jednym lub kilku miejscach i jest tworzone przez jednostkę prawną lub grupę jednostek prawnych. Sektor przedsiębiorstw obejmuje podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego, działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej.

- 2) ***sold production of industry and construction*** concern economic entities, in which the number of employed persons exceeds 9 persons;
- 3) ***financial results of non-financial enterprises as well as investment outlays and newly started investments*** refer to economic entities keeping accounting ledgers (with the exception of entities in which the principal activity is classified as “Agriculture, forestry and fishing” and “Financial and insurance activities” according to the NACE Rev. 2), in which the number of employed persons exceeds 49 persons.

10. Information relating to the **enterprise sector** is presented based on the definition of “enterprise” – introduced by the regulation of the Council (EEC) No 696/93 of 15 March 1993 on the statistical units for the observation and analysis of the production system in the Community. In accordance with the above-mentioned Regulation the enterprise is the smallest combination of legal units that is an organizational unit producing goods or services, which benefits from a certain degree of autonomy in decision-making, especially for the allocation of its current resources. An enterprise carries out one or more activities at one or more locations and it may be a sole legal unit or a group of legal units. Enterprise sector includes those entities which carry out economic activities in the following areas: forestry and logging; marine fishing; mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities; information and communication; real estate activities; legal and accounting activities; activities of head offices; management consultancy activities; architectural and engineering activities; technical testing and analysis; advertising and market research; other professional, scientific and technical activities; administrative and support service activities; arts, entertainment and recreation; repair of computers and personal and household goods; other personal service activities.

11. Jako ceny stałe przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej – ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany, z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu – ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.).

12. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

13. Do przeliczeń na 1 mieszkańca (1 000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku – według stanu w dniu 30 VI. Wszystkie prezentowane w publikacji współczynniki dotyczące 2010 r. zostały obliczone wyłącznie w odniesieniu do ludności faktycznej zbilansowanej w oparciu o wyniki NSP'2011 (patrz nota oraz tabl. 2. na str. 22).

14. Niektóre dane mają charakter tymczasowy i mogą ulec zmianie w następnych wydaniach publikacji.

15. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

16. W publikacji zastosowano skróty niektórych nazw poziomów klasyfikacyjnych PKD 2007; skrócone nazwy zostały oznaczone w tablicach i wykresach znakiem „Δ”. Zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

skrót <i>abbreviation</i>	pełna nazwa <i>full name</i>
sekcje <i>sections</i>	
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
<i>Trade; repair of motor vehicles</i>	<i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
<i>Accommodation and catering</i>	<i>Accommodation and food service activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

11. Constant prices were adopted as follows:

- 1) agricultural output – current prices from the year preceding the reference year with the exception of potatoes, vegetables and fruit, in case of which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year;
- 2) sold production of industry – 2005 constant prices (2005 average current prices).

12. Relative numbers (indices, percentages) are calculated, as a rule, on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

13. In data calculations per capita (1 000 population etc.) as of the end of the year, the number of population as of 31 December was used, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year – as of 30 June, unless otherwise noted. All rates for 2010 presented in the publication were calculated only for the number of actually balanced population based on the results of the Population and Housing Census 2011 (see note and table 2. on page 22).

14. Some data are provisional and may be change in subsequent editions of the publication.

15. Due to the rounding of data, in some cases sums of components can differ from the amount given in the item “total”.

16. The names of some classification levels of NACE Rev. 2 used in publication have been abbreviated, abbreviations are marked in the tables and graphs with the sign “Δ”. The list of abbreviations used and their full names are given below:

skrót <i>abbreviation</i>	pełna nazwa <i>full name</i>
działy <i>divisions</i>	
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania <i>Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i>
Produkcja wyrobów z metali <i>Manufacture of metal products</i>	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń <i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli
Budowa budynków	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej
Handel hurtowy <i>Wholesale trade</i>	Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi <i>Wholesale trade, except of motor vehicles and motorcycles</i>
Handel detaliczny <i>Retail trade</i>	Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi <i>Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles</i>

17. Szersze informacje oraz szczegółowe wyjaśnienia metodyczne publikowane są w zeszytach metodycznych oraz opracowaniach branżowych GUS.

17. Broader information and detailed methodological description are published in methodological volumes and branch statistical publications of Central Statistical Office.

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH
EXPLANATION OF SYMBOLS

Kreska	(-)	- zjawisko nie wystąpiło. <i>magnitude zero.</i>
Zero	(0)	- zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5; <i>magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit;</i>
	(0,0)	- zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. <i>magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit.</i>
Kropka	(.)	- zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych. <i>data not available or not reliable.</i>
Znak	x	- wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. <i>not applicable.</i>
Znak	Δ	- oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji. <i>categories of applied classification are presented in abbreviated form.</i>
„W tym” „Of which”		- oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. <i>indicates that not all elements of the sum are given.</i>
Znak	*	- oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do już opublikowanych. <i>data revised.</i>

WAŻNIEJSZE SKRÓTY
ABBREVIATIONS

zł	- złoty <i>zloty</i>	m ²	- metr kwadratowy <i>square metre</i>
tys.	- tysiąc <i>thousand</i>	m ³	- metr sześcienny <i>cubic metre</i>
mln	- milion <i>million</i>	km ²	- kilometr kwadratowy <i>square kilometre</i>
g	- gram <i>gram</i>	kpl.	- komplet <i>set</i>
kg	- kilogram <i>kilogram</i>	szt.	- sztuka <i>piece, unit</i>
dt	- decytona <i>decition</i>	pkt	- punkt <i>point</i>
l	- litr <i>litre</i>	PKD	- Polska Klasyfikacja Działalności <i>NACE classification</i>
ha	- hektar <i>hectare</i>	p. proc.	- punkt procentowy <i>percentage point</i>

PODSTAWOWE TENDENCJE

W 2012 r. liczba ludności województwa warmińsko-mazurskiego w porównaniu z 2011 r. zmniejszyła się. Rok 2012 był kolejnym rokiem, w którym zmniejszyła się liczba urodzeń, jednocześnie znacznie wzrosła liczba zgonów. Jednak utrzymująca się nadal liczebna przewaga urodzeń nad zgonami pozwoliła zachować dodatni przyrost naturalny. Ogólne saldo migracji ludności na pobyt stały w 2012 r. było ujemne.

W województwie warmińsko-mazurskim w sektorze przedsiębiorstw zanotowano spadek przeciętnego zatrudnienia w ujęciu rocznym. Jednocześnie wzrosła liczba zarejestrowanych bezrobotnych, stopa bezrobocia, podobnie jak w latach ubiegłych, była najwyższa w kraju.

Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) przeprowadzonego w IV kwartale 2012 r. wskazują, że w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku wzrosła liczba bezrobotnych oraz stopa bezrobocia. Zmniejszył się udział zatrudnionych w ogólnej liczbie ludności, wzrosło obciążenie osób pracujących osobami niepracującymi oraz zwiększyła się liczba biernych zawodowo.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2012 r. ukształtowało się na poziomie wyższym niż rok wcześniej, jednak tempo jego wzrostu liczone narastająco w kolejnych kwartałach malało.

W 2012 r. przeciętna liczba emerytów i rencistów była mniejsza niż rok wcześniej, jednocześnie odnotowano wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto, przy czym wyższą dynamiką charakteryzowały się świadczenia wypłacane rolnikom indywidualnym, niż wypłacane przez ZUS.

W 2012 r. zaobserwowano niższy niż w 2011 r. wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku.

W 2012 r. wyprodukowano mniej zbóż i ziemniaków niż przed rokiem, a więcej rzepaku i rzepiku. W odniesieniu do roku poprzedniego zmniejszyło się pogłowie bydła, trzody chlewnej, koni i drobiu, a zwiększyło się stado owiec. W skali roku odnotowano wzrost skupu ziarna zbóż i mleka. Natomiast mniej niż przed rokiem skupiono ziemniaków i żywca rzeźnego.

W porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszyła się produkcja sprzedana przemysłu oraz obniżyło się przeciętne zatrudnienie. Wzrosła natomiast wydajność pracy (mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego).

W odniesieniu do roku poprzedniego notowano wzrost produkcji sprzedanej budownictwa i przeciętnego zatrudnienia, przy jednoczesnym zmniejszeniu wydajności pracy. Wyższa niż przed rokiem była wartość sprzedaży produkcji budowlano-montażowej.

W województwie w 2012 r. wzrosła liczba mieszkań oddanych do użytkowania. Spadła natomiast liczba mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia oraz liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania była mniejsza niż przed rokiem.

W 2012 r. utrzymał się wzrost wartości sprzedaży detalicznej towarów w odniesieniu do roku poprzedniego.

Rok 2012 był drugim z kolei, w którym wynik finansowy netto uzyskany przez badane przedsiębiorstwa niefinansowe pogorszył się. Mniej korzystne były także podstawowe wskaźniki ekonomiczne.

Od 2010 notuje się wzrost nakładów inwestycyjnych, przy czym skala tego wzrostu w 2012 r. była mniejsza niż w 2011 r.

BASIC TRENDS

In 2012, the population of warminsko-mazurskie voivodship was lower comparing to 2011. The year 2012 was another year in which the number of births decreased, while the number of deaths increased. However, natural increase still remained positive. Total net migration of population for permanent residence was negative in 2012.

The fall of average employment in the enterprise sector in warmińsko-mazurskie voivodship was reported on an annual basis. At the same time increased the total number of registered unemployed. The unemployment rate, as in previous years, was the highest in the country.

Results of the Labour Force Survey (LFS) conducted in the fourth quarter of 2012 show the growth of the number of unemployed and the unemployment rate in comparison with the same period of the previous year. Share of employed in the total number of population decreased, while burden of working persons by non-working persons as well as the number of economically inactive persons increased.

Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in 2012 reached a higher level than a year before, but the rate of growth in subsequent increasing periods of the year was decreasing.

In 2012 average number of retirees and pensioners was lower than a year before. In the same time growth in the average monthly retirement pay and pension was reported, but benefits for individual farmers had a higher growth rate than benefits paid by ZUS.

In 2012, an increase in prices of consumer goods and services per year was lower than in 2011.

In 2012 the output of cereals and potatoes was lower, while the output of rape and agrimony was higher than a year before. In relation to the previous year, the number of cattle, pigs, horses and poultry reduced, at the same time herd of sheep enlarged. There was an increase in procurement of cereals and milk, but less than year ago were bought potatoes and animals for slaughter.

In comparison with the previous year there was a decrease of sold production of industry and and the growth of labour productivity (measured by the value of sold production per employee), while reduction of average employment.

In relation to the previous year there was an increase of sold production of construction and the growth of average employment, while decreasing labour productivity. Sale value of construction and assembly production was higher than a year before.

In the voivodship in 2012 increased the number of dwellings completed. The number of permits issued for their realization and the number of started constructions decreased. Average usable floor space per dwelling completed was smaller than a year before.

In 2012 there was an increase of value of retail sale of goods in relation to the previous year.

In 2012 financial results achieved by surveyed non-financial enterprises became worse in comparison with the previous year. Basic economic indicators deteriorated.

Year 2012 was the third year in turn, in which the growth of investment outlays in surveyed enterprises was reported, but the scale of the growth was lower than in 2011.

WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU

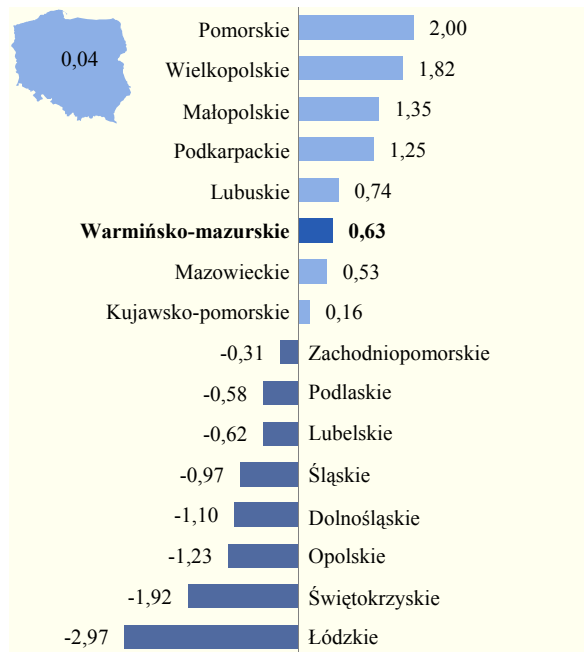
Tabl. 1. Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie w 2012 r.

Wyszczególnienie	Polska	Warmińsko- -mazurskie
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	123	60
Przyrost naturalny na 1 000 ludności	0,04	0,63
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1 000 ludności	-0,17	-1,78
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^a w %	55,9	51,4
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^a w %	50,2	45,8
Stopa bezrobocia według BAEL ^a w %	10,1	11,1
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w zł	3 728,36	2 978,59
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	1 759,85	1 588,21
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	1 054,61	1 056,15
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni = 100)	104,3	104,6
Przeciętna powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie rolnym w ha	9,8	23,0
Obsada bydła ^b na 100 ha użytków rolnych w szt.	36,7	41,8
Obsada trzody chlewnej ^c na 100 ha użytków rolnych w szt.	74,0	51,8
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) na 1 zatrudnionego w przemyśle w zł	460 982	346 293
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) na 1 zatrudnionego w budownictwie w zł	388 800	241 390
Mieszkania oddane do użytkowania na 1 000 ludności ^d	4,0	3,8
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON ^{de} na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII)	1 032	826
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII)	19	7
Udział przedsiębiorstw rentownych w ogólnej liczbie badanych podmiotów w %	77,0	77,8
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych w %	95,8	97,1
Dynamika nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach (rok poprzedni = 100, ceny bieżące) w %	99,9	101,6
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) na 1 mieszkańca ^f w 2010 r. w zł	37 096 ^g	27 228

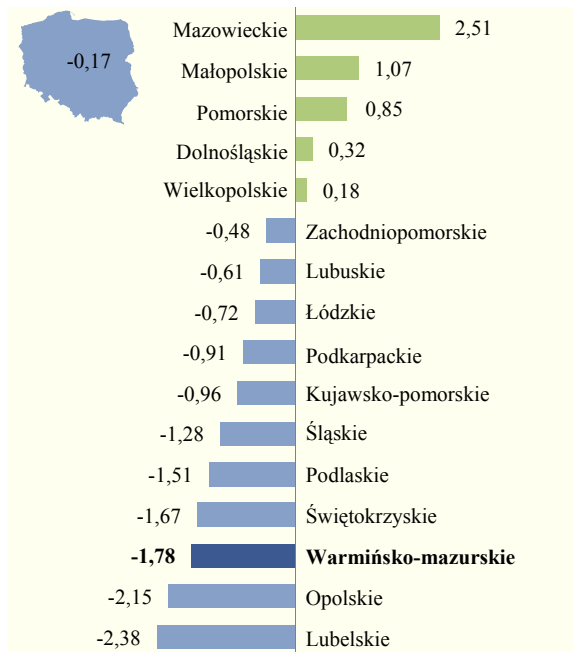
a Przeciętne w roku. *b* Stan w grudniu. *c* Stan w końcu listopada. *d* Ludność według stanu w dniu 30 VI 2012. *e* Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. *f* Dane na 1 mieszkańca obliczono na podstawie liczby ludności uwzględniającej wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002. *g* Po uwzględnieniu w liczbie ludności wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 – 36 778 zł.

WOJEWÓDZTWO NA TLE POZOSTAŁYCH WOJEWÓDZTW

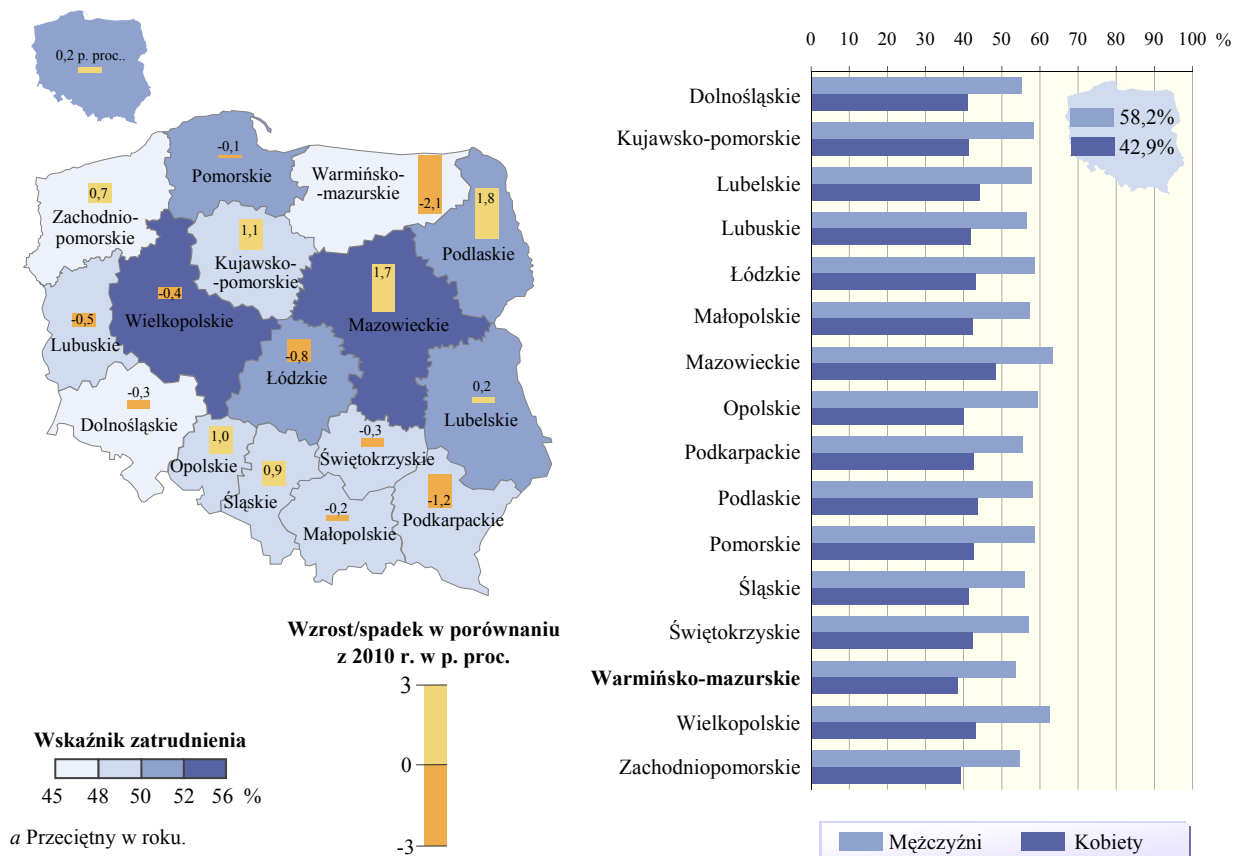
Wyk. 1. Przyrost naturalny na 1 000 ludności w 2012 r.

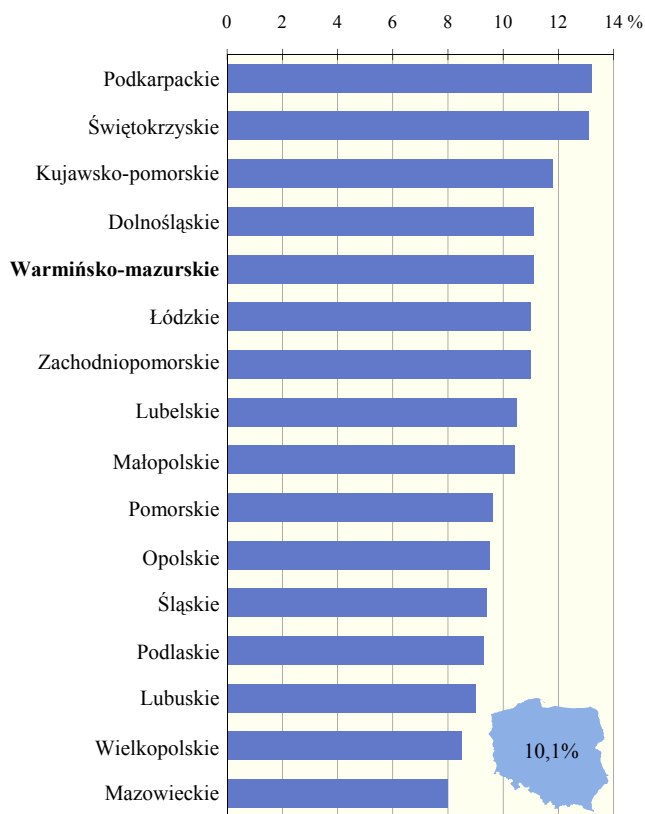
Wyk. 2. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1 000 ludności w 2012 r.

Wyk. 3. Wskaźnik zatrudnienia według BAEL^a w 2012 r.

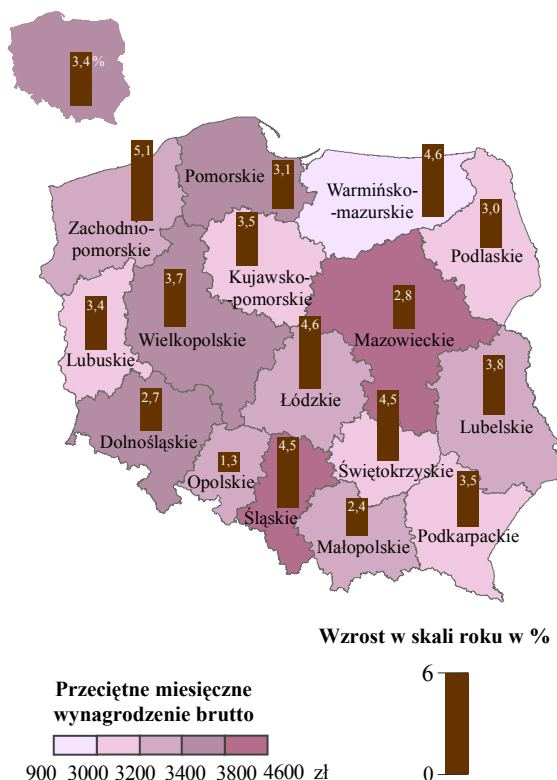

Wyk. 4. **Stopa bezrobocia według BAEL^a w 2012 r.**

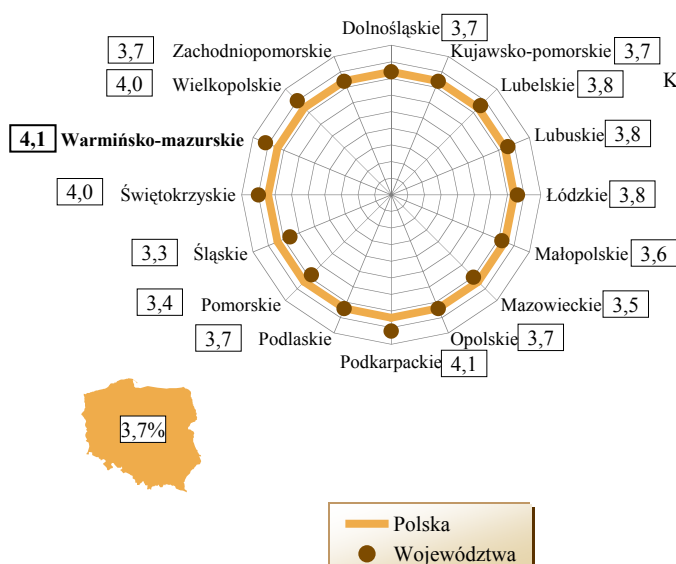

^a Przeciętna w roku.

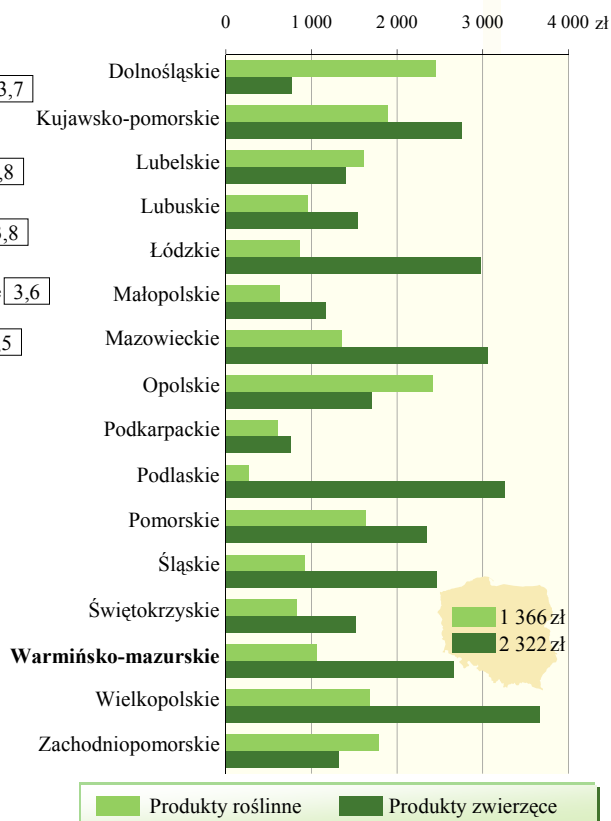
Wyk. 5. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2012 r.**

Wyk. 6. **Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2012 r.**

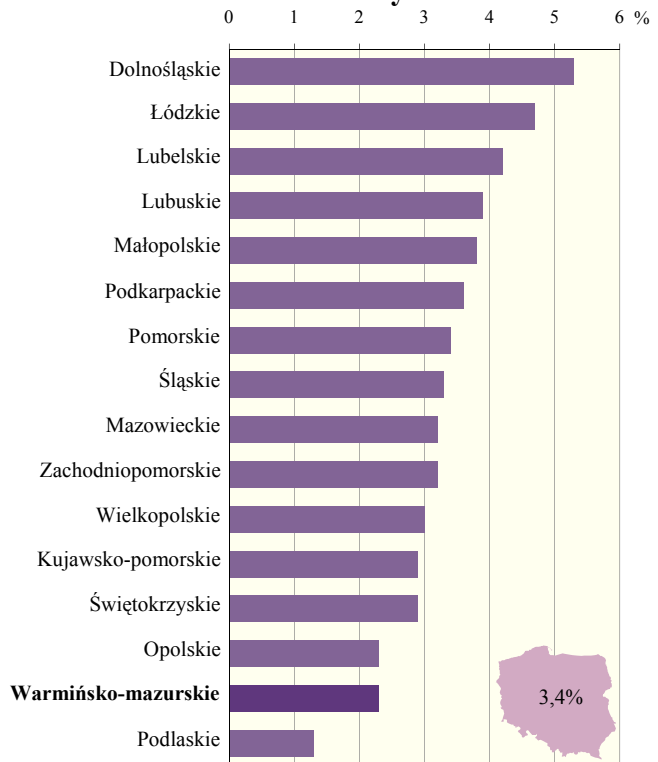
Wyk. 7. **Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych w 2012 r.**

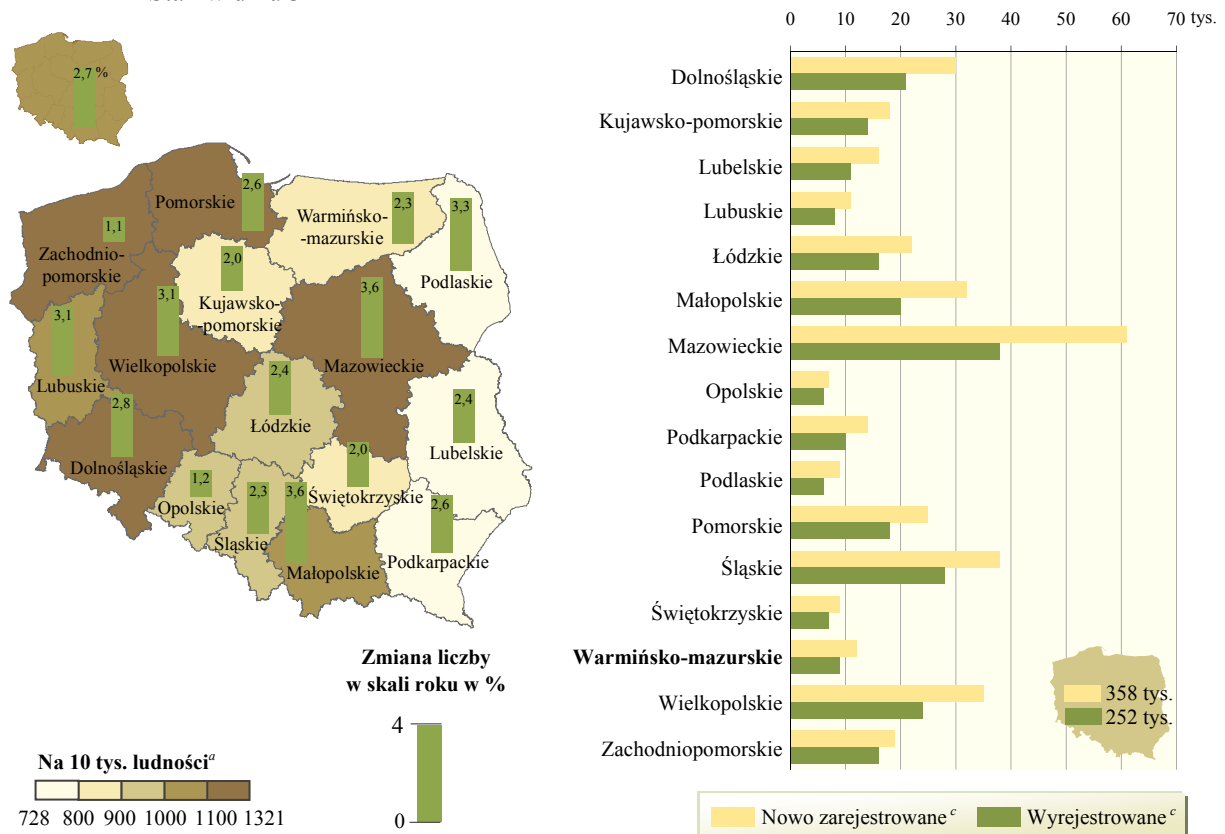
Wyk. 8. **Mieszkania oddane do użytkowania w 2012 r.**

Wyk. 9. **Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych w 2012 r.**

Wyk. 10. **Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON^b w 2012 r. Stan w dniu 31 XII**

a Ludność według stanu w dniu 30 VI. b Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. c W ciągu roku.

PODZIAŁ I POWIERZCHNIA WOJEWÓDZTWA

PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO WEDŁUG NOMENKLATURY JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NTS)¹ W 2012 R.

Stan w dniu 31 XII

	<u>Powierzchnia w ha</u>
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	2 417 347
podregiony:	
Elbląski	749 642
Elcki	634 599
Olsztyński	1 033 106

<u>Podregion elbląski</u>		<u>Podregion elcki</u>		<u>Podregion olsztyński</u>	
Powiaty:	Miasto na prawach powiatu:	Powiaty:		Powiaty:	Miasto na prawach powiatu:
braniewski	Elbląg	elcki		bartoszycki	Olsztyn
działdowski		giżycki		kętrzyński	
elbląski		gołdapski		lidzbarski	
iławski		olecki		mragowski	
nowomiejski		piski		nidzicki	
ostródzki		węgorzewski		olsztyński	
				szczygieński	

Według stanu w dniu 01 I 2012 r. województwo warmińsko-mazurskie zajmowało powierzchnię 24 173 km² (2 417 347 ha), co stanowiło 7,7% powierzchni kraju. Na jego obszarze w dniu 31 XII 2012 r. mieszkało 1 450,7 tys. ludności, tj. 3,8% ogółu ludności Polski. Gęstość zaludnienia na 1 km² wynosiła 60 osób (przedostatnia lokata w kraju). W miastach mieszkało 59,3% ludności województwa.

¹ NTS obejmuje 5 poziomów: 3 poziomy zasadniczego podziału terytorialnego kraju oraz dodatkowo 2 poziomy nieadministracyjne – regiony (NTS 1) grupujące jednostki szczebla wojewódzkiego oraz podregiony (NTS 3) grupujące w ramach województwa kilka do kilkunastu powiatów.

LUDNOŚĆ

Liczba ludności województwa warmińsko-mazurskiego w porównaniu z 2011 r. zmniejszyła się. W 2012 r. zmniejszyła się liczba urodzeń, natomiast wzrosła liczba zgonów, co przełożyło się na znaczny spadek przyrostu naturalnego. Jednak liczebna przewaga urodzeń nad zgonami pozwoliła zachować dodatni przyrost naturalny. Ogólne saldo migracji ludności na pobyt stały, jak i saldo migracji zagranicznych w 2012 r., podobnie jak przed rokiem było ujemne.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2012 r. ludność województwa warmińsko-mazurskiego liczyła 1 450 697 osób, tj. o 1 899 osób mniej niż przed rokiem i o 3 085 osób mniej niż w 2010 r. Populacja województwa stanowiła 3,8% ogółu ludności Polski.

*Szacunki liczby i struktury ludności dla lat międzyspisowych sporządza się **metodą bilansową**, przyjmując wyniki ostatniego spisu powszechnego jako bazę wyjściową do obliczenia danych dla danej gminy z uwzględnieniem liczby urodzeń, zgonów, salda migracji wewnętrznych i zagranicznych oraz zmian administracyjnych, jakie miały miejsce w bilansowanym okresie.*

*Prezentowane dane dotyczą ludności **faktycznie zamieszkałej** w danej gminie, tj. liczby ludności zameldowanej na pobyt stały skorygowanej o saldo osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące.*

Jako bazę wyjściową bilansów przyjęto:

- dla lat 2007–2009 wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002;
- dla lat 2010–2012 wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, z tym że dla 2010 r. – według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2011 r.; dane za lata 2010 i 2011 zostały zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji publikacji;
- dodatkowo w tablicach 2 i 4 dane dla 2010 r. zaprezentowano w dwóch wariantach: A – bilans oparty na wynikach NSP'2002, w celu umożliwienia porównania z danymi dla lat 2007–2009 oraz B – bilans oparty na wynikach NSP'2011, w celu umożliwienia porównania z danymi dla lat 2011–2012.

Średnia gęstość zaludnienia (liczba osób przypadająca na 1 km²) w końcu grudnia 2012 r. wyniosła w województwie 60, zaś w Polsce – 123 i kształtowała się na zbliżonym poziomie do notowanego w 2009 r. oraz 2007 r. Wskaźnik ten wykazywał znaczne zróżnicowanie przestrzenne na terenie województwa – nadal najniższy notowano w powiatach piskim i węgorzewskim, a najwyższy pomijając powiaty grodzkie, w ełckim i działdowskim.

Tabl. 2. Ludność na podstawie bilansów

Wyszczególnienie	2007	2008	2009	2010 ^a		2011	2012
				A	B		
POLSKA							
Stan w dniu 30 VI w tys.	38 116	38 116	38 153	38 187	38 517	38 526	38 534
w tym kobiety	19 699	19 708	19 730	19 748	19 869	19 876	19 882
Miasta	23 351	23 305	23 294	23 284	23 448	23 405	23 360
Wieś	14 765	14 811	14 859	14 903	15 068	15 121	15 174
Stan w dniu 31 XII:							
w tysiącach	38 116	38 136	38 167	38 200	38 530	38 538	38 533
na 1 km ²	122	122	122	122	123	123	123
w tym kobiety:							
w tysiącach	19 704	19 721	19 739	19 756	19 877	19 884	19 884
na 100 mężczyzn	107	107	107	107	107	107	107
Miasta: w tysiącach	23 317	23 288	23 278	23 264	23 429	23 386	23 336
w %	61,2	61,1	61,0	60,9	60,8	60,7	60,6
Wieś: w tysiącach	14 799	14 848	14 889	14 936	15 101	15 153	15 197
w %	38,8	38,9	39,0	39,1	39,2	39,3	39,4
WARMIŃSKO-MAZURSKIE							
Stan w dniu 30 VI w tys.	1 427	1 426	1 428	1 428	1 454	1 453	1 452
w tym kobiety	731	731	732	732	742	741	741
Miasta	855	855	855	854	866	864	861
Wieś	571	572	573	574	588	589	591
Stan w dniu 31 XII:							
w tysiącach	1 426	1 427	1 427	1 427	1 454	1 453	1 451
na 1 km ²	59	59	59	59	60	60	60
w tym kobiety:							
w tysiącach	731	732	732	732	742	741	740
na 100 mężczyzn	105	105	105	105	104	104	104
Miasta: w tysiącach	855	855	854	853	865	862	860
w %	60,0	59,9	59,9	59,7	59,5	59,4	59,3
Wieś: w tysiącach	571	572	573	575	589	590	590
w %	40,0	40,1	40,1	40,3	40,5	40,6	40,7

^a Patrz nota na str. 22.

Struktura ludności według płci w województwie warmińsko-mazurskim od kilku lat nie ulega większym zmianom. W ogólnej liczbie mieszkańców nieznacznie przeważają kobiety, których odsetek w końcu 2012 r., podobnie jak przed rokiem wyniósł 51,0%, a nieco wyższy był w 2007 r. – 51,3%. W Polsce tendencja była podobna – kobiety w 2012 r. stanowiły 51,6%. Współczynnik feminizacji (liczba kobiet na 100 mężczyzn) ukształtował się na poziomie analogicznym jak rok wcześniej osiągając wartość 104, w Polsce zaś na przestrzeni ostatnich lat przyjmował wartość 107.

Tabl. 3. **Ludność według województw**
Stan w dniu 31 XII

Województwa	Ludność w tys.				Średnioroczne tempo przyrostu/ubytku liczby ludności w %			
	2007	2010 ^a	2011	2012	2007	2010 ^a	2011	2012
P o l s k a	38 115,6	38 529,9	38 538,4	38 533,3	-0,03	0,95	0,02	-0,01
Dolnośląskie	2 878,4	2 917,2	2 916,6	2 914,4	-0,14	1,41	-0,02	-0,08
Kujawsko-pomorskie ..	2 066,1	2 098,7	2 098,4	2 096,4	-0,01	1,43	-0,02	-0,09
Lubelskie	2 166,2	2 178,6	2 171,9	2 165,7	-0,30	0,99	-0,31	-0,29
Lubuskie	1 008,5	1 023,2	1 023,2	1 023,3	0,00	1,30	-0,01	0,02
Łódzkie	2 555,9	2 542,4	2 533,7	2 524,7	-0,40	0,02	-0,34	-0,36
Małopolskie	3 279,0	3 336,7	3 346,8	3 354,1	0,24	1,17	0,30	0,22
Mazowieckie	5 188,5	5 267,1	5 285,6	5 301,8	0,32	0,86	0,35	0,31
Opolskie	1 037,1	1 017,2	1 014,0	1 010,2	-0,47	-1,34	-0,32	-0,37
Podkarpackie	2 097,3	2 127,9	2 128,7	2 130,0	-0,01	1,25	0,03	0,06
Podlaskie	1 192,7	1 203,4	1 201,0	1 198,7	-0,29	1,15	-0,20	-0,19
Pomorskie	2 210,9	2 275,5	2 283,5	2 290,1	0,33	2,04	0,35	0,29
Śląskie	4 654,1	4 634,9	4 626,4	4 615,9	-0,32	-0,12	-0,19	-0,23
Świętokrzyskie	1 275,6	1 282,5	1 278,1	1 274,0	-0,34	0,98	-0,35	-0,32
Warmińsko- -mazurskie	1 426,2	1 453,8	1 452,6	1 450,7	-0,05	1,87	-0,08	-0,13
Wielkopolskie	3 386,9	3 446,7	3 455,5	3 462,2	0,25	1,13	0,25	0,19
Zachodniopomorskie ..	1 692,3	1 723,7	1 722,7	1 721,4	-0,03	1,80	-0,06	-0,08

a Na podstawie bilansu opartego na wynikach NSP'2011.

Dane o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) zostały obliczone zgodnie z kryteriami definicji urodzenia i zgonu noworodka – rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia (WHO).

W województwie warmińsko-mazurskim w 2012 r. zarejestrowano 14 330 urodzeń żywych, tj. o 420 mniej niż przed rokiem i o 1 286 mniej niż w 2007 r. Współczynnik urodzeń żywych wyniósł 9,87‰ i był niższy zarówno w stosunku do notowanego rok wcześniej (10,15‰), jak i w 2007 r. (10,92‰).

W 2012 r. w województwie zmarło 13 415 osób, tj. o 475 osób więcej niż przed rokiem i o 495 więcej niż w 2007 r. Ogólny współczynnik zgonów wyniósł 9,24‰ i był wyższy niż notowany zarówno w 2011 r. jak i w 2007 r., gdzie wynosił odpowiednio 8,91‰ i 9,04‰. W stosunku do roku poprzedniego i 2007 r. zmniejszyła

Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności (według stanu w dniu 30 VI): do 2009 r. – zameldowanej na pobyt stały, od 2010 r. – faktycznie zamieszkałej.

się liczba zgonów niemowląt. Współczynnik zgonów niemowląt (liczony na 1 000 urodzeń żywych) przyjął wartość 4,12‰, wobec 4,75‰ – w 2011 r. i 5,38‰ – w 2007 r.

W województwie warmińsko-mazurskim notowano dodatni przyrost naturalny. Różnica między liczbą urodzeń żywych i zgonów ukształtowała się na poziomie 915 w 2012 r., podczas gdy rok wcześniej wyniosła 1 810, a przed czterema laty 2 696. Współczynnik przyrostu naturalnego osiągnął wartość 0,63‰ i był niższy niż przed rokiem (1,25‰), i niższy niż w 2007 r. (1,89‰). Omawiany wskaźnik dla Polski osiągał znacznie niższe wartości we wszystkich analizowanych latach.

W województwie obserwowano przestrzenne zróżnicowanie współczynnika przyrostu naturalnego. W sześciu powiatach był on ujemny (w Elblągu, powiecie węgorzewskim, lidzbarskim, kętrzyńskim, piskim i giżyckim), w pozostałych dodatni. Najwyższe wartości osiągnął w powiatach: nowomiejskim, gołdapskim i olsztyńskim.

Tabl. 4. **Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1 000 ludności**

Wyszczególnienie	2007	2008	2009	2010 ^a		2011	2012
				A	B		
POLSKA							
Małżeństwa	6,52	6,76	6,57	5,98	5,93	5,36	5,29
Urodzenia żywe	10,18	10,87	10,95	10,82	10,73	10,08	10,02
Zgony	9,90	9,95	10,09	9,91	9,83	9,75	9,99
w tym niemowląt ^b	5,99	5,64	5,57	4,98	4,98	4,73	4,64
Przyrost naturalny ^c	0,28	0,92	0,86	0,91	0,90	0,34	0,04
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych							
na pobyt stały	-0,54	-0,39	-0,03	-0,06	-0,05	-0,11	-0,17
w tym zagranicznych	-0,54	-0,39	-0,03	-0,06	-0,05	-0,11	-0,17
WARMIŃSKO-MAZURSKIE							
Małżeństwa	6,67	7,00	6,59	5,85	5,76	5,26	5,18
Urodzenia żywe	10,92	11,43	11,57	11,03	10,85	10,15	9,87
Zgony	9,04	8,96	9,22	9,05	8,90	8,91	9,24
w tym niemowląt ^b	5,38	5,08	5,02	4,76	4,76	4,75	4,12
Przyrost naturalny ^c	1,89	2,47	2,34	1,98	1,95	1,25	0,63
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych							
na pobyt stały	-2,65	-2,17	-1,95	-1,89	-1,86	-2,06	-1,78
w tym zagranicznych	-0,74	-0,52	-0,05	0,01	0,01	-0,03	-0,12
m. OLSZTYN							
Małżeństwa	6,26	6,46	6,22	5,55	5,37	5,16	4,80
Urodzenia żywe	10,18	10,57	11,20	10,64	10,31	9,81	9,31
Zgony	7,83	7,79	8,05	8,21	7,95	8,04	8,29
w tym niemowląt ^b	5,81	1,12	4,21	4,42	4,42	5,82	1,84
Przyrost naturalny ^c	2,36	2,78	3,15	2,43	2,35	1,76	1,02
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych							
na pobyt stały	0,04	-0,87	-0,98	-2,39	-2,32	-1,58	-0,21
w tym zagranicznych	-0,89	-0,86	-0,22	-0,46	-0,44	-0,33	-0,31

^a Patrz notka na str. 22. ^b Dzieci w wieku poniżej 1 roku na 1 000 urodzeń żywych. ^c Różnica między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w danym okresie.

W województwie warmińsko-mazurskim w 2012 r. zawarto 7 523 małżeństwa, tj. o 120 mniej niż przed rokiem i o 2 011 mniej niż w 2007 r. Współczynnik małżeństw kształtował się na poziomie 5,18‰ w 2012 r., wobec 5,26‰ w 2011 r. i 6,67‰ w 2007 r. W 2012 r. i w 2011 r. liczba nowo zawartych małżeństw na 1 000 ludności w województwie była nieco niższa niż w Polsce, natomiast w 2007 r. była wyższa.

W omawianych latach saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały było ujemne. Oznacza to, że w kolejnych latach badanego okresu liczba osób wymeldowanych z pobytu stałego przewyższała liczbę osób zameldowanych na pobyt stały w tym czasie (w 2012 r. o 2 587, w 2011 r. o 2 996, a w 2007 r. o 3 792).

Badanie migracji zagranicznych województwa wykazało, że liczba emigrantów przewyższała liczbę imigrantów we wszystkich trzech omawianych latach. W kraju sytuacja była taka sama.

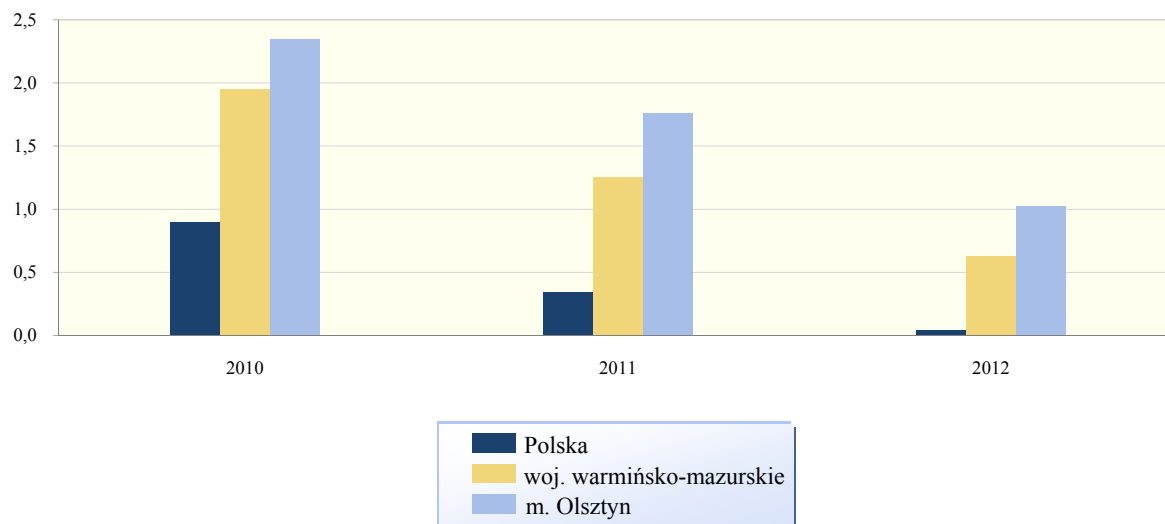
W 2012 r. w dwóch powiatach województwa warmińsko-mazurskiego – olsztyńskim i elbląskim saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały przyjęło wartości dodatnie.

Dane prezentujące ludność w województwie warmińsko-mazurskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

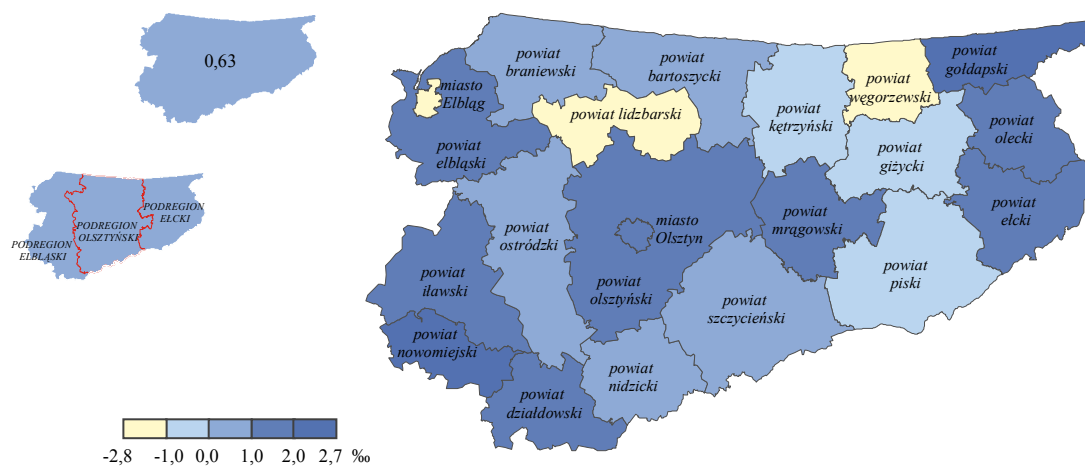
- „*Biuletyn Statystyczny Województwa Warmińsko-Mazurskiego*” – publikacja dostępna co kwartał,
- „*Stan i ruch naturalny ludności w województwie warmińsko-mazurskim*” – opracowanie sygnałne dostępne co roku,
- „*Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie warmińsko-mazurskim*” – publikacja dostępna także w wersji książkowej;

jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

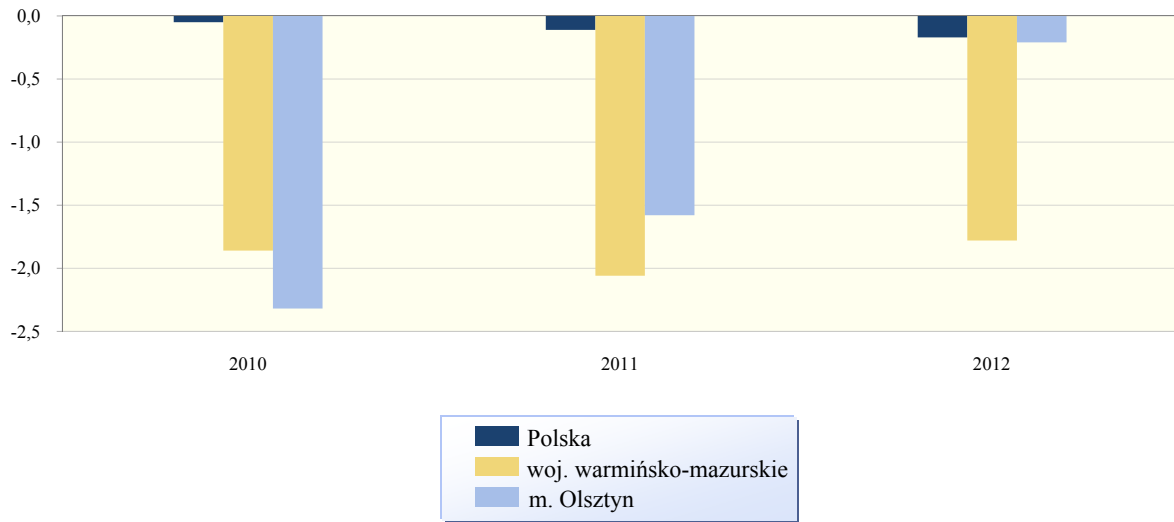
Wyk. 11. Przyrost naturalny na 1 000 ludności

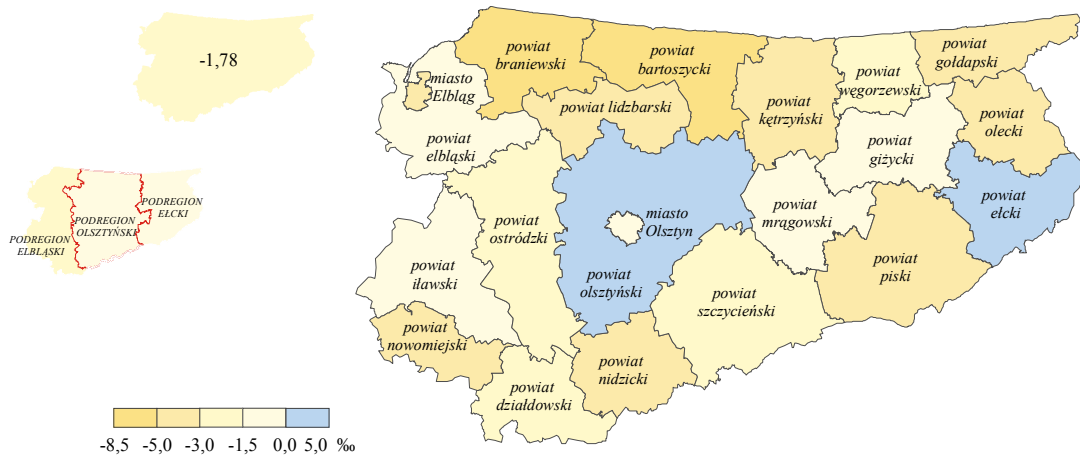
Wyk. 12. Przyrost naturalny na 1 000 ludności w województwie warmińsko-mazurskim według podregionów i powiatów w 2012 r.

Wyk. 13. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1 000 ludności

Wyk. 14. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1 000 ludności w województwie warmińsko-mazurskim według podregionów i powiatów w 2012 r.

RYNEK PRACY

■ PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE

W 2012 r. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie warmińsko-mazurskim zmalało w skali roku, a tempo spadku w kolejnych kwartalnych okresach narastających utrzymywało się na zbliżonym poziomie.

W jednostkach sektora przedsiębiorstw w województwie warmińsko-mazurskim w 2012 r. przeciętne zatrudnienie wyniosło 138,9 tys. osób, co oznacza spadek o 0,7% w odniesieniu do poprzedniego roku. W Polsce natomiast w 2012 r. obserwowano wzrost o 0,1%.

Dane o przeciętnym zatrudnieniu obejmują osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy oraz niepełnym, w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Tabl. 5. **Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw**

Wyszczególnienie	2005	2011	2012		
	w tysiącach		2005=100	2011=100	
Polska	4 769,3	5 544,1	5 548,7	116,2	100,1
Warmińsko-mazurskie	131,3	139,8	138,9	105,8	99,3
m. Olsztyn	30,9	30,4	x	98,5

W 2012 r. udział sektora prywatnego ukształtował się na poziomie 91,1% i zwiększył się zarówno w porównaniu z rokiem poprzednim, jak i 2005 r., odpowiednio o 0,1 p. proc. i 2,4 p. proc. W jednostkach sektora prywatnego przeciętne zatrudnienie wyniosło 126,6 tys. osób, co oznacza spadek o 0,5% w stosunku do roku poprzedniego oraz wzrost o 8,7% w odniesieniu do 2005 r. Przeciętne zatrudnienie w przedsiębiorstwach sektora publicznego wyniosło 12,3 tys. osób, tj. o 2,2% mniej niż w 2011 r. i o 17,2% mniej niż w 2005 r.

W województwie największe przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw zanotowano w przetwórstwie przemysłowym – 71,9 tys. osób, tj. 51,8% ogółu, natomiast najmniejsze w pozostałej działalności usługowej (0,4 tys. osób, tj. 0,3%).

Tabl. 6. **Przeciętne miesięczne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie warmińsko-mazurskim**

Wyszczególnienie	2011				2012				w tys.
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100								
O g ó ł e m	105,9	104,1	104,5	104,0	98,4	99,0	98,5	99,3	138,9
w tym:									
Przemysł	104,6	103,9	104,5	103,6	99,1	98,7	97,6	97,6	78,5
w tym przetwórstwo przemysłowe	104,5	103,7	104,3	103,4	99,1	98,8	97,6	97,5	71,9
Budownictwo	106,8	103,4	100,8	99,8	98,3	103,4	105,5	107,9	15,2
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	107,0	106,2	107,7	108,6	95,4	94,8	93,9	93,1	20,9
Transport i gospodarka magazynowa	105,9	106,0	105,5	105,3	103,4	102,8	104,1	104,1	5,0
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	112,3	72,4	72,5	72,9	66,2	99,9	102,1	100,4	2,9
Informacja i komunikacja	141,0	138,8	136,9	136,1	92,1	92,8	97,1	95,7	0,9
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	112,1	102,5	102,6	102,3	97,6	96,8	95,6	96,7	2,4
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	100,1	119,0	121,8	122,6	134,1	107,0	107,5	129,0	5,5

W 2012 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, przeciętne zatrudnienie wzrosło m.in. w administrowaniu i działalności wspierającej (o 29,0%) oraz działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 11,3%), zmniejszyło się natomiast m.in. w pozostałej działalności usługowej (o 35,0%).

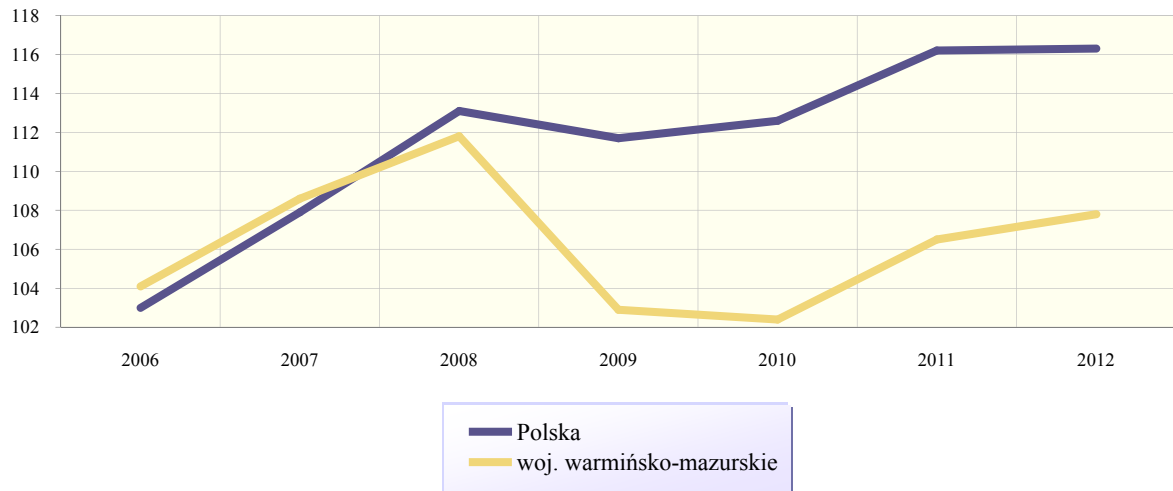
■ BEZROBOCIE REJESTROWANE

W końcu 2012 r. w województwie warmińsko-mazurskim nadal utrzymywała się niekorzystna sytuacja na rynku pracy. W ujęciu rocznym zanotowano wzrost ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych, jednocześnie odnotowano wzrost liczby zgłoszonych ofert zatrudnienia. Stopa bezrobocia, podobnie jak w latach ubiegłych, była najwyższa w kraju.

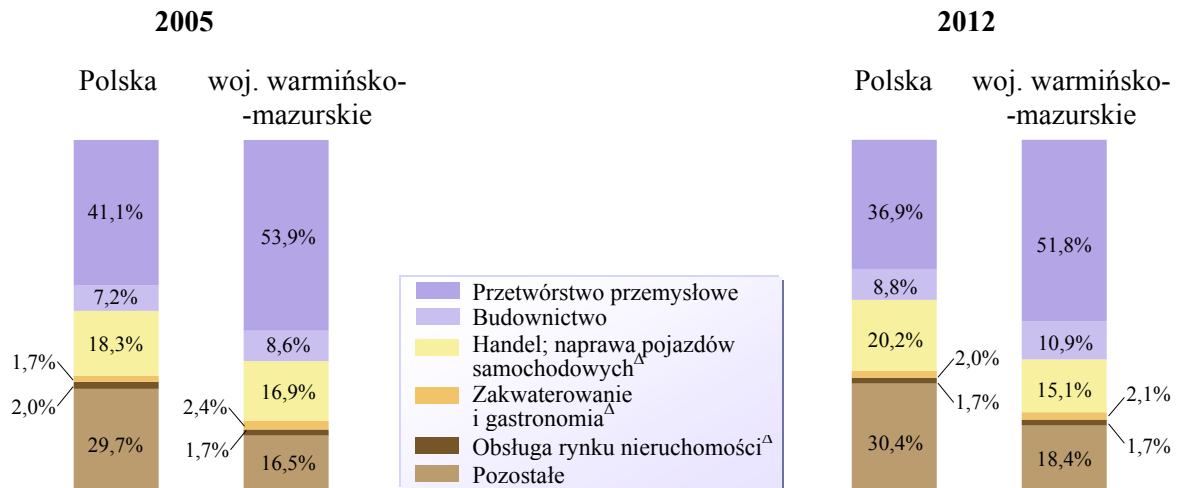
W końcu grudnia 2012 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa warmińsko-mazurskiego wyniosła 113,2 tys. osób i była wyższa od zanotowanej przed rokiem (o 5,9 tys. osób, tj. o 5,5%), ale niższa niż w 2005 r. (o 37,7 tys. osób, tj. o 25,0%). Podobne zmiany obserwowano w skali kraju – na koniec 2012 r. liczba bezrobotnych była o 7,8% wyższa niż rok wcześniej (wobec wzrostu o 1,4% w 2011 r.), a w stosunku do 2005 r. nastąpił spadek o 22,9%.

Dane o bezrobociu rejestrowanym dotyczące osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001) z późniejszymi zmianami.

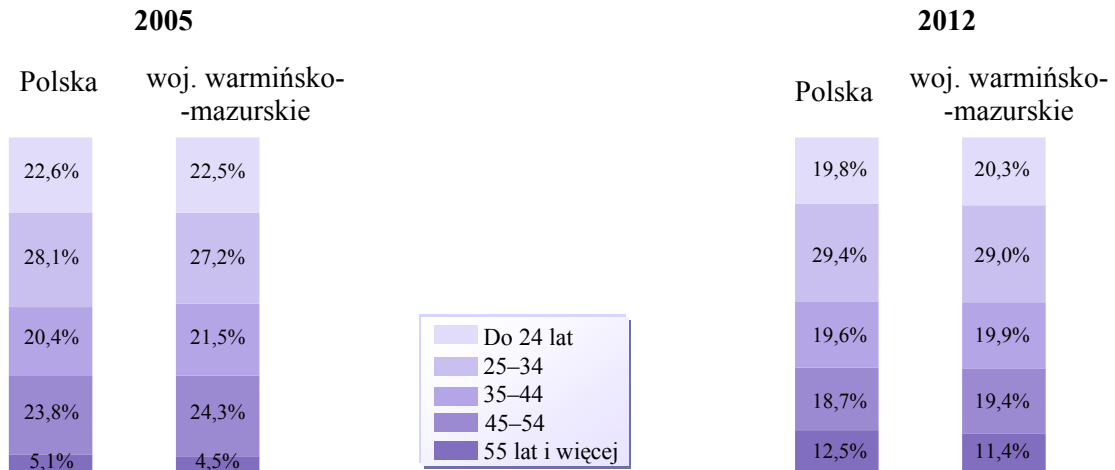
Wyk. 15. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw**
2005 = 100

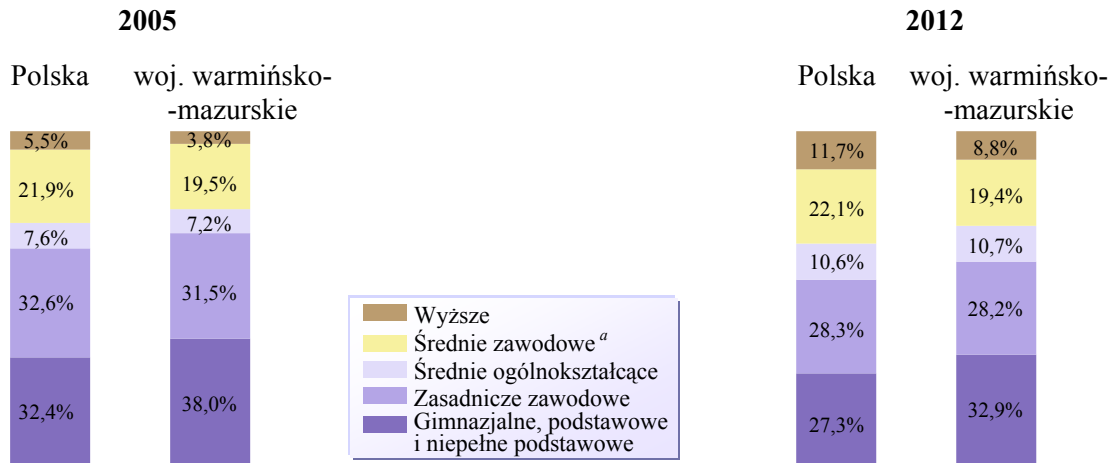
Wyk. 16. **Struktura przeciętnego zatrudnienia według sekcji PKD 2007**

Wyk. 17. **Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według grup wieku**
Stan w dniu 31 XII

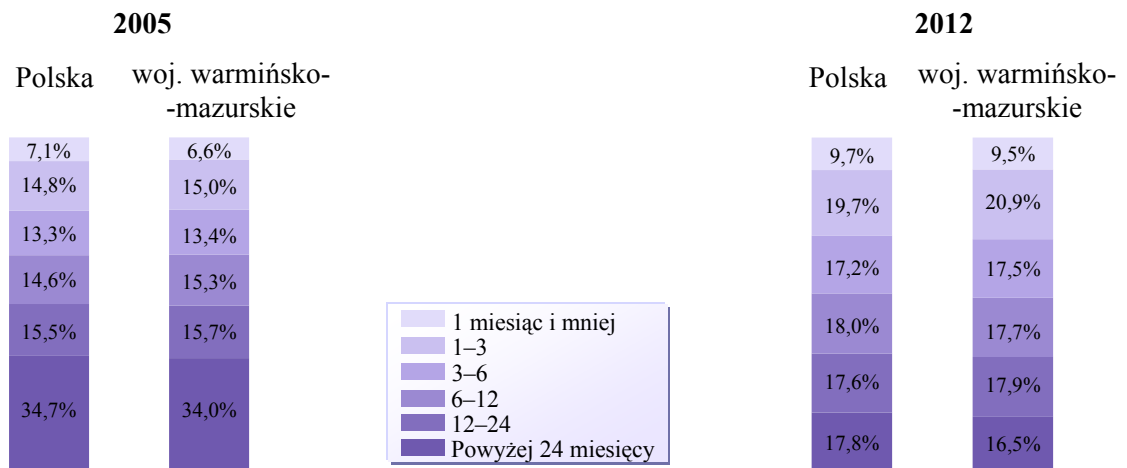

Wyk. 18. **Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według poziomu wykształcenia**
Stan w dniu 31 XII

^a Łącznie z wykształceniem policealnym.

Wyk. 19. **Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według czasu pozostawania bez pracy^a**
Stan w dniu 31 XII

^a Przedziały zostały domknięte prawostronnie.

Tabl. 7. **Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia**
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2005	2011	2012
POLSKA			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	2 773,0	1 982,7	2 136,8
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	2 793,2	2 591,5	2 655,0
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	3 019,8	2 563,5	2 500,8
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ..	158	90	92
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	17,6	12,5	13,4
WARMIŃSKO-MAZURSKIE			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	150,9	107,3	113,2
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	147,7	139,7	138,5
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	159,1	138,3	132,6
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ..	411	266	159
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	27,2	20,2	21,2
m. OLSZTYN			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	7,6	6,2	7,3
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	11,5	10,6	6,9
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	12,9	10,2	9,6
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ..	95	149	88
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	9,2	7,2	8,3

^a W ciągu roku.

W województwie warmińsko-mazurskim w końcu 2012 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, wzrost liczby bezrobotnych odnotowano w siedemnastu powiatach, przy czym najwyższy – w mieście Olsztynie (o 16,4%), a najmniejszy – w szczycieńskim (o 1,2%). Z powiatów, w których zanotowano spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych, największy wystąpił w piskim (o 8,4%).

Bezrobotni nieposiadający prawa do zasiłku to zarejestrowane w urzędach pracy osoby poszukujące pracy, które utraciły bądź nie nabyły prawa do zasiłku.

W 2012 r. 82,6% ogółu bezrobotnych w regionie stanowiły osoby wcześniej pracujące (w poprzednim roku – 81,5%). Bezrobotni bez prawa do zasiłku stanowili 80,3% podobnie jak rok temu. Mieszkańcy wsi pozostający bez pracy to 49,5% (przed rokiem – 49,6%) ogólnej liczby bezrobotnych.

W końcu grudnia 2012 r. w województwie warmińsko-mazurskim wśród bezrobotnych, podobnie jak w kraju, przeważały kobiety. Stanowiły one 52,1% ogółu zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy, a ich liczba była o 0,9% wyższa niż rok wcześniej. Populacja bezrobotnych mężczyzn zwiększyła się (o 11,0%), a ich odsetek zwiększył się w ciągu roku o 2,3 p. proc., do poziomu 47,9%.

Wśród ludzi młodych nadal występował wysoki odsetek bezrobotnych. W końcu grudnia 2012 r. najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych stanowiły osoby w wieku 25–34 lata (32,9 tys.), a ich odsetek w ogólnej liczbie bezrobotnych zwiększył się w porównaniu z poprzednim rokiem (o 0,3 p. proc. do 29,0%). Wzrósł także udział bezrobotnych w wieku 55 lat i więcej (o 0,9 p. proc. do 11,3%). Zmniejszył się natomiast udział bezrobotnych osób w wieku 18–24 lata oraz 45–54 lata.

Ponad 60% bezrobotnych rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy to osoby o stosunkowo niskim poziomie wykształcenia. Dwie najliczniejsze grupy stanowiły osoby posiadające wykształcenie gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe oraz zasadnicze zawodowe (odpowiednio 32,9% i 28,3% ogółu bezrobotnych). W porównaniu z 2011 r. zwiększył się udział osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym (o 0,5 p. proc.). Coraz większe problemy na rynku pracy odczuwały również osoby z wyższym wykształceniem, których zbiorowość w ciągu ostatniego roku zwiększyła się o 9,1%, a ich odsetek wzrósł o 0,3 p. proc. do poziomu 8,8%.

Spośród wszystkich kategorii bezrobotnych wyodrębnionych ze względu na czas pozostawania bez pracy największy wzrost (o 11,1%) w ujęciu rocznym odnotowano w przypadku osób pozostających bez pracy dłużej niż 1 rok (ich udział wzrósł do 34,4%, tj. o 1,7 p. proc.). Wzrosła także liczba osób pozostających bez pracy do 1 miesiąca (o 8,2%), od 1 do 3 miesięcy (o 4,5%) oraz od 3 do 6 miesięcy (o 2,9%). Spadek nastąpił w grupie osób pozostających bez pracy od 6 do 12 miesięcy (o 1,9%).

Największe trudności ze znalezieniem zatrudnienia miały osoby z krótkim stażem pracy (1–5 lat) oraz dotychczas niepracujące, które łącznie stanowiły ponad 42% ogólnej liczby bezrobotnych (odpowiednio 24,8% i 17,4%). W porównaniu z rokiem poprzednim w największym stopniu wzrósł odsetek osób ze stażem od 5 do 10 lat (do 15,5%, tj. o 0,6 p. proc.).

Wśród osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w województwie warmińsko-mazurskim w końcu 2012 r. zmianie uległa m.in. liczba osób samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko w wieku do 18 roku życia (wzrost o 7,9%), liczba osób powyżej 50 roku życia (wzrost o 7,4%) oraz długotrwale bezrobotnych (wzrost o 5,2%). Spadek odnotowano jedynie w przypadku osób bez doświadczenia zawodowego (o 0,2%). Na poziomie sprzed roku utrzymała się liczba osób bezrobotnych w wieku do 25 roku życia. Najliczniejszą grupą bezrobotnych były osoby bez wykształcenie średniego – jej udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w porównaniu z analogicznym okresem 2011 r. wzrósł o 0,2 p. proc. do poziomu 61,1%.

Tabl. 8. **Bezrobotni rejestrowani oraz stopa bezrobocia w województwie warmińsko-mazurskim**

Wyszczególnienie	2011				2012			
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII
Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu okresu):								
w tys. osób	116,4	97,9	98,3	107,3	114,5	102,0	102,7	113,2
analogiczny okres roku poprzedniego = 100	100,5	99,9	102,1	101,3	98,4	104,1	104,5	105,5
Bezrobotni nowo zarejestrowani (napływ):								
w tys. osób	39,2	27,3	34,9	38,4	35,0	27,1	35,3	41,1
analogiczny okres roku poprzedniego = 100	93,9	81,2	82,5	82,3	89,4	99,1	101,3	107,1
Bezrobotni wyrejestrowani (odpływ):								
w tys. osób	28,7	45,8	34,5	29,3	27,9	39,6	34,6	30,6
analogiczny okres roku poprzedniego = 100	82,0	88,9	78,4	79,3	97,0	86,5	100,1	104,4
Płynność bezrobocia (napływ-odpływ) w tys. osób	10,4	18,4	0,3	0,9	7,2	-12,5	0,7	10,5
Stopa bezrobocia (stan w końcu okresu) w %	21,4	18,6	18,7	20,2	21,2	19,4	19,5	21,2

Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Stopa bezrobocia rejestrowanego zarówno w skali kraju, jak i województwa, w 2012 r. była wyższa niż rok wcześniej. W końcu grudnia wskaźnik ogólnokrajowy wyniósł 13,4% i wzrósł (o 0,9 p. proc.) w odniesieniu do notowanego przed rokiem, ale był niższy o 4,2 p. proc. w porównaniu z analogicznym okresem 2005 r. W województwie w końcu 2012 r. stopa bezrobocia rejestrowanego ukształtowała się na poziomie 21,2% i była wyższa (o 1,0 p. proc.) niż rok wcześniej, jednak niższa (o 6,0 p. proc.) w stosunku do 2005 r. Stopa bezrobocia w województwie, podobnie jak w latach ubiegłych, była najwyższa w kraju.

Wzrost stopy bezrobocia w skali roku odnotowano w osiemnastu powiatach i wyniósł on od 0,3 p. proc. w powiecie szczycieńskim do 2,0 p. proc. w powiecie działdowskim. Spadek zanotowano w powiecie piskim (o 1,9 p. proc.) oraz bartoszyckim i lidzbarskim (po 0,3 p. proc.). Nadal obserwowano dość duże terytorialne zróżnicowanie stopy bezrobocia w województwie. Rozpiętość pomiędzy najniższą i najwyższą wartością wskaźnika w powiatach na koniec 2012 r. wyniosła 23,1 p. proc. i w skali roku zmniejszyła się o 3,0 p. proc. Najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w powiatach: piskim (31,4%), braniewskim (30,9%), kętrzyńskim (29,8%), bartoszyckim (29,7%) oraz węgorzewskim (29,6%), najniższą zaś – w mieście na prawach powiatu Olsztynie (8,3%).

W 2012 r. w województwie warmińsko-mazurskim liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych wyniosła 138,5 tys. osób i była mniejsza niż przed rokiem (o 1,2 tys., tj. o 0,9%) oraz w porównaniu z zanotowaną w 2005 r. (o 9,1 tys., tj. o 6,2%).

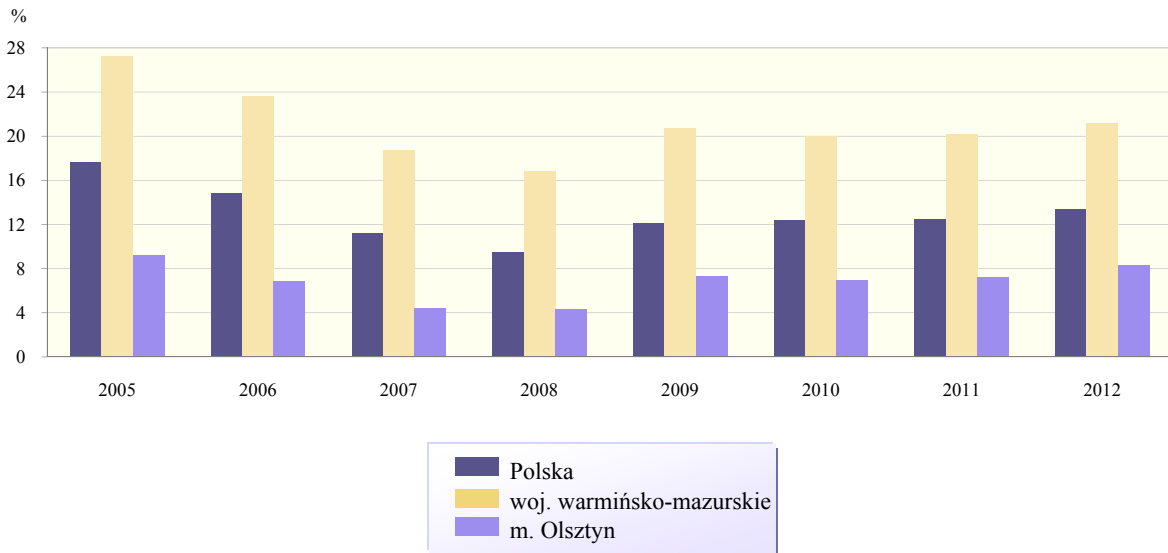
Najliczniejszą grupę nadal stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny, a ich odsetek w ogólnej liczbie nowo zarejestrowanych zmniejszył się w stosunku do 2011 r. (o 1,7 p. proc.) i wyniósł 83,2%. W skali roku wzrósł odsetek m.in. osób pracujących przed zarejestrowaniem (do 80,7%, tj. o 1,2 p. proc.), osób powyżej 50 roku życia (do 18,2%, tj. o 0,7 p. proc.) oraz zamieszkałych na wsi (do 46,4%, tj. o 0,1 p. proc.). Obniżył się odsetek m.in. osób długotrwale bezrobotnych (do 43,8%, tj. o 3,1 p. proc.), osób bez doświadczenia zawodowego (do 26,2%, tj. o 1,8 p. proc.), osób dotychczas nie pracujących (do 19,3%, tj. o 1,2 p. proc.) oraz osób w wieku do 25 lat (do 29,4%, tj. o 0,8 p. proc.).

Z ewidencji bezrobotnych w województwie warmińsko-mazurskim w ciągu 2012 r. wykreślono 132,6 tys. osób, tj. o 4,1% mniej niż przed rokiem oraz o 16,6% – niż w 2005 r. Główną przyczynę wyrejestrowania stanowiło podjęcie pracy, w wyniku czego z rejestru bezrobotnych skreślono 58,2 tys. osób (wobec 61,7 tys. przed rokiem). Udział tej kategorii bezrobotnych w ogólnej liczbie wyrejestrowanych zmniejszył się w ujęciu rocznym o 0,7 p. proc. do 43,9%. W strukturze osób wykreślonych z ewidencji spadek odnotowano również w przypadku osób, które utraciły status bezrobotnego w wyniku niepotwierdzenia gotowości do pracy (spadek do 27,1%, tj. o 4,5 p. proc.) oraz dobrowolnie zrezygnowały ze statusu bezrobotnego (spadek do 6,0%, tj. o 0,3 p. proc.). Znacznie zwiększył się natomiast udział osób, które rozpoczęły staż lub szkolenia u pracodawców (ich odsetek wzrósł do 9,5%, tj. o 4,7 p. proc.).

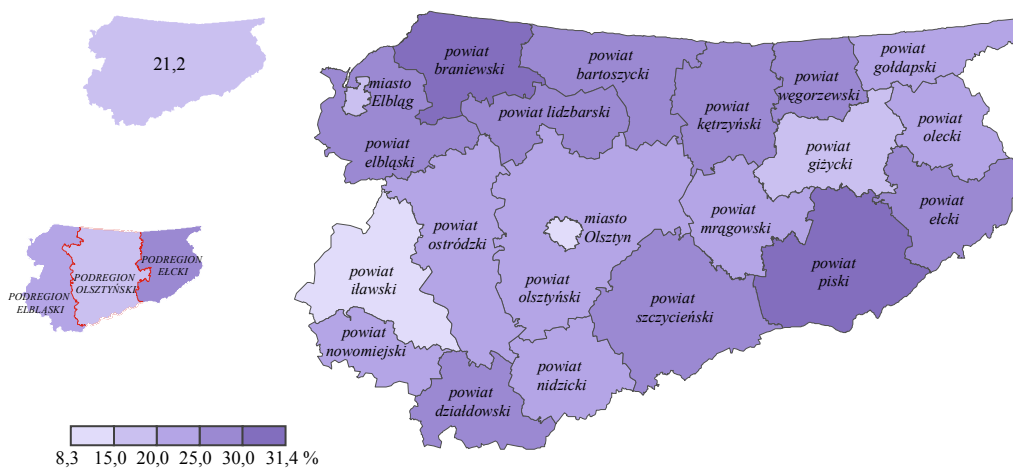
Z analizy bilansu bezrobotnych wynika, że w ciągu roku zarejestrowano o 5,9 tys. osób więcej niż wyłączono z ewidencji. Relacja napływu do odpływu ukształtowała się na poziomie 104,4%, podczas gdy w Polsce wskaźnik ten wyniósł 106,2%. W ciągu całego 2012 r. płynność bezrobocia w województwie była zdecydowanie mniejsza, podobnie jak rok temu.

Powiatowe urzędy pracy w województwie warmińsko-mazurskim w ciągu 2012 r. dysponowały 39,4 tys. ofertami pracy, tj. o 16,5% więcej niż rok wcześniej. W końcu grudnia na 1 ofertę pracy przypadało 159 bezrobotnych (wobec 266 osób przed rokiem) i wskaźnik ten był wyższy niż w kraju (92). W powiecie kętrzyńskim i iławskim na jedną ofertę pracy przypadała najmniejsza liczba bezrobotnych (odpowiednio 53 i 61 osób). W Olsztynie na ofertę przypadało 88 osób bezrobotnych.

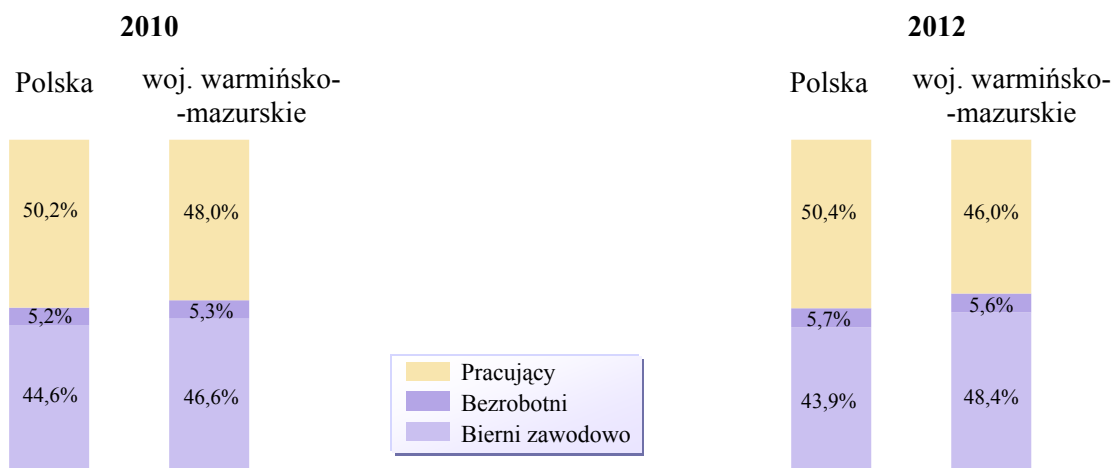
Wyk. 20. **Stopa bezrobocia rejestrowanego**
Stan w dniu 31 XII

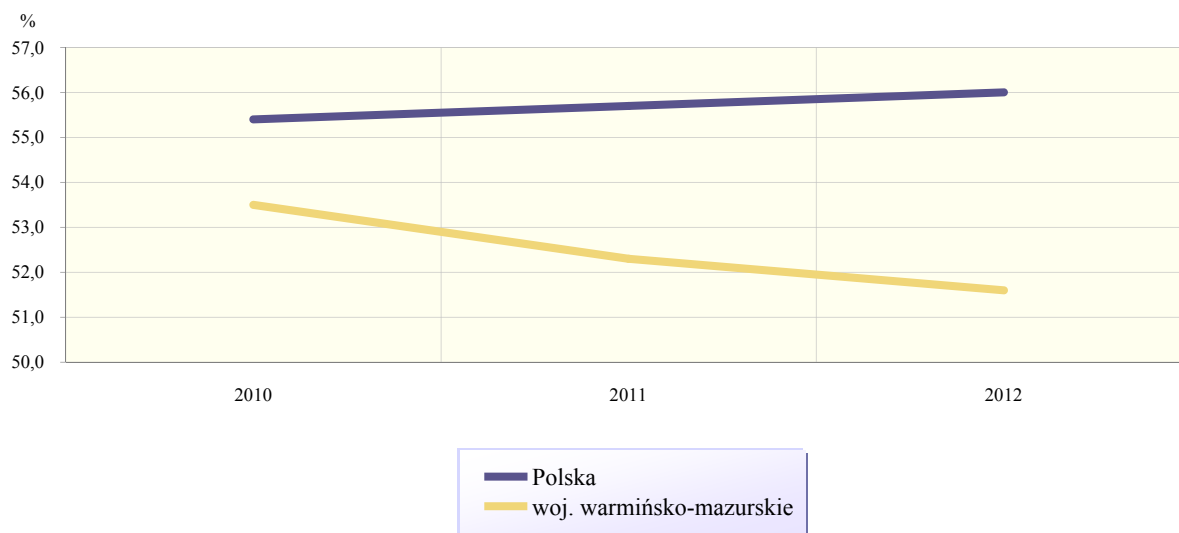
Wyk. 21. **Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie warmińsko-mazurskim według podregionów i powiatów w 2012 r.**
Stan w dniu 31 XII

Wyk. 22. Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej wg statusu na rynku pracy w IV kwartale

Wyk. 23. Współczynnik aktywności zawodowej w IV kwartale

▪ BADANIE AKTYWNOŚCI EKONOMICZNEJ LUDNOŚCI ¹

Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) przeprowadzonego w IV kwartale 2012 r. w województwie warmińsko-mazurskim wskazują, że w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku:

- wzrosła liczba bezrobotnych, a także stopa bezrobocia (najbardziej wśród mężczyzn oraz osób zamieszkałych na terenach wiejskich),
- zmniejszył się udział zatrudnionych w ogólnej liczbie ludności,
- wzrosło obciążenie osób pracujących osobami niepracującymi,
- zwiększyła się liczba biernych zawodowo.

W IV kwartale 2012 r. zbiorowość aktywnych zawodowo w regionie liczyła 578 tys. osób, a biernych zawodowo – 542 tys. Ludność aktywną zawodowo tworzyli pracujący (515 tys. osób) i bezrobotni (63 tys.).

Dane o aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej opracowano na podstawie reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), prowadzonego w cyklu kwartalnym. Badaniem objęte są osoby będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach.

Tabl. 9. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale

Wyszczególnienie	2010	2011	2012
POLSKA			
Aktywni zawodowo w tys.	17 153	17 295	17 393
pracujący	15 557	15 613	15 636
bezrobotni	1 597	1 682	1 757
Bierni zawodowo w tys.	13 826	13 729	13 656
Współczynnik aktywności zawodowej w % ..	55,4	55,7	56,0
Wskaźnik zatrudnienia w %	50,2	50,3	50,4
Stopa bezrobocia w %	9,3	9,7	10,1
WARMIŃSKO-MAZURSKIE			
Aktywni zawodowo w tys.	611	585	578
pracujący	549	524	515
bezrobotni	61	61	63
Bierni zawodowo w tys.	533	534	542
Współczynnik aktywności zawodowej w % ..	53,5	52,3	51,6
Wskaźnik zatrudnienia w %	48,0	46,8	46,0
Stopa bezrobocia w %	10,0	10,4	10,9

Struktura ludności według statusu na rynku pracy uległa zmianie zarówno w stosunku do notowanej w IV kwartale roku poprzedniego, jak i 2010 r. W odniesieniu do analogicznego okresu 2011 r. zmniejszył się (o 0,8 p. proc.) udział pracujących w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej, a wzrósł (o 0,7 p. proc.) udział biernych zawodowo i osób bezrobotnych (odpowiednio

¹ Prezentowane wyniki BAEL zostały uogólnione w oparciu o bilanse ludności opracowane na podstawie NSP*2011. Ponadto uwzględniono zmiany metodologiczne, wyłączając z zakresu badania osoby przebywające poza gospodarstwem domowym 12 miesięcy i więcej (dotychczas było to powyżej 3 miesięcy).

o 0,7 p. proc. i 0,1 p. proc.). W porównaniu z IV kwartałem 2010 r. odnotowano spadek udziału pracujących (o 2,0 p. proc.) oraz spadek odsetka biernych zawodowo (o 1,8 p. proc.) i bezrobotnych (o 0,3 p. proc.).

Liczba aktywnych zawodowo w IV kwartale 2012 r. zmniejszyła się w stosunku do zanotowanej w analogicznym okresie roku poprzedniego o 1,2% oraz w odniesieniu do 2010 r. zmalała o 5,4%. Spadek w porównaniu z rokiem ubiegłym zaobserwowano wśród mężczyzn, natomiast wśród kobiet wzrost.

Współczynnik aktywności zawodowej
obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności (ogółem lub danej grupy).

W ostatnim kwartale 2012 r. w województwie współczynnik aktywności zawodowej ukształtował się na poziomie 51,6% (jego wartość dla kraju wyniosła 56,0%). W regionie w ujęciu rocznym zaobserwowano spadek aktywności zawodowej, a opisujący ją współczynnik zmniejszył się o 0,7 p. proc., natomiast w odniesieniu do analogicznego kwartału 2010 r. – zmniejszył się o 1,9 p. proc. (w skali kraju zaobserwowano wzrost odpowiednio o 0,3 p. proc. i 0,6 p. proc.).

W IV kw. 2012 r. w województwie warmińsko-mazurskim wśród mężczyzn zanotowano wyższą wartość wskaźnika aktywności zawodowej niż wśród kobiet (59,7%, wobec 43,9%).

Do **pracujących** zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:

- wykonywały przez co najmniej 1 godzinę pracę przynoszącą zarobek lub dochód, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem;
- miały pracę, ale jej nie wykonywały:
 - z powodu choroby, urlopu macierzyńskiego lub wypoczynkowego,
 - z innych powodów przy czym długość przerwy w pracy wynosiła:
 - do 3 miesięcy,
 - powyżej 3 miesięcy i dotyczyła osób, które były pracownikami najemnymi i w tym czasie otrzymywały co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

Zbiorowość pracujących w IV kwartale 2012 r. liczyła 515 tys. i ukształtowała się na poziomie niższym od zanotowanego rok wcześniej. Było to wynikiem przede wszystkim spadku liczby pracujących mężczyzn. W porównaniu z analogicznym kwartałem 2010 r. liczba pracujących zmniejszyła się o 34 tys. osób (tj. o 6,2%), a obserwowany spadek dotyczył obydwu płci. W analizowanym kwartale w populacji pracujących mniejszy udział (43,1%) miały kobiety.

Biorąc pod uwagę wiek pracujących, w IV kwartale 2012 r. największy udział miały osoby w wieku 25–34 lata (30,7%), najmniejszy zaś udział w omawianej zbiorowości miały osoby ze skrajnych grup wiekowych, tzn. 15–24 lata (6,6%) i 55 lat i więcej (12,8%). Udziały pozostałych grup wyodrębnionych ze względu na wiek utrzymywały się na zbliżonym poziomie.

Wskaźnik zatrudnienia w województwie warmińsko-mazurskim wyniósł 46,0% i był o 4,4 p. proc. niższy od średniego w kraju. W odniesieniu do analogicznego kwartału 2011 r. zmniejszył się on o 0,8 p. proc. W skali kraju pozostał na zbliżonym poziomie (wzrost o 0,1 p. proc.).

***Wskaźnik zatrudnienia** obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności (ogółem lub danej grupy).*

W IV kwartale 2012 r. liczba bezrobotnych w województwie warmińsko-mazurskim wyniosła 63 tys. osób i w odniesieniu do analogicznego kwartału roku poprzedniego wzrosła (o 3,3%).

W porównaniu z IV kwartałem 2010 r. liczba osób bezrobotnych była wyższa o 2 tys. (o 3,3%).

W IV kwartale 2012 r. wśród ogółu osób bezrobotnych w regionie ponad połowę (52,4%) stanowili mężczyźni.

***Bezrobotni** to osoby w wieku 15–74 lata, które w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi, aktywnie poszukiwały pracy i były gotowe podjąć pracę w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym. Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie przez okres nie dłuższy niż 3 miesiące oraz były gotowe tę pracę podjąć.*

Analiza bezrobotnych pod względem wieku w województwie warmińsko-mazurskim w IV kwartale 2012 r. wykazała, że najliczniejszą grupę tworzyły osoby należące do przedziału wiekowego 25–34 lata (31,3% ogółu bezrobotnych). Najmniejszą zbiorowość stanowiły osoby 55–letnie i starsze (7,8%).

Przeciętny czas poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne w IV kwartale 2012 r. w województwie warmińsko-mazurskim wyniósł 13 miesięcy (w kraju 12 miesięcy). W porównaniu z ubiegłym rokiem okres ten uległ wydłużeniu o 1 miesiąc (w Polsce również). W analizowanym kwartale w regionie liczba osób długotrwale poszukujących pracy (tzn. dłużej niż rok) wyniosła 26 tys. i stanowiła 41,3% ogółu bezrobotnych (wobec 34,4% rok wcześniej). W kraju w IV kwartale 2012 r. również zanotowano przyrost (o 2,5 p. proc.), a odsetek osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 35,7%.

Stopa bezrobocia w IV kwartale 2012 r. w województwie warmińsko-mazurskim ukształtowała się na poziomie 10,9% i była o 0,8 p. proc. wyższa od wskaźnika ogólnokrajowego. W porównaniu z poprzednim rokiem w regionie wzrosła o 0,5 p. proc. (w kraju wzrost o 0,4 p. proc.). W odniesieniu do analogicznego okresu 2010 r. odnotowano wzrost stopy bezrobocia o 0,9 p. proc. (w kraju o 0,8 p. proc.). W IV kwartale 2012 r. w województwie analizowany wskaźnik w przypadku mężczyzn wyniósł 10,1%, a w przypadku kobiet 11,9%.

***Stopę bezrobocia** obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).*

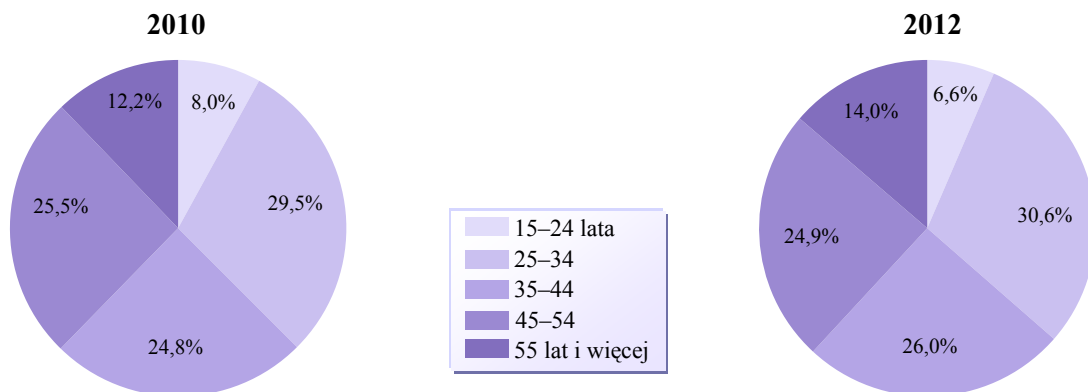
W IV kwartale 2012 r. zbiorowość biernych zawodowo liczyła 542 tys. osób i stanowiła 48,4% ogółu mieszkańców województwa w wieku 15 lat i więcej (w kraju 44,0%). W porównaniu z poprzednim rokiem liczba nieaktywnych zawodowo w województwie zwiększyła się o 1,5% (w Polsce spadła o 0,5%), a w stosunku do analogicznego okresu 2010 r. była wyższa o 1,7% (w Polsce spadła o 1,2%). W IV kwartale 2012 r. 59,5% populacji osób nieaktywnych zawodowo w regionie stanowiły kobiety (w kraju 61,3%).

W IV kwartale 2012 r. na 1 000 pracujących przypadało 1 175 osób bezrobotnych i biernych zawodowo. Rok wcześniej obciążenie to wynosiło 1 135 osób, natomiast w analogicznym okresie 2010 r. 1 082 osoby. W IV kwartale 2012 r. w regionie na 1 000 pracujących przypadało więcej osób pozostających bez pracy niż w skali kraju, podobnie jak w analogicznych okresach 2011 r. i 2010 r.

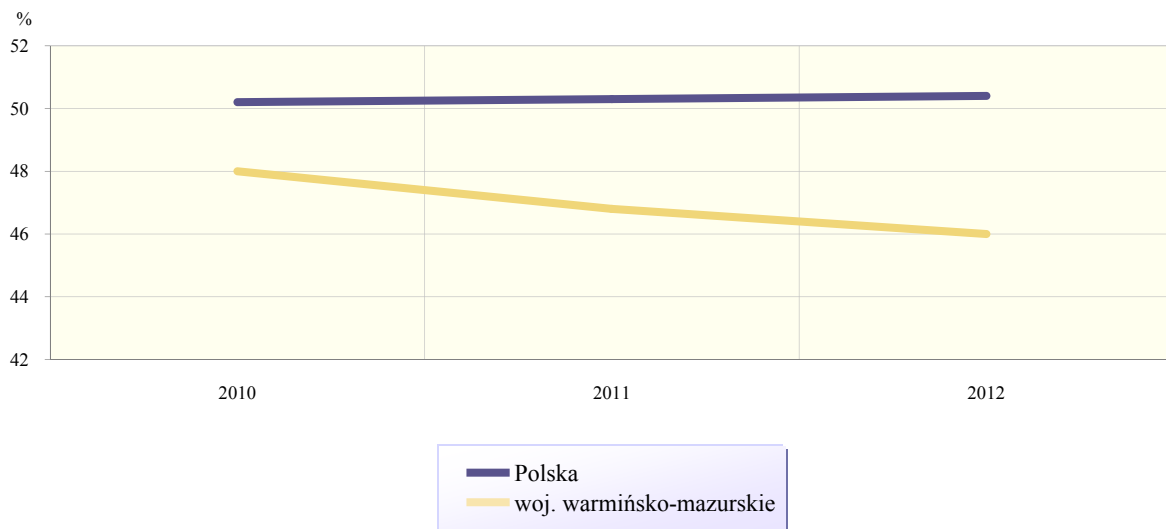
Dane prezentujące rynek pracy w województwie warmińsko-mazurskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa warmińsko-mazurskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
 - „Biuletyn Statystyczny Województwa Warmińsko-Mazurskiego” – publikacja dostępna co kwartał,
 - „Aktywność ekonomiczna ludności w województwie warmińsko-mazurskim” – opracowanie sygnałne dostępne co kwartał,
 - „Rynek pracy w województwie warmińsko-mazurskim w 2011 r.”;
- jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).*
-

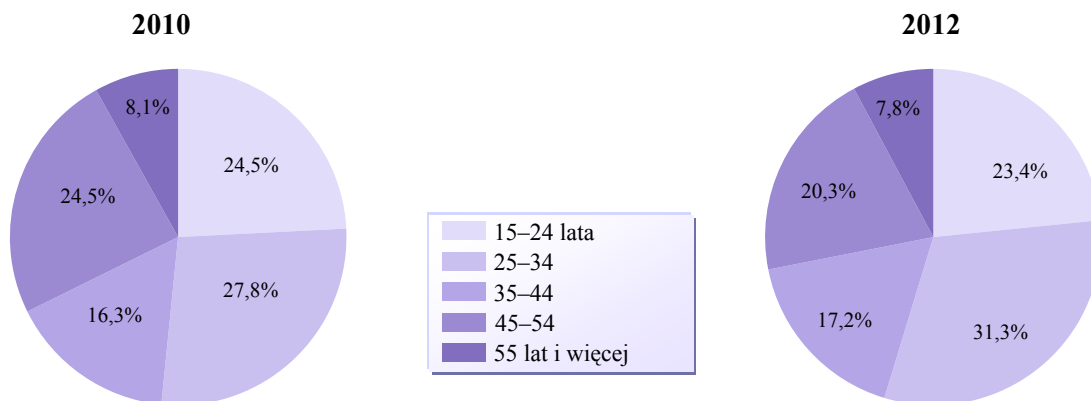
Wyk. 24. **Struktura pracujących według wieku w województwie warmińsko-mazurskim w IV kwartale**

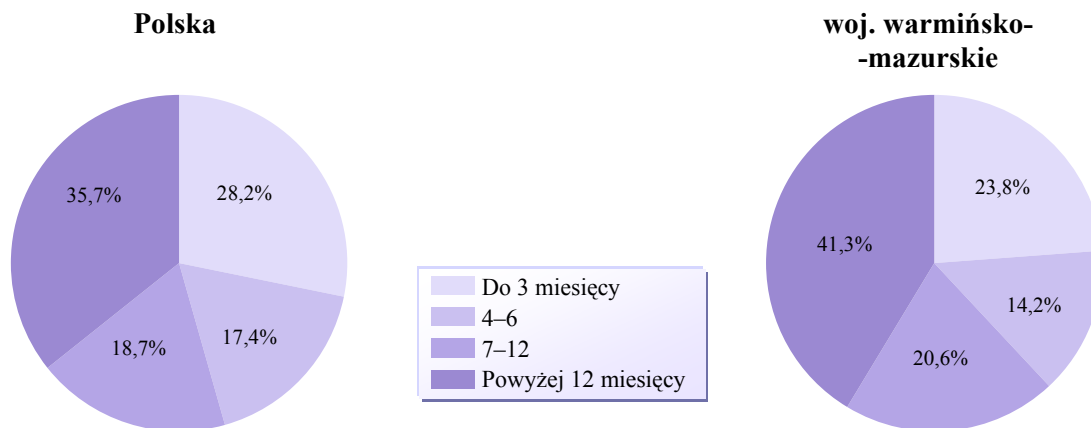
Wyk. 25. **Wskaźnik zatrudnienia w IV kwartale**

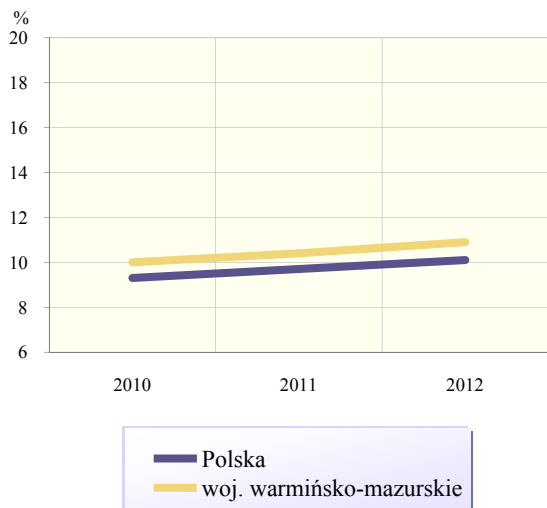
Wyk. 26. **Struktura bezrobotnych według wieku w województwie warmińsko-mazurskim w IV kwartale**

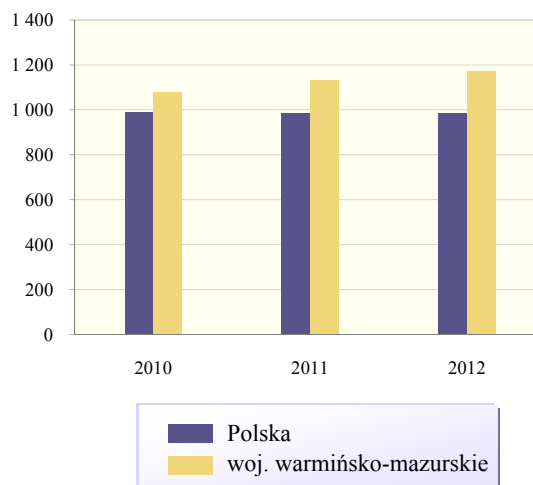
Wyk. 27. **Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w IV kwartale 2012 r.**

Wyk. 28. **Stopa bezrobocia w IV kwartale**

Wyk. 29. **Liczba osób niepracujących na 1 000 osób pracujących w IV kwartale**

WYNAGRODZENIA

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2012 r. w województwie warmińsko-mazurskim ukształtowało się na poziomie wyższym niż rok wcześniej. W porównaniu z 2011 r. zwiększył się również czas przepracowany oraz średnie wynagrodzenie za godzinę pracy w sektorze przedsiębiorstw.

Tabl. 10. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw**

Wyszczególnienie	2005	2011	2012		
			w złotych		2005=100
Polska	2 515,70	3 604,68	3 728,36	148,4	103,4
Warmińsko-mazurskie	2 006,54	2 848,17	2 978,59	148,4	104,6
m. Olsztyn	3 311,63 ^a	3 391,50	x	102,4

W 2012 r. w województwie przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw osiągnęło poziom 2 978,59 zł i było wyższe niż w roku poprzednim o 4,6%. W kraju przeciętne wynagrodzenie brutto wyniosło 3 728,36 zł, co oznacza wzrost o 3,4% w odniesieniu do zanotowanego przed rokiem.

Przeciętne wynagrodzenie brutto to stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku do podziału lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie, po wyeliminowaniu osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą.

W województwie warmińsko-mazurskim w sektorze publicznym przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto osiągnęło wartość 3 985,66 zł i zwiększyło się o 6,4% w stosunku do poprzedniego roku. W sektorze prywatnym przeciętne wynagrodzenie ukształtowało się na poziomie 2 880,75 zł i było o 4,4% wyższe od zanotowanego w 2011 r.

Tabl. 11. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie warmińsko-mazurskim**

Sektory	2011				2012				w zł
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100								
O g ó ł e m	105,1	104,7	104,7	104,0	106,7	105,9	104,8	104,6	2 978,59
w tym:									
Przemysł	105,6	106,1	106,0	105,4	108,1	106,2	105,1	105,3	3 044,32
w tym przetwórstwo prze- mysłowe	105,9	106,5	106,4	105,8	108,6	106,6	105,3	105,5	2 994,95
Budownictwo	104,7	103,6	103,3	103,6	106,1	105,8	105,7	104,4	3 064,95
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	105,0	105,1	105,0	104,1	104,7	102,9	102,7	103,0	2 524,42
Transport i gospodarka magazynowa	103,1	102,8	103,2	102,8	103,7	100,8	101,0	100,7	2 655,14
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	101,1	80,2	78,0	77,4	80,4	104,1	105,8	105,9	2 422,09
Informacja i komunikacja	96,4	92,7	93,9	98,9	108,1	111,0	107,9	106,2	3 947,33
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	99,6	105,1	106,2	109,4	106,8	102,6	101,8	99,0	3 639,81
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	112,2	107,1	107,1	106,9	97,5	102,9	101,6	105,6	1 994,85

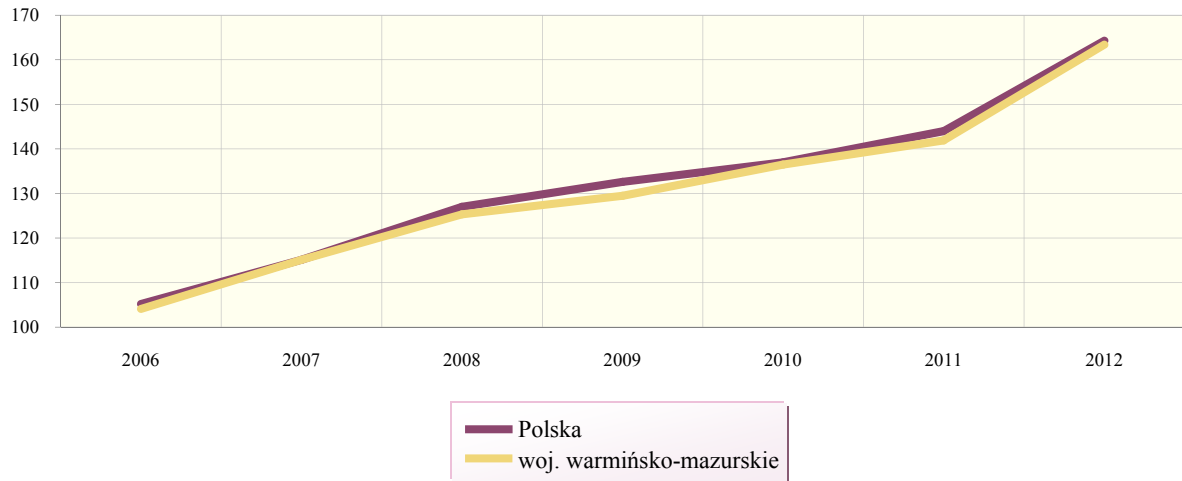
W stosunku do poprzedniego roku wzrost wynagrodzeń wystąpił w większości sekcji sektora przedsiębiorstw w regionie, przy czym najwyższy notowano w rolnictwie, łowiectwie, leśnictwie i rybactwie (o 8,8%) oraz informacji i komunikacji (o 6,2%). Spadek wynagrodzeń zaobserwowano m.in. w sekcji obsługa rynku nieruchomości (o 1,0%) oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (o 0,8%).

W 2012 r. najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w województwie warmińsko-mazurskim zanotowano w sekcji rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo. Najniższe wynagrodzenia zanotowano natomiast w administrowaniu i działalności wspierającej oraz pozostałej działalności usługowej (odpowiednio o 33,0% i 26,5% mniejsze od przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w województwie).

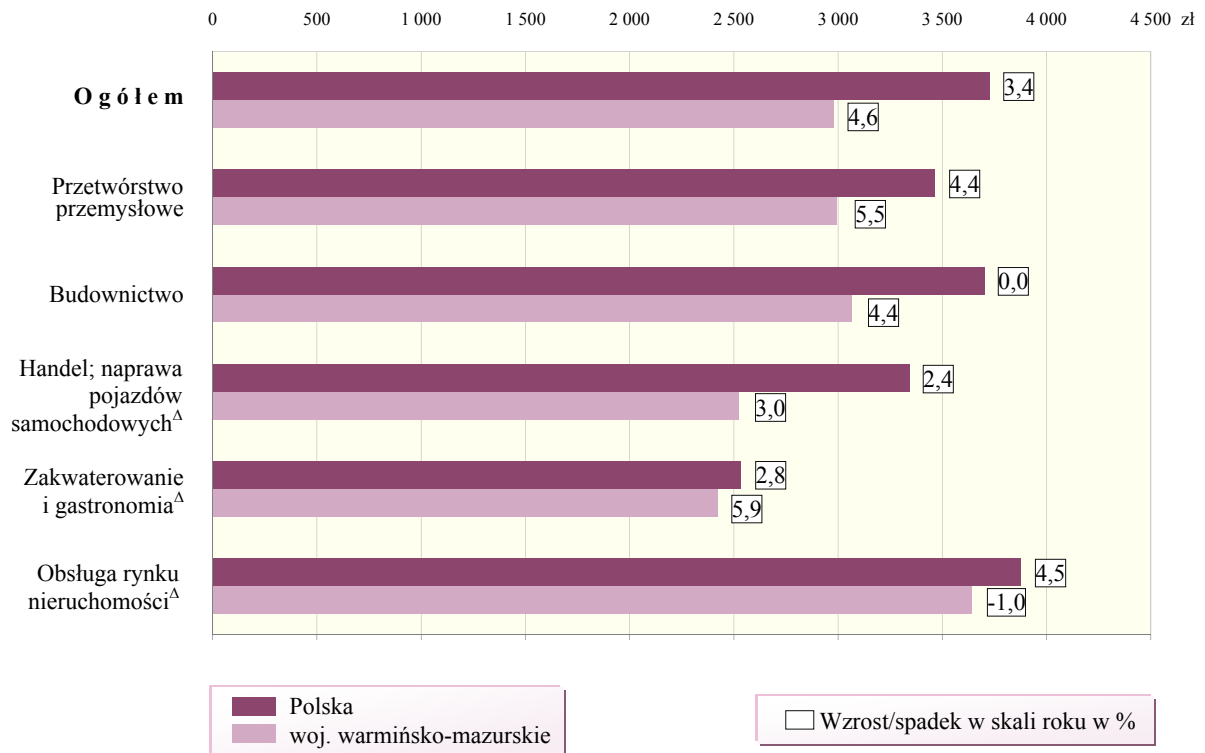
W 2012 r. w jednostkach sektora przedsiębiorstw w województwie przepracowano łącznie 247,4 mln godzin, tj. o 0,5% więcej niż przed rokiem. Czas przepracowany zmniejszył się o 0,4% w sektorze publicznym, natomiast w sektorze prywatnym – wzrósł o 0,5%. Najwięcej godzin przepracowano w sekcjach: przetwórstwo przemysłowe – 127,9 mln (51,7% ogółu) i handel; naprawa pojazdów samochodowych – 37,6 mln (15,2% ogółu), najmniej zaś w pozostałej działalności usługowej – 0,7 mln (0,3% ogółu).

Średni czas przepracowany w ciągu miesiąca przez 1 zatrudnionego w sektorze przedsiębiorstw w 2012 r. wyniósł 148 godzin.

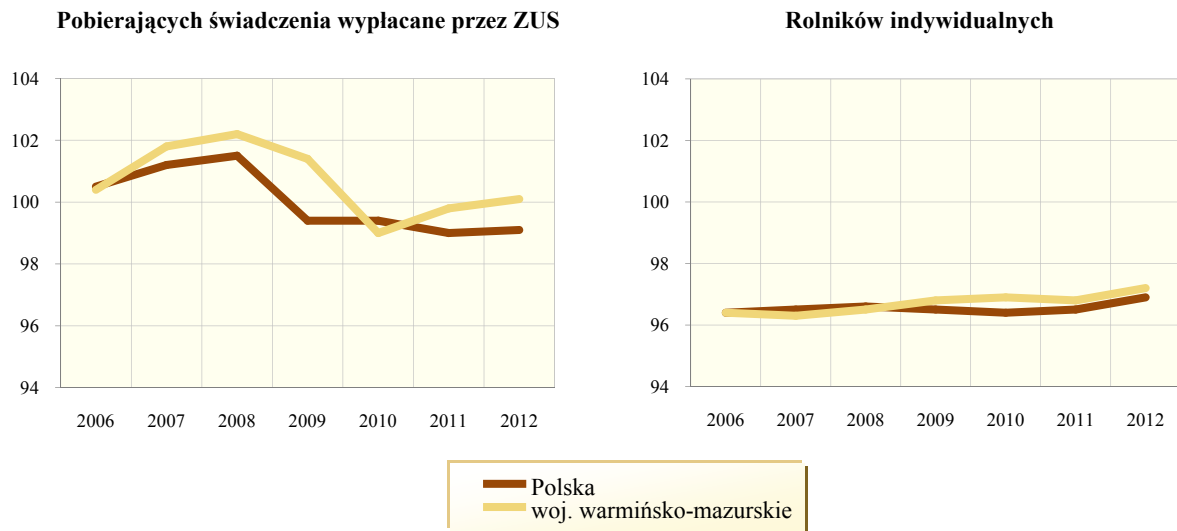
Wyk. 30. **Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw**
2005 = 100

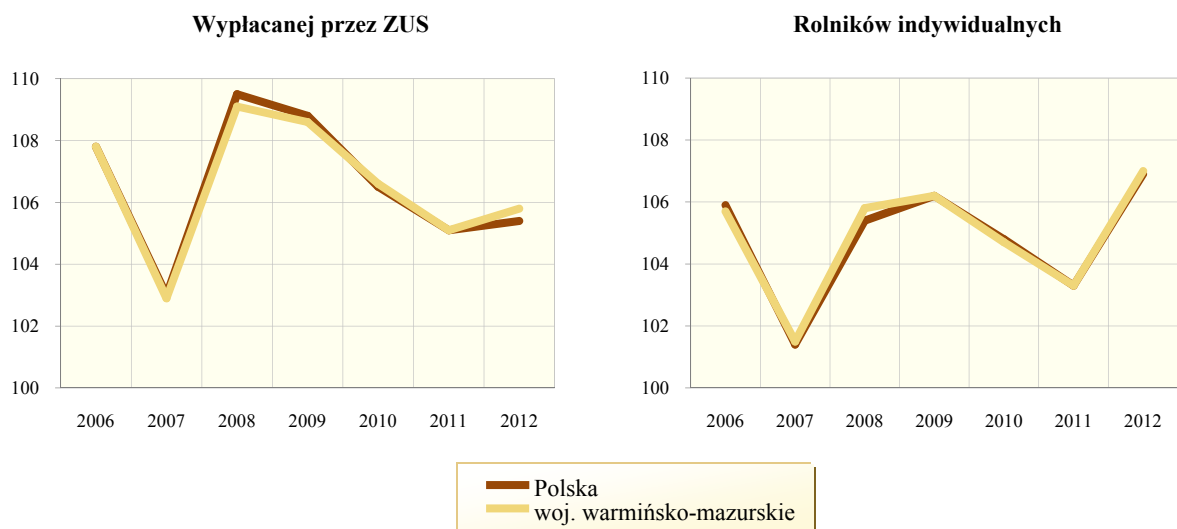
Wyk. 31. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w wybranych sekcjach w 2012 r.**

Wyk. 32. **Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów**
Rok poprzedni = 100

Wyk. 33. **Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto**
Rok poprzedni = 100

Przeciętne wynagrodzenie godzinowe brutto w tym okresie ukształtowało się na poziomie 20,06 zł, przy czym w sektorze publicznym osiągnęło wartość 27,37 zł, zaś w sektorze prywatnym – 19,36 zł. W porównaniu z 2011 r. zaobserwowano wzrost wynagrodzenia za godzinę pracy o 3,4% (w sektorze publicznym – o 4,5%, a w prywatnym – o 3,3%). Najwyższe wynagrodzenie za przepracowaną godzinę otrzymali zatrudnieni w sekcji rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, najniższe w administrowaniu i działalności wspierającej.

Dane prezentujące przeciętne wynagrodzenia brutto w województwie warmińsko-mazurskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa warmińsko-mazurskiego” – opracowanie sygnalne dostępne co miesiąc,*
 - „Biuletyn Statystyczny Województwa Warmińsko-Mazurskiego” – publikacja dostępna co kwartał,*
 - „Rynek pracy w województwie warmińsko-mazurskim w 2011 r.”;*
- jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).*
-

ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE

W województwie warmińsko-mazurskim w 2012 r. przeciętna liczba emerytów i rencistów ukształtowała się na poziomie niższym niż rok wcześniej. Liczba świadczeniobiorców zmniejszyła się z powodu malejącej zbiorowości rolników indywidualnych.

W analizowanym roku odnotowano wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto, przy czym wyższą dynamiką charakteryzowały się świadczenia wypłacone rolnikom indywidualnym, niż wypłacane przez ZUS.

W 2012 r. w województwie przeciętna liczba emerytów i rencistów wyniosła 296,4 tys. osób i była niższa od notowanej przed rokiem (o 1,1 tys. osób, tj. o 0,4%). W porównaniu do 2006 r. zmalała o 66 osób. Większe zmiany w tym zakresie stwierdzono w skali kraju – w omawianym roku świadczenia wypłacano przeciętnie 8 636,4 tys. osobom, czyli o 1,2% mniej niż w roku poprzednim i o 1,9% mniej niż w 2006 r.

Tabl. 12. Świadczenia społeczne

Wyszczególnienie	2006	2011	2012		
	w liczbach bezwzględnych		2006=100	2011=100	
POLSKA^a					
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.	8 803,2	8 740,8	8 636,4	98,1	98,8
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS.....	7 217,4	7 414,2	7 350,7	101,8	99,1
rolników indywidualnych	1 586,0	1 326,6	1 285,7	81,1	96,9
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł.....	1 214,75	1 669,22	1 759,85	144,9	105,4
w tym emerytura	1 310,75	1 783,06	1 872,32	142,8	105,0
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł.....	802,52	986,24	1 054,61	131,4	106,9
w tym emerytura	841,06	1 028,51	1 097,75	130,5	106,7
WARMIŃSKO-MAZURSKIE					
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.	296,5	297,5	296,4	100,0	99,6
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS.....	238,9	249,0	249,3	104,3	100,1
rolników indywidualnych	57,5	48,5	47,2	81,9	97,2
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł.....	1 098,71	1 501,12	1 588,21	144,6	105,8
w tym emerytura	1 195,54	1 635,86	1 719,15	143,8	105,1
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł.....	799,84	986,78	1 056,15	132,0	107,0
w tym emerytura	837,62	1 034,28	1 105,47	132,0	106,9

^a Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS, a wypłacanymi przez MON, MSW oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSW oraz MS, a także wypłatami świadczeń rolnych z MON, MSW oraz MS nieuwzględnionymi w województwie.

W 2012 r. odsetek osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe w województwie w ogólnej ich zbiorowości w Polsce wyniósł 3,4% i był taki sam jak rok wcześniej. Świadczeniobiorcy ZUS

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych – ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i budżetu państwa (od 2006 r. w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa).

z terenu województwa warmińsko-mazurskiego stanowili 3,4% całej populacji w kraju, a biorąc pod uwagę liczbę wypłat z KRUS region znalazł się na jedenastej pozycji w kraju (z udziałem 3,7%).

W 2012 r. emerytury i renty z ZUS otrzymywało 249,3 tys. osób, tj. więcej niż przed rokiem (o 0,1%) i więcej (o 4,3%) niż w 2006 r. W stosunku do 2011 r. wzrosła liczba emerytów (o 1,1%) oraz liczba osób pobierających renty rodzinne (o 0,6%), zmniejszyła się natomiast przeciętna liczba rencistów otrzymujących świadczenia z tytułu niezdolności do pracy (o 3,5%). W 2012 r. najliczniejszą grupę świadczeniobiorców ZUS stanowili emeryci (63,9% całej zbiorowości), a najmniejszą – osoby pobierające renty rodzinne (17,3%).

W 2012 r. emerytury i renty z ZUS otrzymywało 249,3 tys. osób, tj. więcej niż przed rokiem (o 0,1%) i więcej (o 4,3%) niż w 2006 r. W stosunku do 2011 r. wzrosła liczba emerytów (o 1,1%) oraz liczba osób pobierających renty rodzinne (o 0,6%), zmniejszyła się natomiast przeciętna liczba rencistów otrzymujących świadczenia z tytułu niezdolności do pracy (o 3,5%). W 2012 r. najliczniejszą grupę świadczeniobiorców ZUS stanowili emeryci (63,9% całej zbiorowości), a najmniejszą – osoby pobierające renty rodzinne (17,3%).

Tabl. 13. Świadczenia społeczne w województwie warmińsko-mazurskim

Wyszczególnienie	2011				2012			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.	297,6	297,3	297,5	297,5	297,1	297,0	296,7	296,4
analogiczny okres poprzedniego roku=100.....	98,8	98,8	99,1	99,3	99,8	99,9	99,7	99,6
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS.....	248,6	248,4	248,8	249,0	249,4	249,4	249,3	249,3
analogiczny okres poprzedniego roku=100.....	99,2	99,3	99,6	99,8	100,3	100,4	100,2	100,1
rolników indywidualnych	49,1	48,9	48,7	48,5	47,7	47,5	47,3	47,2
analogiczny okres poprzedniego roku=100.....	96,6	96,6	96,7	96,8	97,2	97,3	97,2	97,2
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:								
wypłacana przez ZUS	1 471,82	1 489,07	1 496,13	1 501,12	1 545,56	1 573,07	1 582,31	1 588,21
analogiczny okres poprzedniego roku=100.....	106,1	106,1	105,3	105,1	105,0	105,6	105,8	105,8
rolników indywidualnych	972,41	982,25	985,47	986,78	1 017,61	1 043,18	1 051,57	1 056,15
analogiczny okres poprzedniego roku=100.....	104,1	103,6	103,5	103,3	104,6	106,2	106,7	107,0

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (od 2006 r. w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

Nieco inaczej kształtowała się dynamika liczby osób otrzymujących świadczenia emerytalno-rentowe w ramach rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych – zanotowano zmniejszenie ich zbiorowości w porównaniu z 2011 r. Emerytury i renty rolnicze w 2012 r. pobierało 47,2 tys. osób (o 2,8% mniej niż przed rokiem i o 18,1% mniej w stosunku

do 2006 r.). W ciągu ostatniego roku spadek zaobserwowano w przypadku osób otrzymujących emerytury (o 3,1%) oraz renty z tytułu niezdolności do pracy (o 2,4%). W niewielkim stopniu zmalała zbiorowość osób korzystających z rent rodzinnych (o 0,1%).

Podobnie jak w przypadku ZUS, wśród pobierających świadczenia z KRUS dominowali emeryci, a ich odsetek wyniósł 76,2%, najniższy zaś udział miały osoby pobierające renty rodzinne, które stanowiły 4,4% ogółu beneficjentów świadczeń KRUS.

Świadczenia emerytalno-rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących oraz wyrównawczych) uwzględniającą zmniejszenia m.in. z tytułu osiągania przychodów z pracy.

W województwie w 2012 r. przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS wyniosła 1 588,21 zł i była wyższa o 5,8% niż przed rokiem (w kraju o 5,4%). To samo świadczenie pobierane przez rolników indywidualnych ukształtowało się na poziomie 1 056,15 zł

i zwiększyło się o 7,0% w ciągu roku (w kraju o 6,9%).

Tendencję wzrostową obserwowano w przypadku wszystkich kategorii świadczeń zarówno w województwie, jak i w kraju. Największy wzrost w ciągu ostatniego roku odnotowano w przypadku rent rodzinnych z KRUS (w województwie o 9,0%, a w kraju o 8,7%).

Świadczenia emerytalno-rentowe nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

W województwie podobnie, jak w kraju, szybciej rosła przeciętna emerytura i renta wypłacana przez KRUS niż to samo świadczenie z ZUS, a różnica wyniosła 1,2 p. proc.

W 2012 r. wysokość świadczeń z ZUS w województwie ukształtowała się poniżej średniej krajowej (o 9,8%), natomiast z KRUS świadczenia były nieznacznie wyższe (o 0,1%). Pod względem przeciętnej emerytury i renty z ZUS, województwo plasowało się na trzynastym miejscu w kraju, a w przypadku analogicznego świadczenia pobieranego przez rolników indywidualnych na szóstym miejscu.

Wypłaty realizowane przez KRUS w poszczególnych kategoriach świadczeń były wyższe od krajowych (emerytury o 0,7%, renty z tytułu niezdolności do pracy i renty rodzinne po 0,5%), natomiast wypłaty z ZUS były niższe od krajowych (emerytury o 11,8%, renty z tytułu niezdolności do pracy o 8,9%, renty rodzinne o 8,2%).

Dane prezentujące świadczenia społeczne w województwie warmińsko-mazurskim znajdują się w publikacji pt. „Biuletyn Statystyczny Województwa Warmińsko-Mazurskiego”, który co kwartał udostępniony jest na stronie internetowej Urzędu, jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

CENY

W województwie warmińsko-mazurskim w 2012 r. wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku był wolniejszy od notowanego w 2011 r. Ceny towarów i usług konsumpcyjnych zwiększyły się w porównaniu z rokiem poprzednim w większym stopniu niż w skali kraju. Podobnie jak w Polsce, wzrost cen wystąpił w większości grup towarów i usług, a najwyższy odnotowano w zakresie transportu, mieszkania, żywności i napojów bezalkoholowych oraz napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych.

Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych** stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczono przy przyjęciu systemu wag z roku poprzedzającego rok badany.

Systemy wag w zakresie poszczególnych województw oraz w skali kraju opracowano na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych. Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu zaadaptowanej na potrzeby zharmonizowanych wskaźników cen konsumpcyjnych (COICOP/HICP).

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie warmińsko-mazurskim w 2012 r. w odniesieniu do roku poprzedniego wzrosły o 4,1% (wobec wzrostu o 3,7% średnio dla Polski). W województwie największy wzrost cen objął towary i usługi związane z transportem (o 8,3%), mieszkaniem (o 5,1%), żywnością, napojami i wyrobami tytoniowymi (po 5,0%) oraz z edukacją (o 4,3%). Mniej niż w poprzednim roku płacono za odzież i obuwie (o 2,7%). Podobne tendencje obserwowano w skali kraju.

Tabl. 14. **Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych**

Wyszczególnienie	2005	2011	2012
	rok poprzedni = 100		
POLSKA			
O g ó ł e m	102,1	104,3	103,7
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,1	105,4	104,3
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	102,7	103,7	104,1
Odzież i obuwie	94,6	98,5	95,8
Mieszkanie	103,3	105,5	105,2
Zdrowie	102,6	104,5	103,2
Transport	104,9	107,7	107,0
Rekreacja i kultura	100,6	100,5	101,1
Edukacja	103,2	103,4	104,2

Tabl. 14. **Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (dok.)**

Wyszczególnienie	2005	2011	2012
	rok poprzedni = 100		
WARMIŃSKO-MAZURSKIE			
O g ó ł e m	102,2	104,6	104,1
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,2	106,4	105,0
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	101,8	103,8	105,0
Odzież i obuwie	94,6	98,7	97,3
Mieszkanie	103,5	105,6	105,1
Zdrowie	103,0	104,0	103,4
Transport	104,5	107,4	108,3
Rekreacja i kultura	101,3	100,7	101,1
Edukacja	100,2	104,6	104,3

W 2012 r. największy wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w odniesieniu do analogicznego okresu roku poprzedniego wystąpił w I kwartale (4,5%), w tym najbardziej wzrosły opłaty związane z transportem (o 10,8%), mieszkaniem (o 5,6%) oraz żywność i napoje (po 5,0%). We wszystkich kwartałach zaobserwowano znaczny wzrost cen towarów i usług związanych z transportem, mieszkaniem, żywnością, zdrowiem i edukacją. Jedynie w grupie odzież i obuwie utrzymywał się ciągle spadek cen.

Tabl. 15. **Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie warmińsko-mazurskim**

Wyszczególnienie	2011				2012			
	I–III	IV–VI	VII–IX	X–XII	I–III	IV–VI	VII–IX	X–XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	104,3	105,1	104,3	104,6	104,5	104,3	104,3	103,4
Żywność i napoje bezalkoholowe	106,5	108,9	105,6	104,6	105,0	104,2	105,7	105,2
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	103,9	103,3	104,2	103,9	105,0	105,6	104,9	104,6
Odzież i obuwie	96,7	100,9	98,4	98,8	97,1	97,0	97,4	97,8
Mieszkanie	105,1	105,2	105,9	106,4	105,6	105,8	104,9	104,3
Zdrowie	103,0	103,3	104,0	105,9	104,7	104,1	103,4	101,5
Transport	107,3	106,7	106,6	108,9	110,8	109,9	108,8	104,0
Rekreacja i kultura	101,2	101,5	99,8	100,4	101,4	100,8	101,3	100,8
Edukacja	104,7	104,5	105,2	103,9	103,6	104,4	104,3	104,8

W grudniu 2012 r. w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego największe zmiany cen wystąpiły w grupie artykułów żywnościowych. W województwie warmińsko-mazurskim największy wzrost cen dotyczył jaj kurzych (o 30,6%), cytryn (o 24,4%), mąki

Źródłem informacji o cenach detalicznych prezentowanych towarów żywnościowych były notowania cen prowadzone przez ankietatorów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen. Ceny towarów i usług konsumpcyjnych notowano raz w miesiącu z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie których notowania cen prowadzone były dwa razy w miesiącu (do 2010 r. trzy razy w miesiącu).

pszennej „Poznańskiej” (o 10,4%), mięsa wieprzowego z kością (o 8,1%), mięsa wołowego z kością (o 7,8%) i szynki wieprzowej gotowanej (o 5,7%). Zdecydowanie mniej niż przed rokiem płacono m.in. za ryż (o 2,2%), chleb (o 2,0%) i śmietanę (o 1,8%). Znacznie wzrosły ceny warzyw: cebuli (o 22,7%), ziemniaków (o 10,7%). Cena benzyny silnikowej bezołowiowej 95-oktanowa wzrosła o 11,4%. Wzrosły ceny usług, w tym: podzelowanie obuwia męskiego (o 15,7%), bilet normalny na przejazd autobusem miejskim (o 10,4%), podgrzanie wody (o 6,8%) oraz wywóz śmieci i bilet do kina (po 5,6%).

Tabl. 16. **Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu**

Wyszczególnienie	2005	2011	2012	
	w złotych			XII 2011 = 100
POLSKA				
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	1,33	2,25	2,25	100,0
Kurczęta patroszone – za 1 kg	4,63	7,12	7,18	100,8
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	13,07	15,34	15,96	104,0
Szynka wieprzowa gotowana – za 1kg	19,67	22,95	23,88	104,1
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5% – za 1 l	2,45	2,78	2,73	98,2
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% – za 200 g	3,10	4,63	4,29	92,7
Cebula – za 1 kg	1,20	1,40	1,48	105,7
Ziemniaki – za 1 kg	0,89	0,74	0,91	123,0
Cukier biały kryształ – za 1 kg	3,03	3,95	3,93	99,5
Sok jabłkowy – za 1 l	2,83	3,73	3,82	102,4
Garnitur męski 2-częściowy, z elanowejny – za 1 kpl.	458,31	484,87	476,09	98,2
Półbuty skórzane męskie na podszwie nie- skórzanej – za 1 parę	146,77	172,72	180,58	104,6
Proszek do prania – za 400 g	2,97	4,46	4,60	103,1
Ciepła woda – za 1 m ³	14,10	18,61	19,83	106,6
Bilet normalny na przejazd jednorazowy autobusem miejskim	1,94	2,46	2,64	107,3
Bilet normalny do kina	12,72	15,89	16,68	105,0
Wizyta u lekarza specjalisty II stopnia	51,31	74,13	79,90	107,8
WARMIŃSKO-MAZURSKIE				
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	1,26	2,04	2,00	98,0
Kurczęta patroszone – za 1 kg	4,48	7,07	7,03	99,4
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	13,44	14,86	16,07	108,1
Szynka wieprzowa gotowana – za 1kg	20,62	22,24	23,50	105,7
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5% – za 1 l	2,56	2,65	2,66	100,4
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% – za 200 g	3,03	4,37	4,40	100,7
Cebula – za 1 kg	1,04	1,19	1,46	122,7
Ziemniaki – za 1 kg	0,90	0,84	0,93	110,7

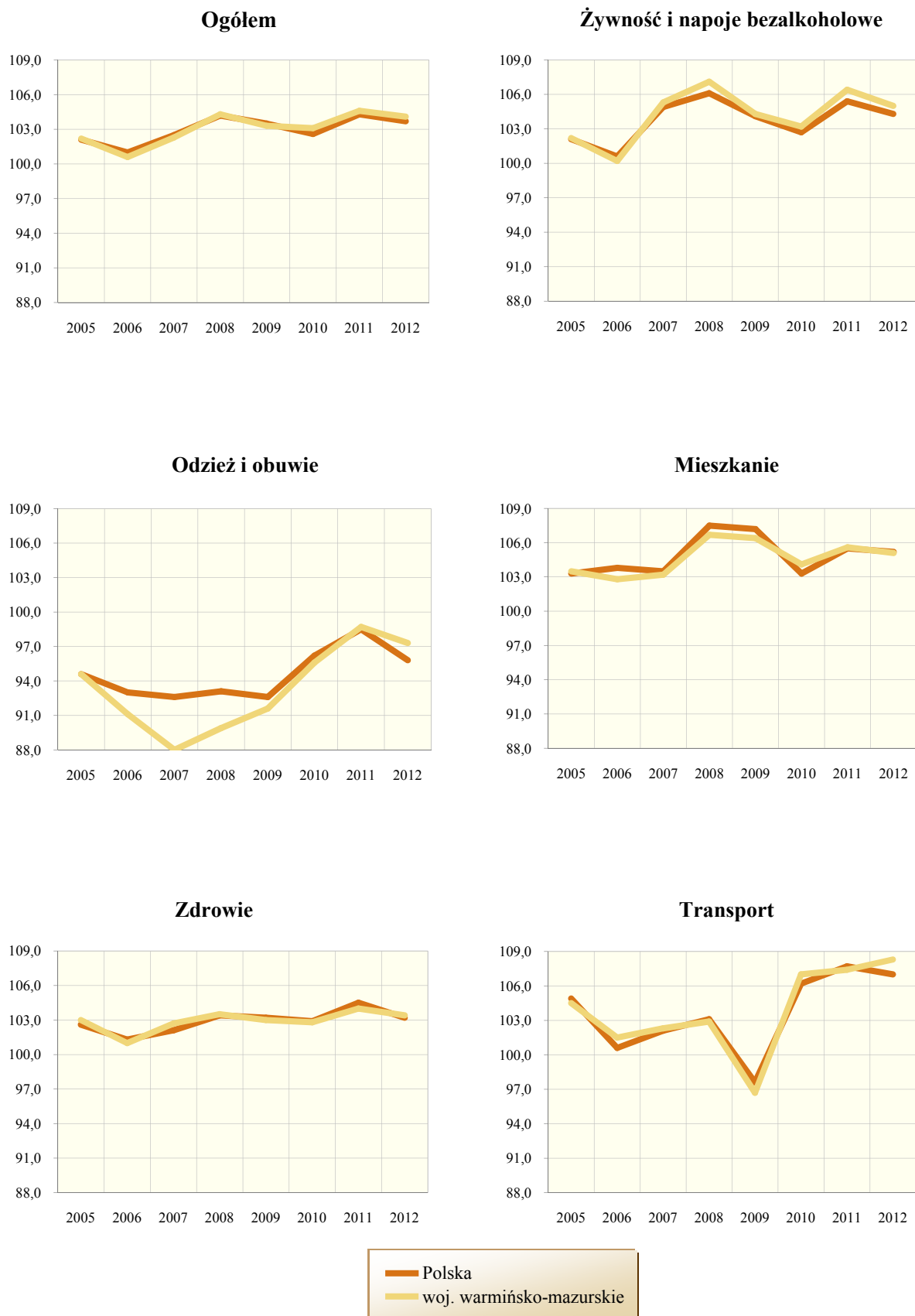
Tabl. 16. **Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu (dok.)**

Wyszczególnienie	2005	2011	2012	
	w złotych			2011 = 100
WARMIŃSKO-MAZURSKIE (dok.)				
Cukier biały kryształ – za 1 kg	2,94	3,88	3,89	100,3
Sok jabłkowy – za 1 l	2,83	3,67	3,89	106,0
Garnitur męski 2-częściowy, z elanowejny – za 1 kpl.	402,33	511,11	482,20	94,3
Półbuty skórzane męskie na podeszwie nie- skórzanej – za 1 parę	143,93	169,18	178,09	105,3
Proszek do prania – za 400 g	6,17	4,65	4,82	103,7
Ciepła woda – za 1 m ³	14,42	16,96	18,11	106,8
Bilet normalny na przejazd jednorazowy auto- busem miejskim	1,76	2,31	2,55	110,4
Bilet normalny do kina	12,77	14,40	15,20	105,6
Wizyta u lekarza specjalisty II stopnia	47,50	77,00	84,00	109,1

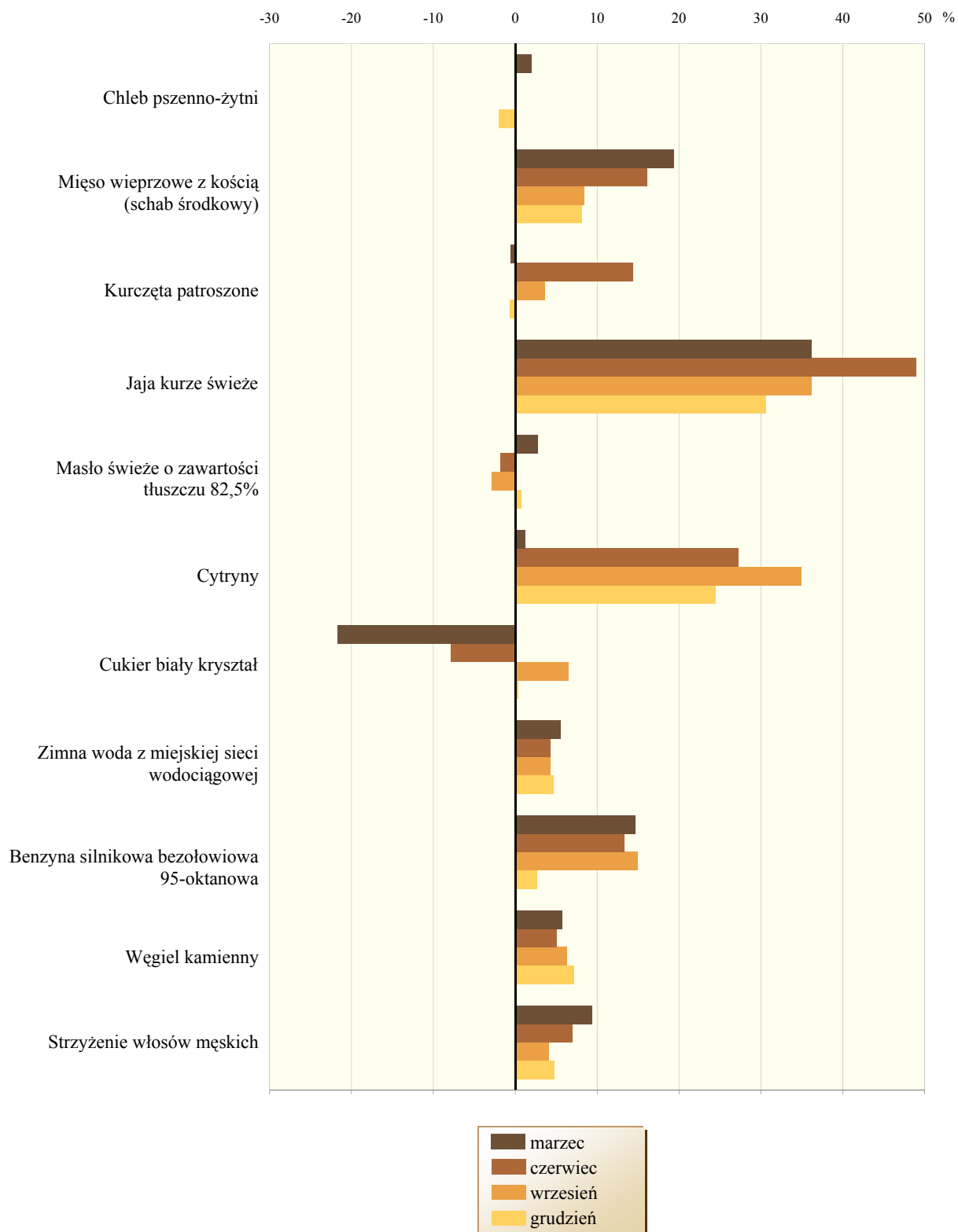
Dane prezentujące ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie warmińsko-mazurskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa warmińsko-mazurskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn Statystyczny Województwa Warmińsko-Mazurskiego” – publikacja dostępna co kwartał; jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

Wyk. 34. **Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych**
Rok poprzedni = 100

Wyk. 35. **Zmiany cen wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku w województwie warmińsko-mazurskim w 2012 r.**
Analogiczny okres roku poprzedniego = 100

ROLNICTWO

■ WARUNKI AGROMETEOROLOGICZNE

Po większych niż przeciętnie opadach deszczu we wrześniu 2011 r., nastąpił kilkutygodniowy okres braku opadów, co przyczyniło się do przesuszenia gleby na jesieni. Długa, ciepła jesień stwarzała dobre warunki dla wzrostu zbóż ozimych oraz rzepaku i rzepiku ozimego pod zbiory w 2012 r. Jednak niedostateczne uwilgotnienie gleby hamowało rozwój roślin. Uprawy ozime w końcowej fazie rozwoju jesienią 2011 r. – przed wejściem w stan zimowego spoczynku – były dostatecznie wyrosnięte i rozkrzewione.

Prawie bezśnieżny grudzień przy dużych wahaniamiach dobowych temperatury nie sprzyjał hartowaniu roślin. Dopiero w styczniu i lutym obfite opady śniegu zabezpieczyły rośliny przed wymarzaniem. W marcu nastąpiło ocieplenie i wznowienie procesów fizjologicznych roślin.

Po zimie stan upraw rolnych był znacznie gorszy od obserwowanego rok wcześniej. Główną przyczyną wystąpienia szkód zimowych były silne mrozy, duże wahania temperatury powietrza i wysuszające wiatry.

Ciepła i słoneczna pogoda w kwietniu oraz dobre uwilgotnienie gleby sprzyjały prowadzeniu wiosennych prac polowych i siewom roślin jarych. Na znacznej powierzchni uszkodzonych roślin ozimych zdecydowano się na zaorania i dokonanie przesiewów roślinami jarymi. Wyraźne ochłodzenie w drugiej połowie maja przejściowo przyhamowało tempo wzrostu i rozwoju roślin.

Warunki agrometeorologiczne w czerwcu sprzyjały wegetacji runi łąkowo-pastwiskowej oraz roślin okopowych. Kwitnienie i zapylenie zbóż przebiegało natomiast w niesprzyjających warunkach. Chłodna i deszczowa pogoda utrzymywała się prawie przez cały czerwiec, za wyjątkiem drugiej dekady miesiąca, kiedy nastąpiło kilkudniowe ocieplenie. Ulewne deszcze spowodowały lokalnie wylegnięcia łąnów zbóż oraz utrudniały prowadzenie zabiegów ochrony chemicznej plantacji ziemniaków i zbiór siana.

Warunki agrometeorologiczne w lipcu nie sprzyjały dojrzewaniu roślin. Do początku drugiej dekady miesiąca było zimno, a padające w tym czasie ulewne deszcze, połączone z burzami i lokalnie opadami gradu powodowały wylegnięcia łąnów oraz uniemożliwiały zbiór ziarna. Wykorzystując poprawę pogody w drugiej połowie lipca rolnicy intensywnie przystąpili do sprzętu rzepaku i zbóż.

Warunki pogodowe w sierpniu także nie sprzyjały zbiorom zbóż i rzepaku. Do końca miesiąca okresy w miarę słonecznej, bezdeszczowej pogody były co kilka dni przeplatane obfitymi opadami deszczu. Nadmierne uwilgotnienie gleby utrudniało wjazd kombajnów na pola, a ziarno było wilgotne i wymagało dosuszenia.

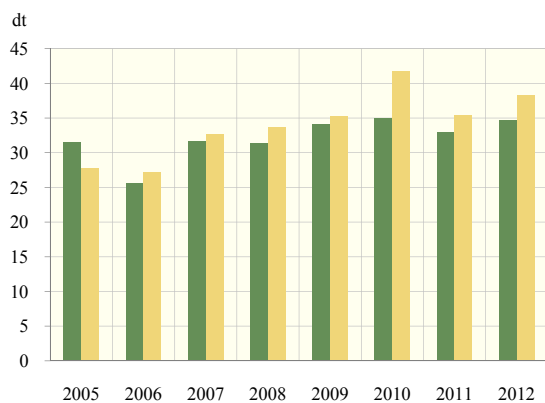
Poprawa warunków pogodowych we wrześniu pozwoliła na sprawne dokończenie sprzętu zbóż.

Tabl. 17. Wybrane dane dotyczące rolnictwa

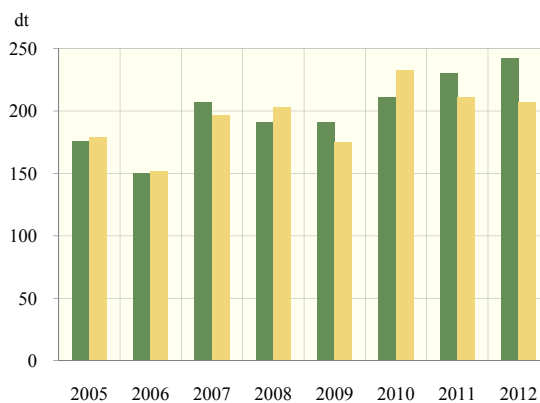
Wyszczególnienie	2005	2011	2012
POLSKA			
Plony z 1 ha w dt:			
zboża podstawowe z mieszankami			
zbożowymi	31,5	32,9	34,6
rzepak i rzepik	26,3	22,4	25,9
ziemniaki	176	230	242
buraki cukrowe	416	574	582
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha			
użytków rolnych (stan w czerwcu) w szt.:			
bydło	34,5	37,3	38,4
trzoda chlewna ^a	113,9	87,5	77,0
owce	2,0	1,6	1,8
drób kurzy (w wieku powyżej 2 tygodni)	845,1	825,9	753,6
Przeciętne ceny skupu w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	36,69	81,99	89,34
ziarno żyta za 1 dt	27,64	74,24	74,22
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	37,05	49,57	44,97
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg	4,05	5,58	6,40
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg	3,82	4,52	5,40
mleko krowie za 1 l	0,93	1,21	1,20
Ceny na targowiskach w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	45,49	95,51	94,65
ziarno żyta za 1 dt	34,67	78,79	80,85
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	52,87	111,47	60,59
prosię na chów za 1 szt.	131,00	121,13	173,57
WARMIŃSKO-MAZURSKIE			
Plony z 1 ha w dt:			
zboża podstawowe z mieszankami			
zbożowymi	27,8	35,4	38,3
rzepak i rzepik	21,7	21,1	26,0
ziemniaki	179	211	207
buraki cukrowe	475	496	525
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha			
użytków rolnych (stan w czerwcu) w szt.:			
bydło	40,8	47,5	44,5
trzoda chlewna ^a	88,2	57,9	52,5
owce	0,9	1,0	1,0
drób kurzy (w wieku powyżej 2 tygodni)	272,2	306,1	242,0
Przeciętne ceny skupu w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	37,65	83,83	89,77
ziarno żyta za 1 dt	27,89	78,72	73,38
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	44,81	59,78	37,42
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg	4,06	5,45	6,25
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg	3,88	4,57	5,55
mleko krowie za 1 l	0,95	1,25	1,22
Ceny na targowiskach w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	43,50	89,76	94,32
ziarno żyta za 1 dt	27,16	56,33	83,50
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	55,19	116,20	74,67
prosię na chów za 1 szt.	129,19	178,46	174,89

^a Stan w końcu lipca.

Wyk. 36. **Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi z 1 ha**

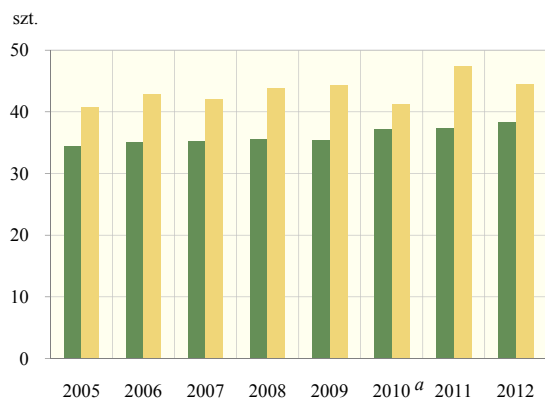

Wyk. 37. **Plony ziemniaków z 1 ha**

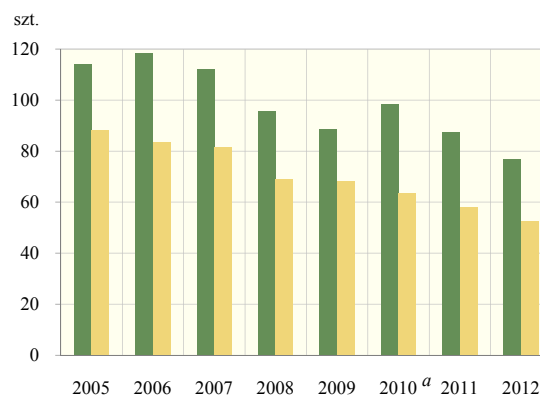

■ Polska
■ woj. warmińsko-mazurskie

Wyk. 38. **Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych**
Stan w czerwcu

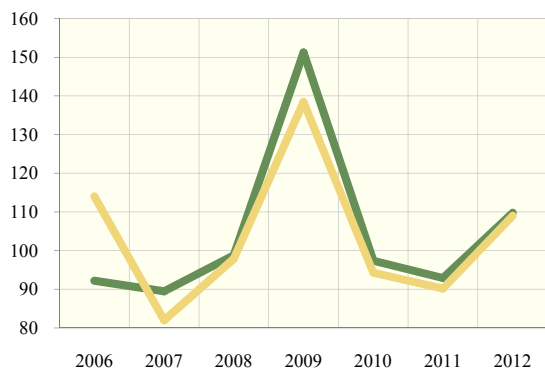
Wyk. 39. **Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych**
Stan w końcu lipca

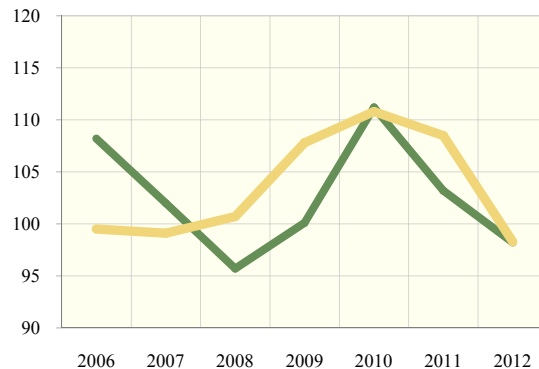
■ Polska
■ woj. warmińsko-mazurskie

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI.

Wyk. 40. **Dynamika skupu zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego)**
Rok poprzedni = 100

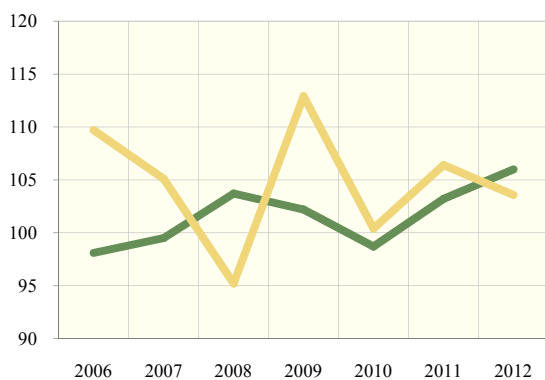

Wyk. 41. **Dynamika skupu żywca rzeźnego ogółem w wadze żywej**
Rok poprzedni = 100

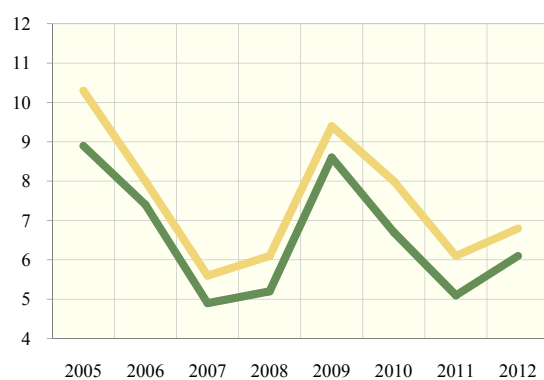

— Polska
— woj. warmińsko-mazurskie

Wyk. 42. **Dynamika skupu mleka krowiego**
Rok poprzedni = 100

Wyk. 43. **Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych jęczmienia**

— Polska
— woj. warmińsko-mazurskie

▪ PRODUKCJA ROŚLINNA

W 2012 r. w województwie warmińsko-mazurskim pomimo wyższego plonowania zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi, ich niższa powierzchnia uprawy spowodowała, że uzyskano produkcję mniejszą niż przed rokiem. Zbiory rzepaku i rzepiku w 2012 r. były wyższe niż rok wcześniej, a ziemniaków niższe. O wyższym poziomie produkcji rzepaku i rzepiku zdecydowała większa powierzchnia uprawy oraz wyższe plonowanie niż było w 2011 r. Spadek zbiorów ziemniaków wynikał z ich niższego plonowania i zmniejszenia areалу uprawy w odniesieniu do roku poprzedniego.

Powierzchnia zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w 2012 r. wyniosła 386,3 tys. ha i była o 11,3% mniejsza niż w roku poprzednim oraz o 10,4% mniejsza w porównaniu z notowaną w 2005 r. Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w 2012 r. osiągnęły poziom 38,3 dt z ha i zwiększyły się o 8,2% w stosunku do uzyskanych w roku poprzednim, a w porównaniu do 2005 r. wzrosły o 37,8%. W 2012 r. plony w województwie były o 10,7% wyższe w odniesieniu do średnich plonów w kraju. Zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w 2012 r. w regionie oszacowano na 1 478,9 tys. ton, czyli o 4,1% mniej niż przed rokiem i o 23,3% więcej niż w 2005 r.

Powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku w 2012 r. wyniosła 70,1 tys. ha i w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się o 17,7%, a w stosunku do 2005 r. wzrosła o 52,9%. W omawianym roku plony wyniosły 26,0 dt z ha i były wyższe od średniego poziomu w kraju o 0,4%. W porównaniu z plonami uzyskanymi rok wcześniej zwiększyły się one o 23,2%, a w odniesieniu do 2005 r. były wyższe o 19,8%. Zbiory rzepaku i rzepiku w województwie w 2012 r. oszacowano na 182,3 tys. ton i były one wyższe o 45,1% od uzyskanych w 2011 r. oraz prawie 2-krotnie od notowanych w 2005 r.

Uprawa ziemniaków od wielu lat ulega ograniczeniu. W 2012 r. zasadzono je na powierzchni 10,2 tys. ha, czyli o 1,0% mniejszej niż w roku poprzednim, a w porównaniu z 2005 r. – o 30,9% mniejszej. W omawianym roku z 1 ha zebrano 207 dt ziemniaków, czyli o 1,9% mniej niż w poprzednim roku i o 15,6% więcej niż siedem lat wcześniej. W odniesieniu do średnich w kraju uzyskane plony były niższe o 14,5%. Produkcja ziemniaków w województwie w 2012 r. wyniosła 211,1 tys. ton i na skutek zmniejszonej powierzchni i wydajności z 1 ha była o 2,9% mniejsza od zbiorów z 2011 r., również w porównaniu z 2005 r. zbiory były niższe o 20,3% ze względu na znaczne zmniejszenie areálu uprawy.

▪ POGŁOWIE ZWIERZĄT GOSPODARSKICH

W województwie warmińsko-mazurskim w 2012 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, zmniejszyły się pogłowie bydła, trzody chlewnej, koni i drobiu. W analizowanym okresie odnotowano natomiast zwiększenie stada owiec.

Według danych z badania reprezentacyjnego przeprowadzonego w czerwcu 2012 r., pogłowie bydła w województwie liczyło 463,3 tys. szt., co stanowiło 8,0% ogólnego pogłowia bydła w kraju. W stosunku do wyników z 2011 r. liczebność stada bydła zmniejszyła się o 7,3% (w Polsce wzrosła o 0,3%). Natomiast w odniesieniu do 2005 r. odnotowano wzrost o 13,8% (w kraju – wzrost o 5,4%).

*Badania **pogłowia trzody chlewnej** i produkcji żywca wieprzowego prowadzone są 3-krotnie w roku – w kwietniu według stanu w końcu marca, w sierpniu według stanu w końcu lipca i w grudniu według stanu w końcu listopada, a badania **pogłowia bydła i pozostałych gatunków zwierząt gospodarskich oraz produkcji zwierzęcej** – 2-krotnie w roku – według stanu w czerwcu i grudniu.*

W 2012 r. w ogólnym pogłowie bydła 47,3% stanowiły krowy, w tym 89,7% – krowy mleczne (dla Polski odsetki te wyniosły odpowiednio 44,6% i 94,7%). Niższy niż przeciętnie w Polsce udział krów mlecznych w stadzie bydła w regionie świadczy o ukierunkowaniu hodowli tego gatunku zwierząt na produkcję nie tylko mleka, ale i mięsa.

Pogłowie trzody chlewnej w lipcu 2012 r. w województwie ukształtowało się na poziomie 546,8 tys. szt. (w tym 57,1 tys. szt., tj. 10,4% stanowiły lochy). Udział regionu w ogólnokrajowym pogłowie świń wyniósł 4,7%. W odniesieniu do stanu z 2011 r. wielkość stada trzody chlewnej zmniejszyła się o 10,2% (w Polsce zanotowano spadek o 14,3%). W porównaniu z 2005 r. spadek pogłowia był większy i wyniósł 37,9% (w kraju – spadek 36,1%). Tendencja spadkowa utrzymywała się od 2010 r.

W 2012 r. stado owiec liczyło 10,9 tys. szt., co stanowiło 4,1% pogłowia krajowego. W porównaniu z poprzednim rokiem zarówno w województwie, jak i w Polsce pogłowie owiec wzrosło (odpowiednio o 8,0% i o 6,3%). W odniesieniu do 2005 r. stado owiec w regionie zwiększyło się o 24,5% (w kraju – spadek o 15,6%).

W 2012 r. stado drobiu w regionie ukształtowało się na poziomie 6 557,4 tys. szt. i stanowiło 5,0% ogólnego pogłowia w Polsce. W porównaniu z rokiem poprzednim jego liczebność w województwie spadła o 6,5% (w kraju – o 9,0%). W odniesieniu do stanu notowanego w 2005 r. pogłowie drobiu było większe w województwie o 0,2%, a w kraju mniejsze o 14,5%.

▪ SKUP PRODUKTÓW ROLNYCH

W województwie warmińsko-mazurskim w 2012 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, obserwowano wzrost skupu ziarna zbóż i mleka. Ziemniaków ogółem i żywca rzeźnego skupiono mniej niż przed rokiem.

W 2012 r. skupiono 720,9 tys. ton ziarna zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego), co stanowiło 8,6% skupu ogólnokrajowego. Począwszy od 2006 r. udział producentów z województwa warmińsko-mazurskiego w skupie w kraju

stopniowo maleje. W odniesieniu do roku poprzedniego skup był wyższy o 9,0%, a w porównaniu z 2005 r. – większy o 17,5% (w kraju – odpowiednio wzrost o 9,8% i o 22,6%). W omawianym roku w województwie skupiono 516,3 tys. ton pszenicy, tj. o 1,6% więcej niż w poprzednim roku i o 20,4% więcej niż w 2005 r. Skup żyta wyniósł 75,9 tys. ton i zwiększył się o 44,4% w odniesieniu do 2011 r., natomiast zmalał o 2,8% w stosunku do 2005 r.

Skup ziemniaków ogółem w 2012 r. ukształtował się na poziomie 7,3 tys. ton, co stanowiło 0,5% ogólnego skupu w kraju. W porównaniu z rokiem poprzednim nastąpił spadek ilości skupionych ziemniaków ogółem odpowiednio o 15,8%, a w porównaniu z 2005 r. o 46,5% (w kraju odnotowano wzrost o 18,4% w odniesieniu do poprzedniego roku i o 40,4% w stosunku do 2005 r.). Znacznie zmalał w ciągu roku udział ziemniaków jadalnych w ziemniakach skupionych ogółem (z 36,0% do 11,8%).

W omawianym roku skupiono 242,0 tys. ton żywca rzeźnego (w przeliczeniu na mięso, łącznie z tłuszczami) w wadze poubojowej ciepłej (wbc), co stanowiło 7,6% skupu ogólnokrajowego. W porównaniu do 2011 r. wielkość skupu zmalała o 0,8%.

W 2012 r. skupiono 336,3 tys. ton żywca rzeźnego w wadze żywej, tj. o 1,7% mniej niż przed rokiem i o 26,5% więcej niż w 2005 r. W skali kraju zaobserwowano spadek o 1,8% w odniesieniu do 2011 r. i wzrost o 19,2% w stosunku do stanu sprzed siedmiu lat.

W ciągu ostatniego roku skupiono 113,7 tys. ton żywca wieprzowego, tj. o 7,0% więcej niż w roku poprzednim, zaś o 21,7% więcej niż siedem lat wcześniej. Skup żywca wołowego (bez cieląt) ukształtował się na poziomie 13,3 tys. ton i był o 36,0% mniejszy niż przed rokiem i o 44,3% – niż w 2005 r. Żywca drobiowego skupiono 208,6 tys. ton (co stanowiło 9,9% ogółu żywca drobiowego skupionego w kraju), czyli o 2,6% mniej niż w roku poprzednim i o 41,2% więcej w porównaniu z 2005 r.

W 2012 r. skup mleka krowiego wyniósł 777,7 mln litrów (co stanowiło 8,1% ogółu mleka skupionego w kraju), tj. o 3,6% więcej niż przed rokiem i o 37,3% więcej niż siedem lat wcześniej (w skali kraju w odniesieniu do poprzedniego roku zanotowano wzrost o 6,0%, a w porównaniu z 2005 r. wzrost o 11,7%).

▪ CENY PRODUKTÓW ROLNYCH W SKUPIE I NA TARGOWISKACH

W 2012 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, odnotowano wzrost cen pszenicy, żywca rzeźnego wołowego i wieprzowego w skupie oraz większości zbóż na targowiskach. Natomiast niższe były ceny skupu żyta i mleka oraz ziemniaków w skupie i na targowiskach.

Średnia cena skupu pszenicy w województwie w 2012 r. wyniosła 89,77 zł za 1 dt (w kraju – 89,34 zł) i była o 7,1% wyższa niż przed rokiem i o 138,4% – w porównaniu z 2005 r. Tendencja wzrostowa utrzymywała się w kraju, jak i w województwie od 2010 r. Na targowiskach za 1 dt pszenicy

Przeciętne roczne ceny skupu obliczono jako iloraz wartości (w cenach bieżących bez VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

płacono 94,32 zł (w kraju – 94,65 zł), tj. o 5,1% więcej niż w roku poprzednim i ponad 2-krotnie więcej niż siedem lat wcześniej.

W 2012 r. cena żyta w skupie ukształtowała się na poziomie 73,38 zł za dt (w kraju – 74,22 zł), tj. o 6,8% niższym w porównaniu z zanotowanym w 2011 r. i ponad 2,5-krotnie wyższym niż w 2005 r. Po wzroście w 2010 r. i w 2011 r. zanotowano spadek cen zarówno w kraju, jak i w województwie. W obrocie targowiskowym cena żyta wyniosła 83,50 zł (w Polsce 80,85 zł) i była wyższa od ubiegłorocznej o 48,2%.

Przeciętne roczne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

W 2012 r. za ziemniaki jadalne w skupie płacono 37,42 zł za dt (w kraju – 44,97 zł), tj. o 37,4% mniej niż przed rokiem i o 16,5% mniej niż w 2005 r. W obrocie targowiskowym cena ziemniaków (bez wczesnych) ukształtowała się na poziomie 74,67 zł za dt (w Polsce – 60,59 zł), tj. o 35,7% niższym w stosunku do zanotowanego w 2011 r. i o 35,3% wyższym niż w 2005 r. Po tendencji wzrostowej utrzymującej się zarówno w kraju, jak i w województwie od 2009 r., nastąpił spadek cen.

W omawianym roku cena skupu żywca wołowego wyniosła 6,25 zł za kg (w kraju – 6,40 zł), tj. zwiększyła się o 14,6% w stosunku do uzyskanej w poprzednim roku, a w odniesieniu do 2005 r. była wyższa o 54,0%. Tendencja wzrostowa utrzymywała się w kraju, jak i w województwie od 2008 r.

Cena żywca wieprzowego w skupie osiągnęła wartość 5,55 zł za kg (w kraju – 5,40 zł), tj. o 21,4% wyższą niż w 2011 r. i o 43,1% większą w porównaniu z zanotowaną siedem lat wcześniej.

W 2012 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, poprawiła się relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych jęczmienia. Nie osiągnęła jednak poziomu z 2005 r. Ukształtowała się ona na poziomie 6,8 (wobec 6,1 w 2011 r. i 10,3 w 2005 r.). W kraju relacja wyniosła 6,1 (wobec 5,1 w 2011 r. i 8,9 w 2005 r.). Po pogorszeniu relacji w latach 2010-2011 zarówno w kraju, jak i w województwie, w 2012 r. odnotowano jej poprawę.

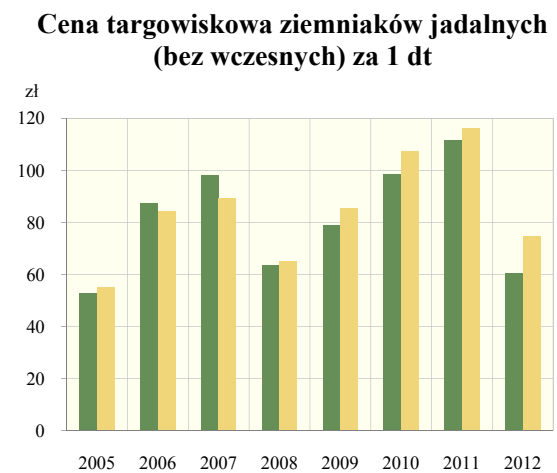
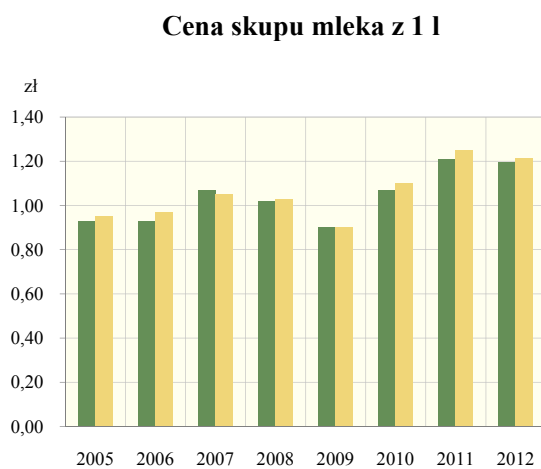
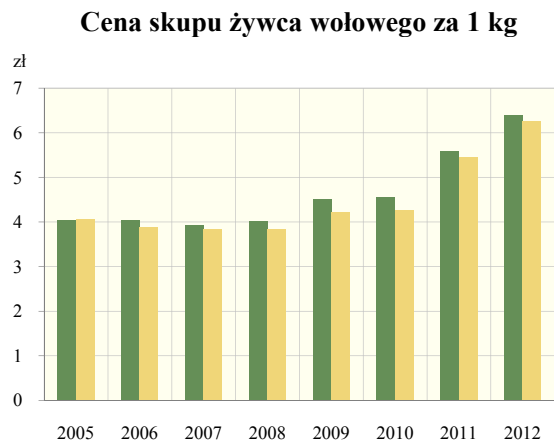
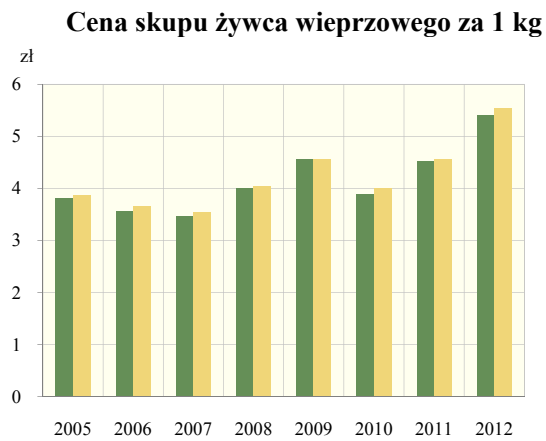
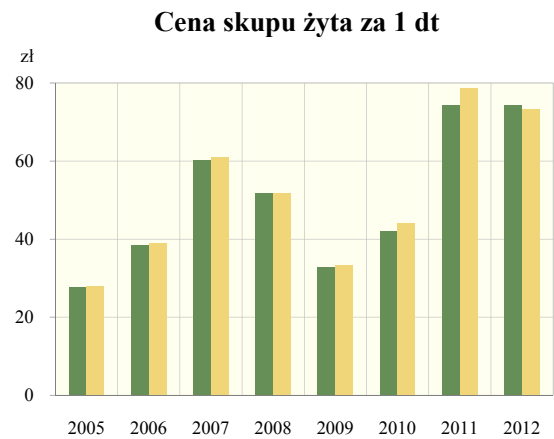
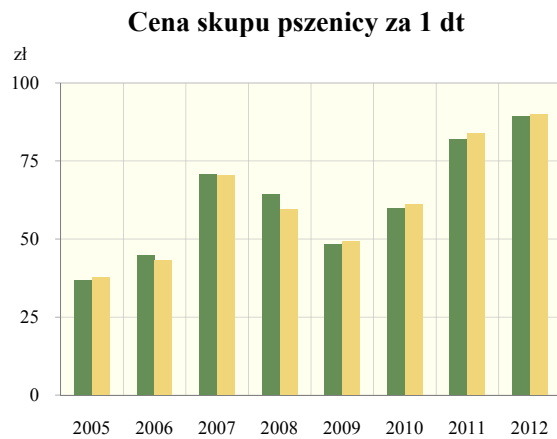
W 2012 r. cena skupu drobiu rzeźnego osiągnęła poziom 5,11 zł za kg (w kraju – 4,18 zł) i była o 3,3% niższa w porównaniu z zanotowaną w poprzednim roku i o 31,3% większa niż w 2005 r.

Za 1 l mleka w omawianym roku płacono 1,22 zł (w kraju – średnio 1,20 zł), tj. o 3,0% mniej niż przed rokiem i o 28,6% więcej niż siedem lat wcześniej. Po wzroście w latach 2010-2011 nastąpił spadek cen w kraju i w województwie.

▪ GLOBALNA, KOŃCOWA I TOWAROWA PRODUKCJA ROLNICZA

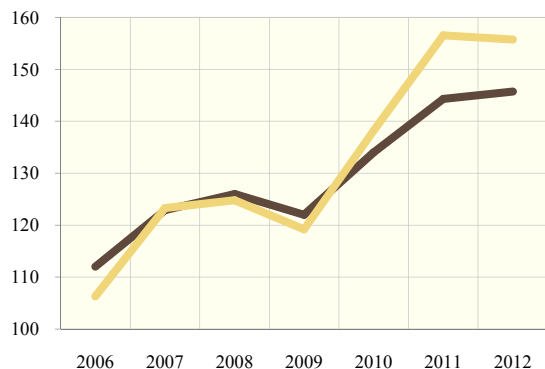
W województwie warmińsko-mazurskim w 2011 r., w odniesieniu do poprzedniego roku, nastąpił spadek globalnej produkcji rolniczej (w cenach stałych), o czym zadecydowała niższa wartość produkcji roślinnej. W skali roku zanotowano także spadek produkcji roślinnej końcowej i towarowej. Natomiast wzrosła wartość produkcji zwierzęcej, zarówno globalnej, końcowej, jak i towarowej.

Wyk. 44. Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach

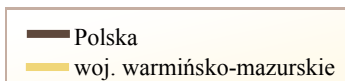
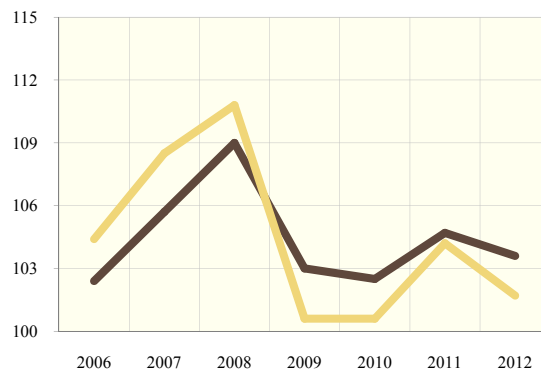

■ Polska
■ woj. warmińsko-mazurskie

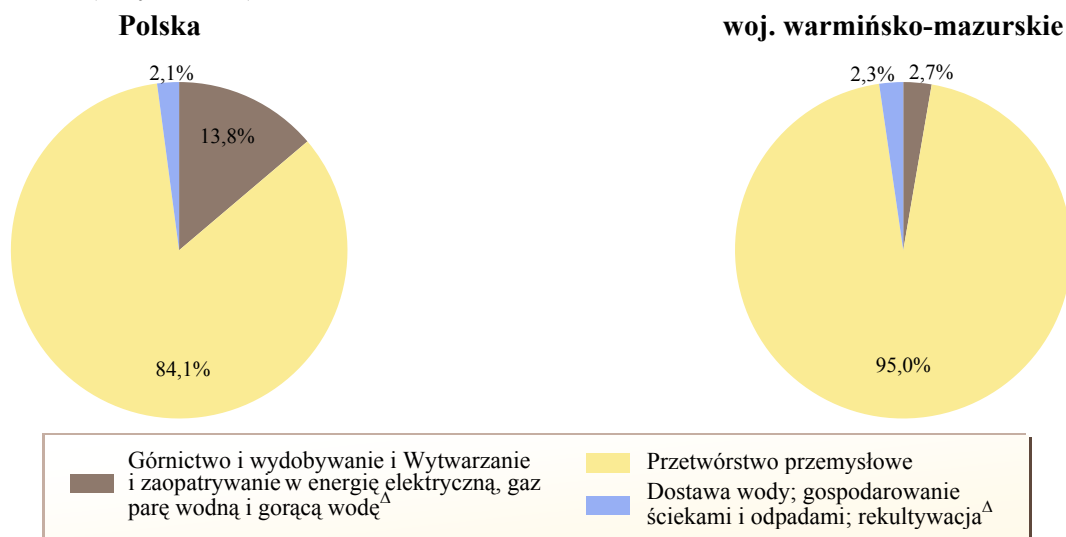
Wyk. 45. **Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (ceny stałe) 2005 = 100**

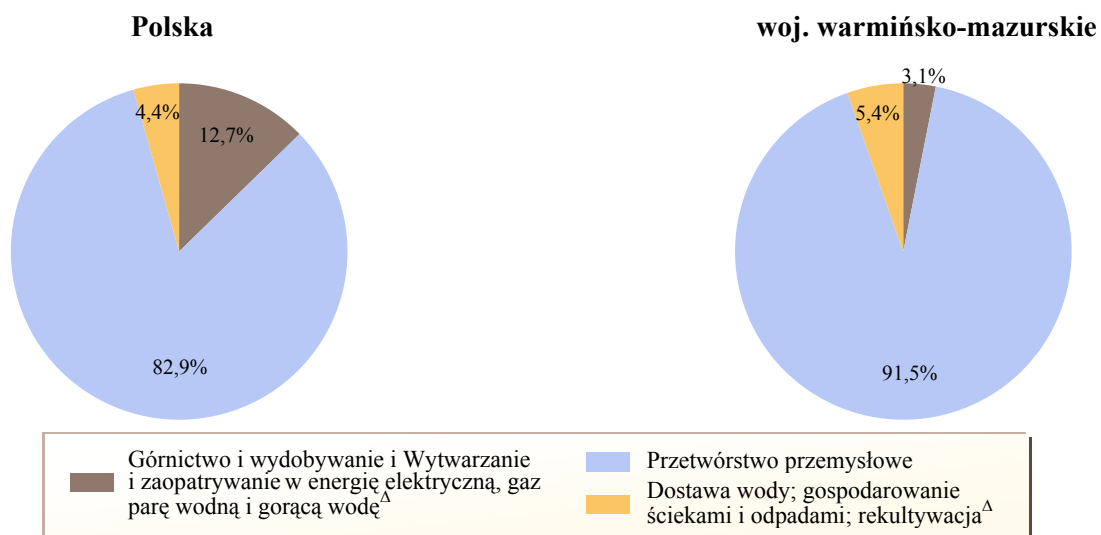
Wyk. 46. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle 2005 = 100**

Wyk. 47. **Struktura produkcji sprzedanej przemysłu według sekcji PKD 2007 w 2012 r. (ceny bieżące)**

Wyk. 48. **Struktura przeciętnego zatrudnienia w przemyśle według sekcji PKD 2007 w 2012 r.**

W porównaniu z rokiem poprzednim zanotowano spadek produkcji globalnej o 1,7%, o czym zadecydowała niższa niż rok wcześniej produkcja roślinna (o 6,3%). Natomiast produkcja zwierzęca była wyższa o 1,7%, jednak nie zrównoważyła spadku produkcji roślinnej. W analizowanym roku udział województwa warmińsko-mazurskiego w ogólnokrajowej globalnej produkcji rolniczej wyniósł 5,4% i w przypadku produkcji roślinnej ukształtował się na poziomie 4,2%, a zwierzęcej – 6,9%.

Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywności rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

W 2011 r. w strukturze produkcji globalnej przeważała produkcja zwierzęca. Jej udział w produkcji globalnej województwa wyniósł 59,6%. W kraju natomiast przeważała produkcja roślinna i jej udział w produkcji globalnej wyniósł 52,7%.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

Z wartości końcowej produkcji rolniczej w województwie warmińsko-mazurskim w 2011 r. 25,0% stanowiła produkcja roślinna, natomiast na dominującą produkcję zwierzęcą przypadało 75,0%. Wartość produkcji końcowej w 2011 r., w porównaniu z poprzednim rokiem, była o 1,6% niższa, wskutek spadku o 10,0% produkcji roślinnej, przy wzroście produkcji zwierzęcej o 1,6%.

W analizowanym roku w towarowej produkcji rolniczej nastąpił spadek produkcji ogółem (o 0,2%), przy spadku wartości produkcji roślinnej (o 9,1%) i wzroście (o 3,0%) produkcji zwierzęcej.

W 2011 r. udział województwa warmińsko-mazurskiego w ogólnokrajowej produkcji końcowej wyniósł 5,2%, a towarowej 5,5%.

Dane prezentujące rolnictwo w województwie warmińsko-mazurskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa warmińsko-mazurskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
 - „Biuletyn Statystyczny Województwa Warmińsko-Mazurskiego” – publikacja dostępna co kwartał; jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).
-

PRZEMYSŁ

W 2012 r. w województwie warmińsko-mazurskim wystąpił spadek produkcji sprzedanej przemysłu w porównaniu z rokiem poprzednim. Tempo wzrostu ulegało stopniowemu spowolnieniu w kolejnych kwartalnych okresach narastających. W porównaniu z rokiem poprzednim wzrosła wydajność pracy¹, przy jednoczesnym spadku przeciętnego zatrudnienia w przemyśle.

Produkcja sprzedana przemysłu w 2012 r. w województwie osiągnęła wartość 27 184,0 mln zł (w cenach bieżących) i była o 0,5% (w cenach stałych) niższa w odniesieniu do zanotowanej w roku poprzednim i o 55,7% wyższa niż w 2005 r. W skali kraju w tym czasie sprzedaż produkcji zwiększyła się odpowiednio o 1,0% i o 45,7%. Dynamika produkcji sprzedanej stopniowo słabła w kolejnych kwartalnych okresach narastających. Po notowanym w I kwartale 2012 r. wzroście produkcji sprzedanej przemysłu o 4,1% w skali roku, w kolejnych

Dane o produkcji sprzedanej przemysłu dotyczą działalności przemysłowej i nieprzemysłowej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją” i obejmują:

- *wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;*
- *wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;*
- *zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;*
- *wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;*
- *produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.*

okresach narastających zaobserwowano spowolnienie tempa tego wzrostu – w I półroczu wzrost o 3,7%, a w okresie trzech kwartałów już tylko o 1,8%. Sprzedaż produkcji przemysłowej województwa stanowiła 2,4% sprzedaży krajowej.

Znaczący udział w ogólnej wartości produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach bieżących) w 2012 r. w województwie warmińsko-mazurskim miała produkcja w sekcji przetwórstwo przemysłowe – 25 824,6 mln zł.

¹ Mierzonej wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego.

Tabl. 18. Przemysł

Wyszczególnienie	2005	2011	2012
POLSKA			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	651 874,8	1 094 654,5	1 138 861,2
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	83,0	83,8	84,1
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	2 384,2	2 494,5	2470,5
WARMIŃSKO-MAZURSKIE			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	15 435,8	26 316,3	27 184,0
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	95,2	94,9	95,0
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	77,1	80,4	78,5
m. OLSZTYN			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	6 672,2	6 611,5
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	94,5	94,8
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	13,6	12,0

Spadek produkcji był wynikiem zmniejszenia produkcji sprzedanej (w cenach stałych) przede wszystkim w przetwórstwie przemysłowym (o 0,4%, przy udziale 95,0% w ogólnej wartości produkcji sprzedanej przemysłu w regionie, wobec 84,1% w kraju).

W analizowanym okresie niższy niż w ub. roku poziom produkcji sprzedanej wystąpił w 11 (spośród 22 występujących w województwie) działach przetwórstwa przemysłowego. Niższa niż przed rokiem była (w cenach stałych) produkcja m.in.: pojazdów samochodowych, przyczep i naczep^Δ (spadek o 22,3%), mebli (o 3,7%). Produkcja artykułów spożywczych, której udział w przetwórstwie przemysłowym był w województwie największy (stanowił 40,4%) spadła o 1,5%. Wzrost sprzedaży zanotowano m.in. w produkcji: pozostałego sprzętu transportowego (o 24,7%), maszyn i urządzeń^Δ (o 18,2%), wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny^Δ (o 8,1%), wyrobów z metali^Δ (o 7,3%).

*Dane o wartości **produkcji sprzedanej przemysłu** prezentuje się bez VAT i podatku akcyzowego, natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych.*

Tabl. 19. **Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie warmińsko-mazurskim (ceny stałe)**

Sekcje i działy	2011				2012			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó l e m	121,1	116,8	114,3	113,2	104,1	103,7	101,8	99,5
Górnictwo i wydobywanie	161,1	165,8	169,0	177,0	73,2	83,4	81,6	85,5
Przetwórstwo przemysłowe	121,7	117,0	114,2	113,1	104,4	104,0	102,1	99,6
w tym:								
Produkcja artykułów spożywczych	115,8	111,5	109,2	109,0	103,2	105,8	101,9	98,5
Produkcja wyrobów tekstylnych	108,0	124,0	117,4	116,9	88,9	92,5	97,1	96,3
Produkcja odzieży	100,0	100,2	99,7	101,7	106,4	106,3	106,6	105,2
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	125,2	118,2	113,6	112,4	117,9	111,2	109,3	108,1
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	114,5	113,6	115,8	117,0	113,6	113,4	113,5	112,2
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	126,4	120,5	104,3	103,6	86,2	87,9	89,8	92,4
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	126,4	125,6	118,4	111,9	103,3	100,1	101,9	100,4
Produkcja metali	145,1	143,8	152,8	141,1	145,6	128,2	100,9	91,4
Produkcja wyrobów z metali ^Δ ..	133,3	123,2	115,7	113,8	109,7	109,4	107,2	107,3
Produkcja urządzeń elektrycznych	110,9	111,8	109,0	107,6	116,7	117,2	115,5	119,5
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ ..	108,9	91,6	97,2	101,5	114,7	121,5	124,8	118,2
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ ..	220,4	217,3	206,7	216,4	88,6	84,6	82,9	77,7
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	181,2	157,6	149,2	137,6	115,5	114,1	120,4	124,7
Produkcja mebli	117,3	115,0	113,1	113,0	108,3	103,5	98,5	96,3
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ	97,9	95,8	97,3	95,9	104,8	105,8	104,1	105,8
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ	107,7	107,1	107,4	105,1	100,9	100,4	100,8	101,8

Spadkowi produkcji sprzedanej przemysłu w województwie warmińsko-mazurskim towarzyszył spadek przeciętnego zatrudnienia (o 2,4%). W kraju przeciętne zatrudnienie w przemyśle spadło w odniesieniu do roku poprzedniego o 1,0%. W porównaniu z 2005 r. przeciętne zatrudnienie w przemyśle wzrosło odpowiednio: o 1,8% i o 3,6%.

W 2012 r. przeciętne zatrudnienie w przemyśle w województwie ukształtowało się na poziomie 78,5 tys. osób i stanowiło 3,2% przeciętnego zatrudnienia przemysłu krajowego. W stosunku do roku poprzedniego odnotowano w województwie spadek zatrudnienia w sekcjach: górnictwo i wydobywanie (spadek o 8,6%), przetwórstwo przemysłowe (o 2,5%), wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ (o 2,4%). Wzrost przeciętnego zatrudnienia odnotowano w sekcji dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ (0,7%).

Wydajność pracy w przemyśle w 2012 r. w województwie warmińsko-mazurskim wyniosła 346,3 tys. zł (w cenach bieżących) i była o 1,9% wyższa (w cenach stałych) niż przed rokiem. W kraju wydajność pracy w przemyśle w omawianym okresie wzrosła o 2,0%.

Dane prezentujące produkcję sprzedaną przemysłu w województwie warmińsko-mazurskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa warmińsko-mazurskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
 - „Biuletyn Statystyczny Województwa Warmińsko-Mazurskiego” – publikacja dostępna co kwartał; jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).
-

BUDOWNICTWO

W 2012 r. w województwie warmińsko-mazurskim, podobnie jak w 2011 r., produkcja sprzedana budownictwa wzrosła w stosunku do roku poprzedniego. Wyższa niż przed rokiem była również wartość sprzedaży produkcji budowlano-montażowej. W omawianym okresie wystąpił spadek wydajności pracy¹ w budownictwie, przy jednoczesnym wzroście przeciętnego zatrudnienia.

W 2012 r. w województwie warmińsko-mazurskim produkcja sprzedana budownictwa (w cenach bieżących) ukształtowała się na poziomie 3 664,1 mln zł i zwiększyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o 6,1% (w skali kraju wzrost odpowiednio o 0,5%). Produkcja sprzedana budownictwa w województwie stanowiła 1,9% sprzedaży krajowej w tej sekcji.

Dane o produkcji sprzedanej budownictwa dotyczą działalności budowlanej i niebudowlanej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji „Budownictwo”. Dane te obejmują:

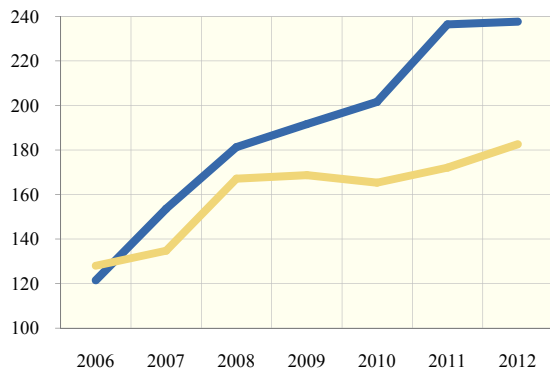
- wartość sprzedanych wyrobów, półfabrykatów i części własnej produkcji (niezależnie od tego czy otrzymano za nie należne opłaty);
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. przemysłowych, budowlanych, jak i innych niż przemysłowe i budowlane;
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Tabl. 20. **Budownictwo**

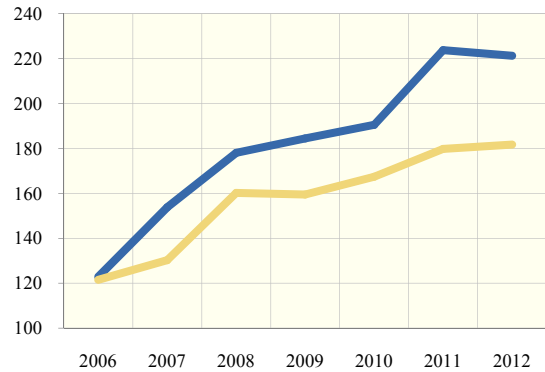
Wyszczególnienie	2005	2011	2012
POLSKA			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	79 669,3	188 127,5	189 076,7
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	54,5	51,6	50,8
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	344,5	476,5	486,3
WARMIŃSKO-MAZURSKIE			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	2 006,6	3 453,6	3 664,1
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	65,1	68,0	64,8
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	11,2	14,1	15,2
m. OLSZTYN			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	1 167,1	1 224,2
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	54,0	52,8
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	.	3,9	3,8

¹ Mierzonej wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego.

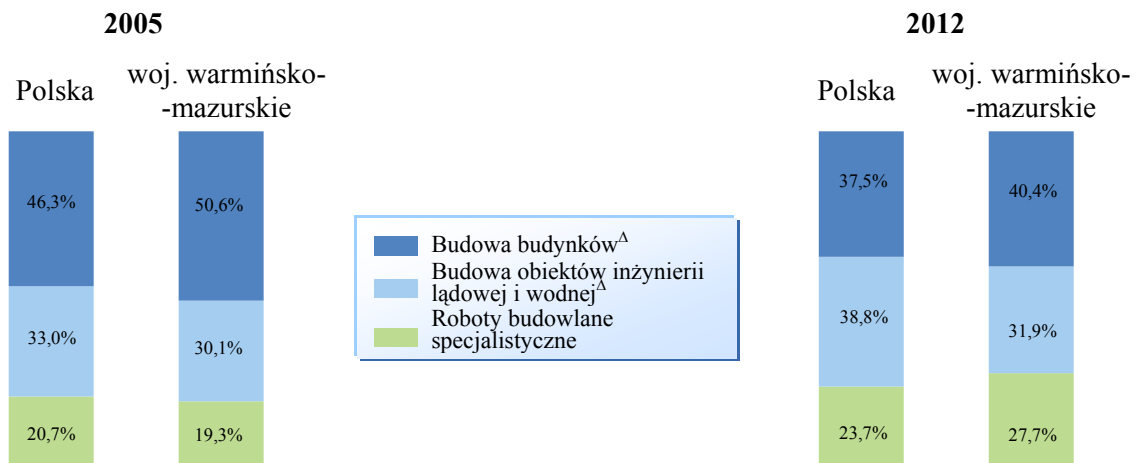
Wyk. 49. **Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) 2005 = 100**

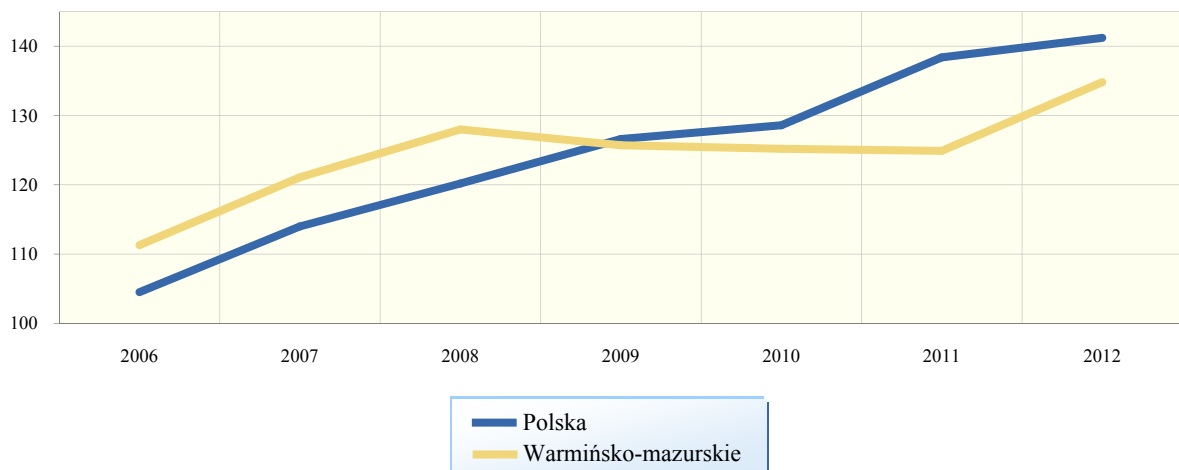
Wyk. 50. **Dynamika produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące) 2005 = 100**

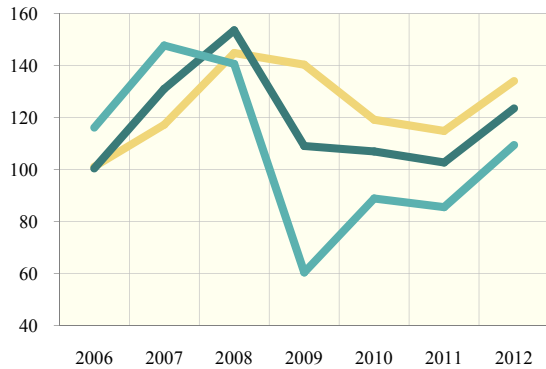
Wyk. 51. **Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów PKD (ceny bieżące)**

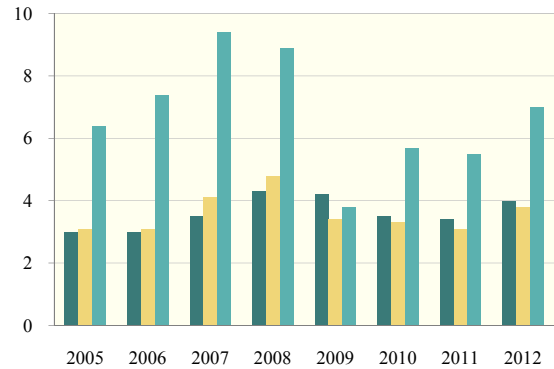
Wyk. 52. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie 2005 = 100**

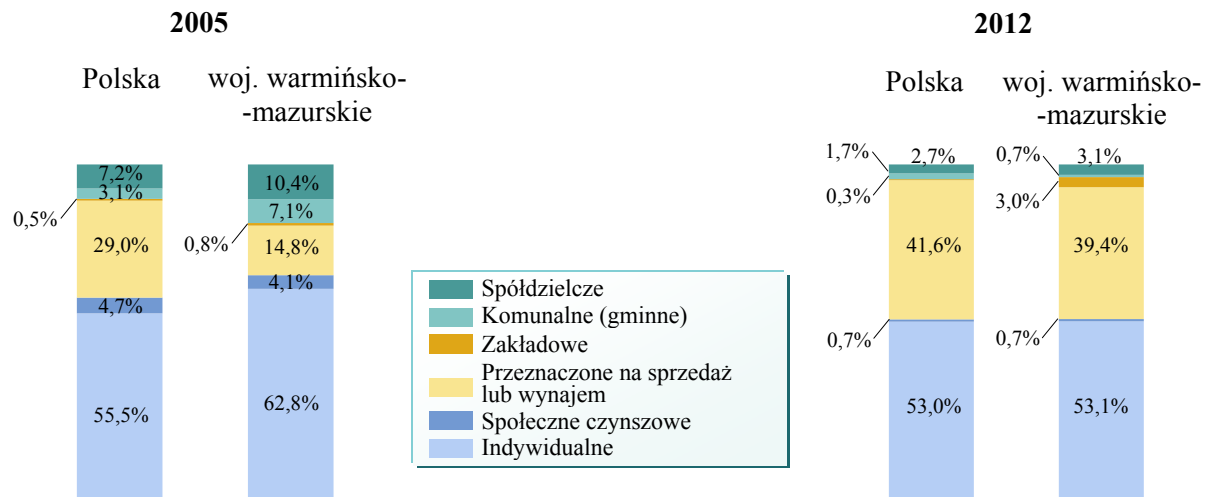
Wyk. 53. **Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania**
2005 = 100

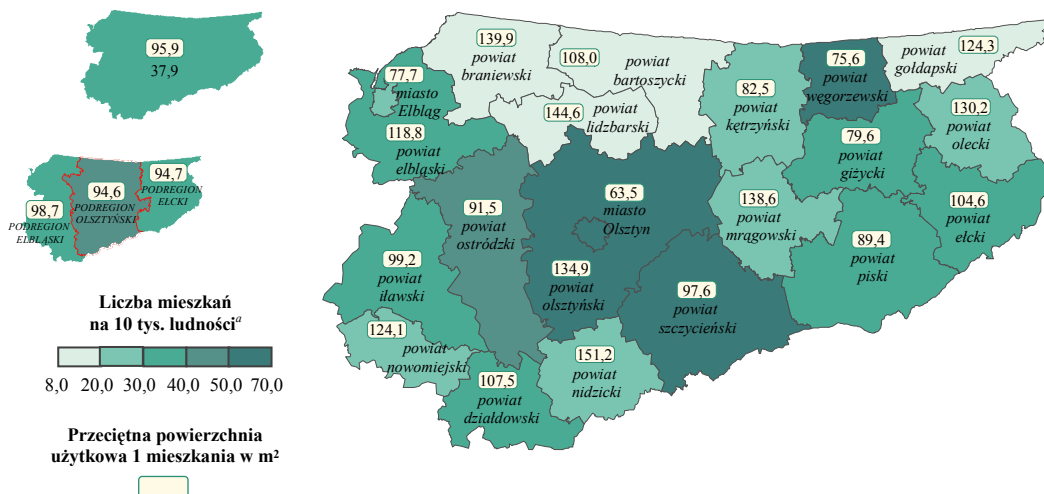
Wyk. 54. **Mieszkania oddane do użytkowania na 1 000 ludności**

Wyk. 55. **Struktura liczby mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa**

Wyk. 56. **Mieszkania oddane do użytkowania w województwie warmińsko-mazurskim według podregionów i powiatów w 2012 r.**

a Ludność według stanu w dniu 30 VI.

W województwie produkcja budowlano-montażowa w analizowanym okresie wyniosła 2 373,2 mln zł (64,8% ogólnej wartości produkcji sprzedanej budownictwa) i zwiększyła się w stosunku do roku poprzedniego o 1,0% (w kraju spadek o 1,1%). Produkcja budowlano-montażowa zrealizowana w województwie stanowiła 2,5% produkcji krajowej.

Tabl. 21. **Dynamika produkcji budowlano-montażowej w województwie warmińsko-mazurskim (ceny bieżące)**

Działy	2011				2012			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó l e m	105,2	113,4	105,6	107,4	133,1	105,5	101,9	101,0
Budowa budynków ^Δ	90,3	94,2	102,9	110,4	121,7	108,5	93,4	93,7
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	122,1	152,7	112,1	102,9	178,8	81,4	88,4	90,6
Roboty budowlane specjali- styczne	129,9	106,1	101,1	109,5	125,4	144,3	145,2	134,2

Pod względem wielkości sprzedaży produkcji budowlano-montażowych znaczący udział posiadały podmioty, których podstawowym rodzajem działalności jest wznoszenie budynków (40,4% sprzedaży produkcji budowlano-montażowej w 2012 r.). Ich produkcja w analizowanym okresie była o 6,3% niższa niż rok wcześniej. W podmiotach, których podstawowym rodzajem działalności jest budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej (udział 31,9%) produkcja zmniejszyła się o 9,4%, a w przedsiębiorstwach wykonujących głównie roboty budowlane specjalistyczne (udział 27,7%) – wzrosła o 34,2%.

W 2012 r. wzrostowi produkcji sprzedanej budownictwa towarzyszyło zwiększenie przeciętnego zatrudnienia w tej sekcji (o 7,9%, wobec wzrostu o 2,1% w skali kraju).

Wydajność pracy w budownictwie w 2012 r. w województwie ukształtowała się na poziomie 241,4 tys. zł (w cenach bieżących), co oznacza spadek o 1,7% w stosunku do roku poprzedniego.

Dane prezentujące produkcję sprzedaną budownictwa w województwie warmińsko-mazurskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa warmińsko-mazurskiego” – opracowanie sygnalne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn Statystyczny Województwa Warmińsko-Mazurskiego” – publikacja dostępna co kwartał; jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE

W 2012 r. w województwie warmińsko-mazurskim, w porównaniu z rokiem poprzednim, wzrosła liczba mieszkań oddanych do użytkowania. Spadła natomiast liczba mieszkań, na realizację których wydano pozwolenia, jak i liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania była mniejsza niż przed rokiem.

W 2012 r. w województwie oddano do użytkowania 5 496 mieszkań, tj. o 20,3% więcej niż przed rokiem (i o 23,5% więcej niż w 2005 r.). W kraju notowano wzrost o 16,8% liczby lokali mieszkalnych przekazanych do użytkowania w odniesieniu do roku poprzedniego (wzrost o 34,0% w porównaniu z 2005 r.). Mieszkania oddane do użytkowania na terenie województwa stanowiły 3,6% efektów krajowych (w 2011 r. – 3,5%, w 2005 r. – 3,9%).

*Informacje o **mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych. Podziału na mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, indywidualnych (tj. realizowanych przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe) oraz realizowanych z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem dokonano na podstawie sposobu finansowania budowy lub przeznaczenia mieszkań.*

Tabl. 22. **Budownictwo mieszkaniowe**

Wyszczególnienie	2005	2011	2012
POLSKA			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1 000 ludności	3,0	3,4	4,0
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	105,3	107,1*	102,4
Mieszkania, na budowę których wydano pozwolenia na 1 000 ludności	3,3	4,8	4,3
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1 000 ludności .	2,8	4,2	3,7
WARMIŃSKO-MAZURSKIE			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1 000 ludności	3,1	3,1*	3,8
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	93,8	101,8*	95,9
Mieszkania, na budowę których wydano pozwolenia na 1 000 ludności	3,4	4,0*	3,7
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1 000 ludności .	2,6	3,2*	2,8
m. OLSZTYN			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1 000 ludności	6,4	5,5*	7,0
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	68,5	66,1*	63,5
Mieszkania, na budowę których wydano pozwolenia na 1 000 ludności	5,9	5,2	3,6
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1 000 ludności .	5,1	6,6	2,0

* Dane zostały zmienione w stosunku do już opublikowanych.

W 2012 r. wyższy niż przeciętny wzrost liczby oddanych mieszkań w województwie warmińsko-mazurskim odnotowano w budownictwie: zakładowym (3-krotny wzrost liczby mieszkań, przy udziale 3,0%), społecznym czynszowym (wzrost o 33,3%, przy udziale 0,7%) i przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (wzrost o 30,9%, przy udziale 39,4%). Znacznie mniej mieszkań niż w 2011 r. oddano do użytkowania w budownictwie komunalnym (spadek o 63,3%, przy udziale 0,7%) i spółdzielczym (spadek o 23,8%, przy udziale 3,1%).

Najwięcej mieszkań do użytkowania oddano w Olsztynie (1 224) i powiecie olsztyńskim (636), najmniej natomiast w powiatach braniewskim (37) i lidzbarskim (46). Mieszkania oddane w Olsztynie stanowiły 22,3% mieszkań oddanych w województwie.

Tabl. 23. **Mieszkania oddane do użytkowania w województwie warmińsko-mazurskim**

Formy budownictwa	2011				2012			
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2010 = 100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2011 = 100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²
O g ó ł e m	4 570*	100,0	96,1*	101,8	5 496	100,0	120,3	95,9
Spółdzielcze	223	4,9	141,1	55,3	170	3,1	76,2	49,8
Komunalne (gminne)	98	2,1	63,2	32,7	36	0,7	36,7	42,9
Zakładowe	56	1,2	60,9	65,9	168	3,0	3-krotnie	57,9
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	1 656*	36,2*	91,9*	57,1	2 167	39,4	130,9	55,4
Spółeczne czynszowe	27	0,6*	112,5	42,1	36	0,7	133,3	42,4
Indywidualne	2 510*	54,9*	99,3*	139,6	2 919	53,1	116,3	132,2

* Dane zostały zmienione w stosunku do już opublikowanych.

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w województwie warmińsko-mazurskim w 2012 r. wyniosła 95,9 m² (w kraju – 102,4 m²) i zmniejszyła się o 5,9 m² w stosunku do roku poprzedniego (w kraju spadła o 4,7 m²). W porównaniu z 2005 r. uległa ona zwiększeniu o 2,1 m² (w kraju zmniejszyła się o 2,9 m²).

Mieszkania o największej średniej powierzchni użytkowej zostały wybudowane w budownictwie indywidualnym (przeciętna powierzchnia użytkowa – 132,2 m²), a najmniejsze – w budownictwie społecznym czynszowym (42,4 m²).

W województwie warmińsko-mazurskim w 2012 r. największe mieszkania oddano w powiatach: nidzickim (przeciętna powierzchnia użytkowa – 151,2 m²) i lidzbarskim (144,6 m²), a najmniejsze – w Olsztynie (63,5 m²).

Liczba mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia wyniosła 5 351, tj. o 9,0% mniej niż rok wcześniej i o 10,7% więcej niż w 2005 r. (w skali kraju nastąpił spadek o 10,3% w stosunku do roku poprzedniego i wzrost o 31,7% w odniesieniu do 2005 r.). Mieszkania, na budowę których wydano pozwolenia w województwie stanowiły 3,2% ogółu mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia w kraju (w 2011 r. – 3,2%, w 2005 r. – 3,9%).

W województwie warmińsko-mazurskim w 2012 r. najwięcej pozwoleń na budowę mieszkań wydano inwestorom indywidualnym (51,7% ogółu) oraz budującym mieszkania z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem (44,8%). Liczba mieszkań, na budowę których uzyskali pozwolenia inwestorzy indywidualni zmniejszyła się w skali roku o 16,7%. Spadek liczby mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia odnotowano także w budownictwie spółdzielczym (o 89,4%). Budujący na sprzedaż lub wynajem uzyskali w 2012 r. więcej pozwoleń na budowę mieszkań niż w ubiegłym roku (o 1,1%). Więcej pozwoleń na budowę mieszkań wydano również budownictwu zakładowemu (49-krotnie) i komunalnemu (o 69,9%).

Tabl. 24. **Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia w województwie warmińsko-mazurskim**

Formy budownictwa	2011			2012		
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2010 = 100	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2011 = 100
O g ó ł e m	5 882	100,0	95,0	5 351	100,0	91,0
Spółdzielcze	113	1,9	28-krotnie	12	0,2	10,6
Komunalne (gminne)	73	1,2	81,1	124	2,3	169,9
Zakładowe	1	0,1	1,9	49	0,9	49-krotnie
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	2 371	40,3	98,1	2 397	44,8	101,1
Indywidualne	3 324	56,5	91,6	2 769	51,7	83,3

Większą niż przed rokiem liczbę mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia zanotowano w siedmiu powiatach województwa, przy czym najwyższy wzrost nastąpił w powiatach: ełckim (ponad 3-krotny) i w Elblągu (o 41,9%). Największy spadek zaobserwowano w powiatach: węgorzewskim (o 78,9%), kętrzyńskim (o 69,3%), piskim (o 59,6%) oraz braniewskim (o 57,1%). Pozwolenia wydane w Olsztynie stanowiły 11,8% ogółu pozwoleń wydanych na budowę mieszkań w województwie.

W 2012 r. rozpoczęto budowę 4 134 mieszkań, tj. o 12,1% mniej niż w 2011 r. (w skali kraju spadek wyniósł 12,6%). W porównaniu do 2005 r. liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto zwiększyła się w województwie o 12,6% (w kraju – o 34,0%). Mieszkania, których budowę rozpoczęto na terenie województwa stanowiły 2,9% rozpoczętych w kraju (w 2011 r. – 2,9%, w 2005 r. – 3,5%).

W regionie w 2012 r. największą liczbę mieszkań, których budowę rozpoczęto zanotowano w budownictwie indywidualnym – 2 189, tj. o 23,6% mniej niż rok wcześniej oraz przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem – 1 878, tj. o 30,3% więcej.

W województwie warmińsko-mazurskim w odniesieniu do 2011 r. spadek liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto odnotowano w jedenastu powiatach, najwyższy – w powiatach: oleckim (spadek o 76,0%), kętrzyńskim (o 75,4%) i w Olsztynie (o 70,2%). Wzrost liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto wystąpił w dziesięciu powiatach województwa, najwyższy – w powiatach: ełckim (2,5-krotny wzrost), mrągowskim (o 85,4%), szczycieńskim (o 57,6%) i w Elblągu (o 50,9%). Spośród mieszkań, których budowę rozpoczęto w województwie warmińsko-mazurskim 8,4% stanowiły mieszkania, których budowę rozpoczęto w Olsztynie.

Dane prezentujące budownictwo mieszkaniowe w województwie warmińsko-mazurskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa warmińsko-mazurskiego” – opracowanie sygnalne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn Statystyczny Województwa Warmińsko-Mazurskiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- „Budownictwo mieszkaniowe w województwie warmińsko-mazurskim” – opracowanie sygnalne dostępne co roku;

jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

RYNEK WEWNĘTRZNY

W 2012 r. w województwie warmińsko-mazurskim, w odniesieniu do roku poprzedniego, wzrosła zarówno sprzedaż detaliczna, jak i hurtowa.

Wartość sprzedaży detalicznej (w cenach bieżących) zrealizowanej przez jednostki handlowe i niehandlowe w 2012 r. zwiększyła się w odniesieniu do poprzedniego roku o 10,9% (w kraju sprzedaż detaliczna ukształtowała się na poziomie o 5,6% wyższym niż w roku poprzednim).

Dane o sprzedaży detalicznej towarów obejmują sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych dokonywaną w punktach sprzedaży detalicznej, placówkach gastronomicznych oraz innych punktach sprzedaży (np. składy, magazyny), w ilościach wskazujących na zakupy dla potrzeb indywidualnych nabywców.

Tabl. 25. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a** (ceny bieżące)

Wyszczególnienie	2009	2011	2012
	rok poprzedni = 100		
POLSKA			
O g ó ł e m	104,3	111,6	105,6
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	94,8	101,9	103,3
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	94,2	120,1	109,1
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	110,1	102,8	104,4
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	118,1	130,3	113,2
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny ..	116,8	117,8	106,9
Włókno, odzież, obuwie	114,1	112,5	104,4
Meble, RTV, AGD	98,5	106,7	117,5
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	104,0	107,0	87,6
Pozostałe	105,0	116,7	101,3
WARMIŃSKO-MAZURSKIE			
O g ó ł e m	89,1	117,4	110,9
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	78,8	118,0	143,4
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	97,6	141,2	117,0
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	80,9	100,6	103,2
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny ..	127,8	147,9	100,2
Włókno, odzież, obuwie	130,3	146,4	101,9
Meble, RTV, AGD	81,7	79,9	68,7

^a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) wartości sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

Tabl. 25. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a (dok.)**

Wyszczególnienie	2009	2011	2012
	rok poprzedni = 100		
WARMIŃSKO-MAZURSKIE (dok.)			
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	75,4	109,1	127,1
Pozostałe	107,3	133,9	101,9

^a Patrz notka *a* na str. 82.

W województwie warmińsko-mazurskim w kolejnych kwartalnych okresach narastających 2012 r. notowano wzrost dynamiki ogółem sprzedaży detalicznej towarów w skali roku. Wysoki wzrost w odniesieniu do 2011 r. obserwowano w przedsiębiorstwach zajmujących się sprzedażą: pojazdów samochodowych, motocykli, części (o 43,4%), prasy, książek, pozostałą sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach (o 27,1%), paliwa stałego, ciekłego i gazowego (o 17,0%). Poziomu sprzedaży z 2011 r. nie uzyskano tylko w sprzedaży mebli, RTV, AGD (spadek o 31,3%).

W strukturze sprzedaży detalicznej w 2012 r. największy udział miały przedsiębiorstwa zgrupowane w kategorii „pozostałe” (23,2%), przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (22,8%) oraz zajmujące się handlem pojazdami samochodowymi, motocyklami, częściami (21,7%).

Tabl. 26. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a w województwie warmińsko-mazurskim (ceny bieżące)**

Wyszczególnienie	2011				2012			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	115,5	119,9	117,4	117,4	116,2	111,7	112,8	110,9
w tym:								
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	124,1	127,7	118,9	118,0	136,5	139,3	138,2	143,4
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe ...	134,7	128,3	120,4	141,2	144,6	142,8	145,0	117,0
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	103,1	100,1	98,9	100,6	113,0	101,4	102,7	103,2
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	145,5	139,2	139,8	147,9	92,9	98,6	103,7	100,2
Włókno, odzież, obuwie	154,0	151,3	141,8	146,4	90,4	96,2	109,2	101,9
Meble, RTV, AGD	73,6	72,6	72,1	79,9	74,7	80,5	82,1	68,7
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	141,0	132,2	117,8	109,1	139,6	126,5	128,8	127,1
Pozostałe	118,3	146,3	152,0	133,9	103,8	96,3	96,5	101,9

^a Patrz notka *a* do tabl. 25 na str. 82.

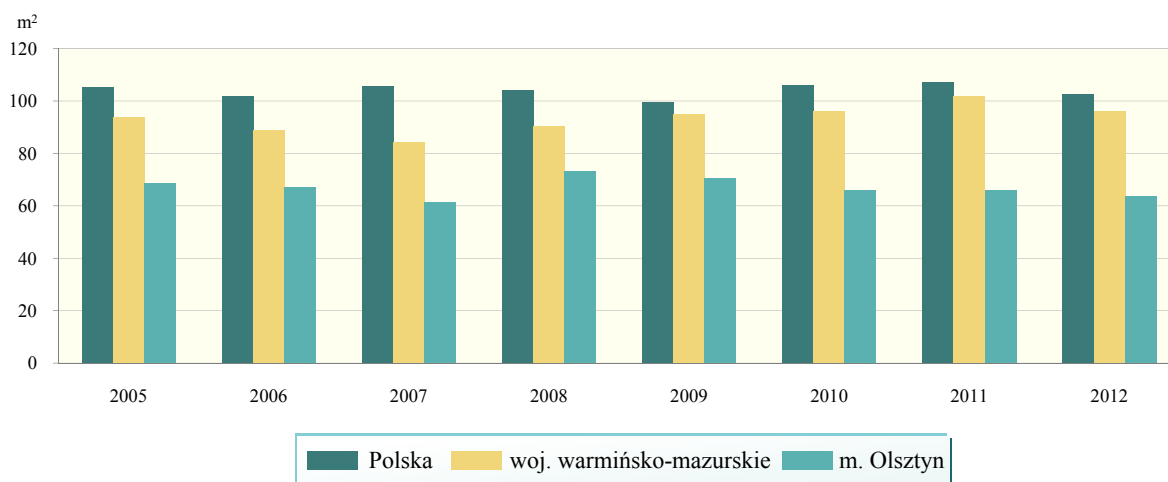
W 2012 r. w województwie warmińsko-mazurskim wartość sprzedaży hurtowej towarów (w cenach bieżących) wzrosła o 14,9% w odniesieniu do 2011 r. Sprzedaż hurtowa w jednostkach handlowych była o 2,6% mniejsza od poziomu zanotowanego przed rokiem (w tym w przedsiębior-

stwach hurtowych spadek wyniósł 3,1%). W kraju sprzedaż hurtowa w jednostkach handlowych w omawianym roku była wyższa o 3,0% niż w 2011 r. (w tym zrealizowana przez jednostki hurtowe odpowiednio o 6,4%). W regionie w skali roku znacznie zmniejszyła się wartość sprzedaży hurtowej półproduktów i odpadów pochodzenia nierolniczego oraz złomu (spadek o 21,1%). Największy wzrost sprzedaży odnotowano natomiast w sprzedaży hurtowej płodów rolnych i żywych zwierząt (o 51,9%).

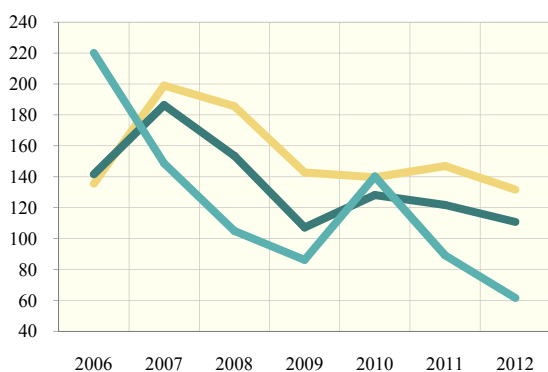
Dane prezentujące rynek wewnętrzny w województwie warmińsko-mazurskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa warmińsko-mazurskiego” – opracowanie sygnalne dostępne co miesiąc,
 - „Biuletyn Statystyczny Województwa Warmińsko-Mazurskiego” – publikacja dostępna co kwartał.
-

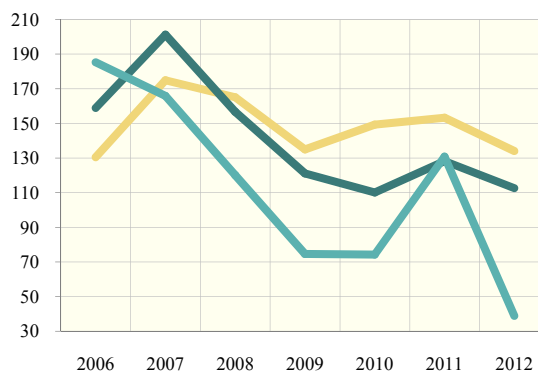
Wyk. 57. **Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania**

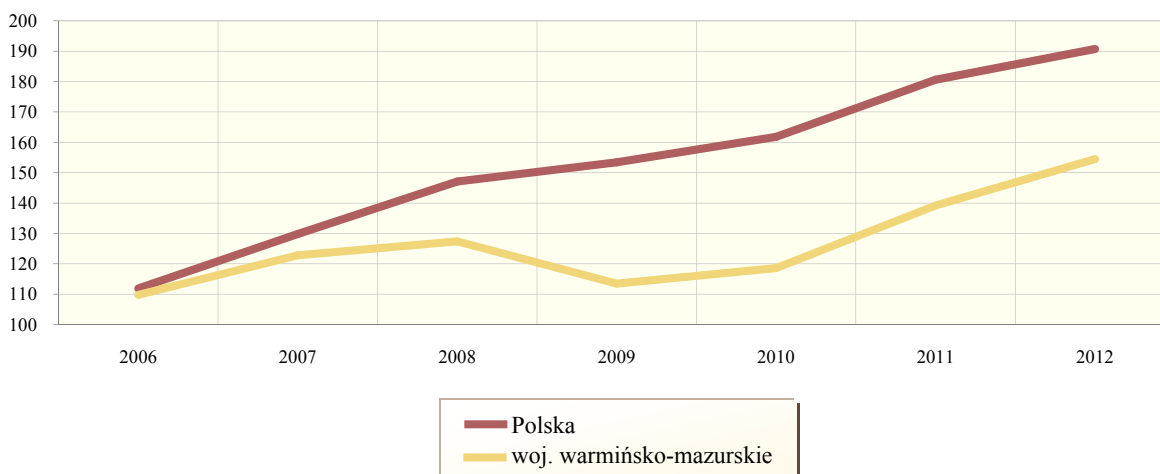
Wyk. 58. **Dynamika liczby wydanych pozwoleń na realizację mieszkań 2005 = 100**

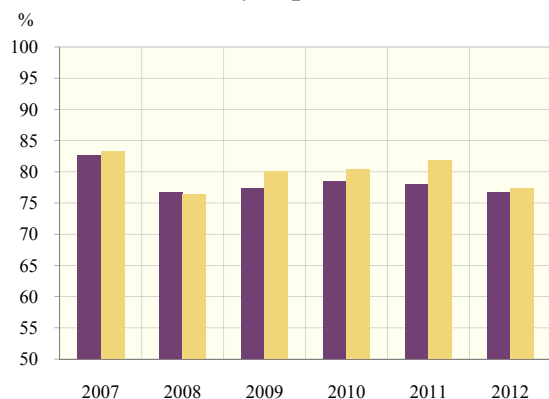
Wyk. 59. **Dynamika liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto 2005 = 100**

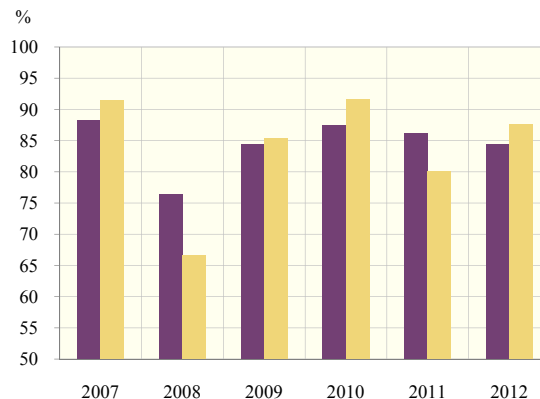
Wyk. 60. **Dynamika sprzedaży detalicznej (ceny bieżące) 2005 = 100**

Wyk. 61. **Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych podmiotów**

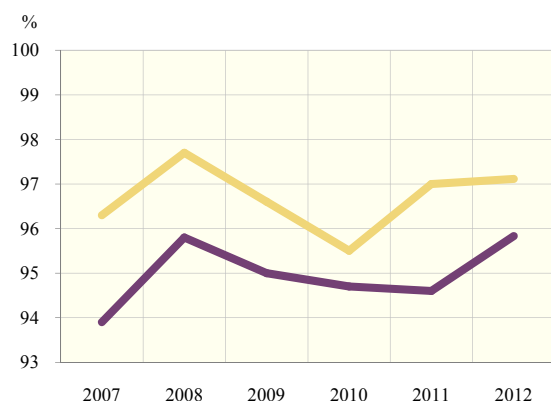

Wyk. 62. **Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w przychodach z całokształtu działalności**

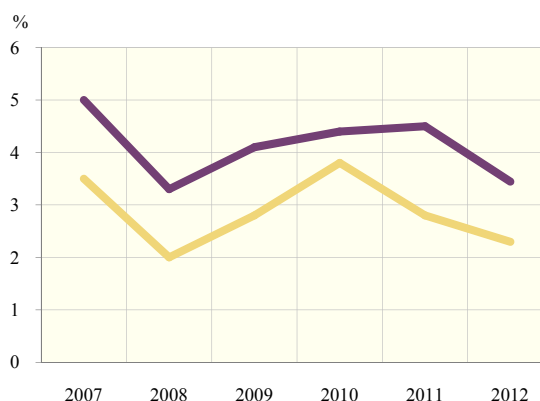

■ Polska
■ woj. warmińsko-mazurskie

Wyk. 63. **Wskaźnik poziomu kosztów**

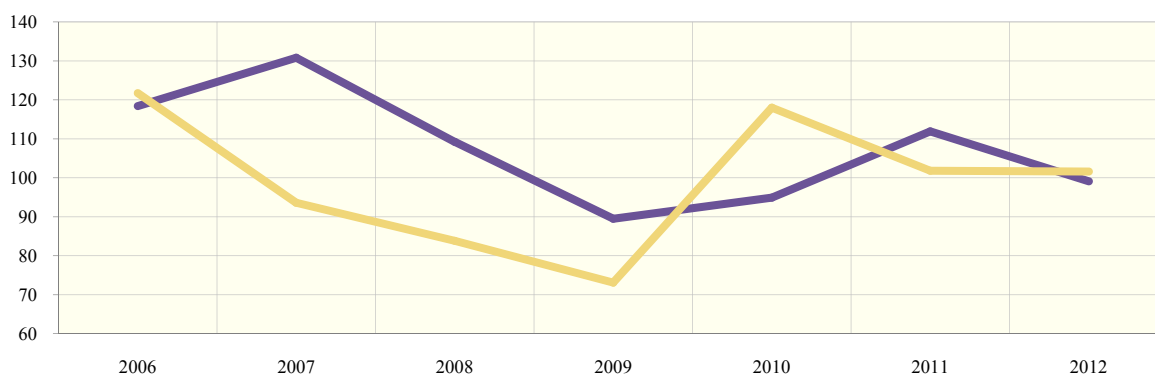

Wyk. 64. **Wskaźnik rentowności obrotu netto**

— Polska
— woj. warmińsko-mazurskie

Wyk. 65. **Dynamika nakładów inwestycyjnych ogółem (ceny bieżące)**
Rok poprzedni = 100

— Polska
— woj. warmińsko-mazurskie

WYNIKI FINANSOWE PRZEDSIĘBIORSTW NIEFINANSOWYCH

W 2012 r. w województwie warmińsko-mazurskim wyniki finansowe uzyskane przez badane przedsiębiorstwa niefinansowe uległy pogorszeniu w porównaniu z rokiem poprzednim. Wzrost przychodów z całokształtu działalności był wolniejszy niż kosztów ich uzyskania, co wpłynęło na pogorszenie wskaźnika poziomu kosztów. Pogorszył się wynik finansowy brutto i netto. Odnotowano pogorszenie wskaźników rentowności.

Pomimo wzrostu przychodów z całokształtu działalności wyniki finansowe uzyskane w 2012 r. przez badane przedsiębiorstwa w województwie warmińsko-mazurskim były słabsze (oprócz wyniku finansowego na operacjach finansowych) w porównaniu z rokiem poprzednim i 2007 r. W kraju wyniki finansowe uzyskane w 2012 r. również były mniej korzystne od zanotowanych w 2011 r.

*Dane dotyczące **wyników finansowych przedsiębiorstw** prezentuje się w dostosowaniu do nowelizacji ustawy o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223, z późniejszymi zmianami).*

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:

- *koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów związany z podstawową działalnością operacyjną, do którego zaliczono wartość sprzedanych towarów i materiałów oraz koszty ogółem, pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;*
- *pozostałe koszty operacyjne;*
- *koszty finansowe.*

Przychody z całokształtu działalności ukształtowały się na poziomie 31 477,3 mln zł i w odniesieniu do poprzedniego roku były o 1,6% wyższe, natomiast koszty ich uzyskania wyniosły 30 568,4 mln zł i wzrosły o 1,8%. Wzrost przychodów z całokształtu działalności był wolniejszy niż kosztów ich uzyskania, co wpłynęło na niewielkie pogorszenie wskaźnika poziomu kosztów w skali roku – o 0,1 p. proc. z 97,0% do 97,1% (w kraju zanotowano jego pogorszenie o 1,2 p. proc. z 94,6% do 95,8%). W omawianym okresie pogorszył się również wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, wynik na pozostałej działalności ope-

W 2012 r. zysk netto wykazało 77,4% badanych przedsiębiorstw, wobec 81,8% przed rokiem, a ich udział w przychodach ogółem wzrósł z 80,0% w 2011 r. do 87,6%.

Wyniki finansowe:

- *wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej, skorygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych;*
- *obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych, do 2009 r. również inne płatności wynikające z odrębnych przepisów;*
- *wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.*

racyjnej, na działalności gospodarczej, wynik zdarzeń nadzwyczajnych, finansowy brutto i netto (w kraju odnotowano pogorszenie wyników finansowych przedsiębiorstw w stosunku do poprzedniego roku). Odnotowano poprawę wyniku na operacjach finansowych.

Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w 2012 r. w województwie warmińsko-mazurskim osiągnęły wartość 30 899,0 mln zł (wzrost o 1,6% w stosunku do roku poprzedniego), a koszty ich uzyskania wyniosły 29 821,6 mln zł (wzrost odpowiednio o 2,3%). Wynik ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (na poziomie 1 077,4 mln zł) był o 14,6% niższy niż przed rokiem, przy pogorszeniu się wyniku na pozostałej działalności operacyjnej (z 139,7 mln zł w 2011 r. do 108,5 mln zł w 2012 r.) oraz znacznym zmniejszeniu straty na operacjach finansowych (z minus 458,9 mln zł do minus 277,0 mln zł). W rezultacie, wynik finansowy na działalności gospodarczej był o 3,5% niższy od zanotowanego w roku poprzednim (wyniósł 908,9 mln zł). Po uwzględnieniu zdarzeń nadzwyczajnych w kwocie minus 0,3 mln zł wynik finansowy brutto osiągnął wartość 908,6 mln zł, tj. o 3,8% mniejszą niż w 2011 r. Po odliczeniu obciążeń, wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie 722,7 mln zł i pogorszył się o 17,4% w stosunku do uzyskanego przed rokiem.

Wskaźniki:

- *wskaźnik poziomu kosztów jest to relacja kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;*
- *wskaźnik rentowności ze sprzedaży jest to relacja wyniku ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów;*
- *wskaźnik rentowności obrotu brutto jest to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności;*
- *wskaźnik rentowności obrotu netto jest to relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;*
- *wskaźnik płynności finansowej I stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych;*
- *wskaźnik płynności finansowej II stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych.*

Pogorszyły się wskaźniki rentowności – ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (z 4,1% w roku poprzednim do 3,5% w 2012 r.), obrotu brutto (odpowiednio z 3,1% do 2,9%) i obrotu netto (z 2,8% do 2,3%). W skali roku poprawił się natomiast wskaźnik płynności finansowej I stopnia (z 18,0% do 21,0% w 2012 r.). Natomiast wskaźnik płynności finansowej II stopnia utrzymał się na poziomie uznawanym za optymalny (wzrósł z 110,3% do 113,7% w 2012 r.).

W kraju w 2012 r. odnotowano pogorszenie podstawowych wskaźników ekonomiczno-finansowych badanych przedsiębiorstw w odniesieniu do poprzedniego roku.

Tabl. 27. **Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych**

Wyszczególnienie	2007	2011	2012
	w %		
POLSKA			
Wskaźnik poziomu kosztów	93,9	94,6	95,8
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	5,6	5,3	4,3
Wskaźnik rentowności obrotu brutto	6,1	5,4	4,2
Wskaźnik rentowności obrotu netto	5,0	4,5	3,4
Wskaźnik płynności I stopnia	33,7	38,1	34,1
Wskaźnik płynności II stopnia	98,9	102,7	97,4
WARMIŃSKO-MAZURSKIE			
Wskaźnik poziomu kosztów	96,3	97,0	97,1
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	4,6	4,1	3,5
Wskaźnik rentowności obrotu brutto	3,7	3,1	2,9
Wskaźnik rentowności obrotu netto	3,5	2,8	2,3
Wskaźnik płynności I stopnia	17,2	18,0	21,0
Wskaźnik płynności II stopnia	94,1	110,3	113,7

Dane prezentujące wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych w województwie warmińsko-mazurskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa warmińsko-mazurskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn Statystyczny Województwa Warmińsko-Mazurskiego” – publikacja dostępna co kwartał; jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

NAKLADY INWESTYCYJNE

Rok 2012 był trzecim z kolei, w którym notowano wzrost nakładów inwestycyjnych badanych przedsiębiorstw mających siedzibę na terenie województwa warmińsko-mazurskiego, przy czym jego skala była nieznacznie mniejsza niż w poprzednim roku. W porównaniu z 2011 r. znacznie wyższa była wartość kosztorysowa inwestycji rozpoczętych, przy mniejszej liczbie nowych inwestycji.

Nakłady inwestycyjne (w cenach bieżących) na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących, poniesione w 2012 r. przez badane przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie województwa warmińsko-mazurskiego, wyniosły 1 130,8 mln zł i były wyższe od zrealizowanych rok wcześniej o 1,6%. W kraju w 2012 r. wartość nakładów inwestycyjnych zmalała o 0,1% w odniesieniu do poziomu zanotowanego w 2011 r.

Prezentowany podział nakładów inwestycyjnych, obejmujących nakłady na nowe środki trwałe i (lub) ulepszenie (rozbudowę, przebudowę, rekonstrukcję, modernizację) istniejących obiektów majątku trwałego, opracowano według zasad systemu rachunków narodowych, zgodnie z zaleceniami „ESA 1995”. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Tabl. 28. **Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące)**

Wyszczególnienie	2005	2011	2012
POLSKA			
O g ó ł e m w mln zł	62 160,6	99 853,7	99 719,0
w tym – w % – nakłady na:			
Budynki i budowle	36,3	39,1	40,6
Zakupy	63,0	59,5	58,5
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi	52,4	47,1	47,4
środków transportu	10,6	12,4	11,1
WARMIŃSKO-MAZURSKIE			
O g ó ł e m w mln zł	1 326,5	1 113,0	1 130,8
w tym – w % – nakłady na:			
Budynki i budowle	35,9	33,4	30,1
Zakupy	59,0	66,0	69,2
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi	52,0	57,2	62,4
środków transportu	6,9	8,8	6,9

W omawianym roku w województwie warmińsko-mazurskim z ogólnej kwoty nakładów inwestycyjnych na budynki i budowle wydatkowano 340,4 mln zł (o 8,4% mniej niż rok wcześniej), na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia – 705,5 mln zł (o 10,8% więcej), a na środki transportu – 77,6 mln zł (o 20,7% mniej). Wartość zakupów inwestycyjnych osiągnęła 783,1 mln zł i w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się o 6,6%, a udział tych zakupów w nakładach ogółem wzrósł w skali roku o 3,2 p. proc.

W porównaniu z 2011 r. odnotowano wzrost nakładów inwestycyjnych m.in. w zakwaterowaniu i gastronomii, wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę oraz dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji. Spadek nakładów miał miej-

Nakłady na środki trwałe to nakłady na:

- *budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe;*
- *maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem);*
- *środki transportu;*
- *inne, tj. melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz od 1995 r. inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto koszty obsługi zobowiązań zaciągniętych w celu sfinansowania zakupu, budowy lub ulepszenia środka trwałego za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących).*

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

sce m.in. w budownictwie, handlu; naprawie pojazdów samochodowych oraz przetwórstwie przemysłowym.

W 2012 r. inwestowały głównie przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego (na które przypadało 60,1% ogółu poniesionych nakładów) oraz wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (14,9%). W strukturze nakładów według sekcji w porównaniu z 2011 r. najbardziej zwiększył się udział nakładów poniesionych przez przedsiębiorstwa zajmujące się wytwarzaniem i zaopatrywaniem w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 6,0 p. proc.), natomiast najbardziej zmniejszył się udział nakła-

dów przedsiębiorstw prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego (o 6,5 p. proc.).

W 2012 r. inwestorzy z regionu rozpoczęli realizację 760 nowych inwestycji o łącznej wartości kosztorysowej 826,7 mln zł (w roku poprzednim rozpoczęto 857 nowych inwestycji o wartości 718,7 mln zł). Na ulepszenie (tj. przebudowę, rozbudowę, rekonstrukcję lub modernizację) istniejących środków trwałych przypadało 11,4% wartości kosztorysowej wszystkich inwestycji rozpoczętych (rok wcześniej 26,3%). Zwiększyła się w skali roku wartość kosztorysowa inwestycji rozpoczętych przede wszystkim przez przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie budownictwa (prawie 100-krotnie). W kraju w omawianym okresie liczba rozpoczętych inwestycji zmniejszyła się o 1,9%, a ich wartość kosztorysowa spadła o 14,5%.

Dane prezentujące nakłady inwestycyjne w województwie warmińsko-mazurskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa warmińsko-mazurskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
 - „Biuletyn Statystyczny Województwa Warmińsko-Mazurskiego” – publikacja dostępna co kwartał; jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).
-

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE WARMIŃSKO-MAZURSKIM
SELECTED DATA ON WARMIŃSKO-MAZURSKIE VOIVODSHIP

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Specification
Ludność ^a w tys.	1 428,6	1 426,9	1 426,2	1 427,1	1 427,1	1 453,8*	1 452,6*	1 450,7	Population ^a in thous.
Na 1 000 ludności:									Per 1 000 population:
małżeństwa zawarte	5,45	5,87	6,67	7,00	6,59	5,76*	5,26*	5,18	marriages contracted
urodzenia żywe	10,31	10,55	10,92	11,43	11,57	10,85*	10,15*	9,87	live births
zgony	8,67	8,81	9,04	8,96	9,22	8,90*	8,91*	9,24	deaths
przyrost naturalny	1,64	1,74	1,89	2,47	2,34	1,95*	1,25*	0,63	natural increase
saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały	-2,16	-3,53	-2,65	-2,17	-1,95	-1,86*	-2,06*	-1,78	internal and international net migration for permanent residence
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^b w tys.	131,3	136,7	142,6	146,8	135,1	134,4	139,8	138,9	Average paid employment in the enterprise sector ^b in thous.
rok poprzedni = 100	x	139,6	1404	102,9	92,0	99,5	104,0	99,3	previous year = 100
udział sektora prywatnego w %	87,2	89,3	89,8	90,2	89,8	89,9	91,0	91,1	private sector participation in %
Bezrobotni zarejestrowani ^a w tys.	150,9	127,6	99,0	87,4	109,2	105,9	107,3	113,2	Registered unemployed persons ^a in thous.
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a w % ..	27,2	23,6	18,7	16,8	20,7	20,0	20,2	21,2	Registered unemployment rate ^a in %
Udział bezrobotnych bez prawa do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych ^a w %	81,5	82,2	80,7	77,4	75,8	79,5	80,3	80,3	Unemployed persons without benefit rights in total number of unemployed persons ^a in %
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a	411	332	341	327	277	230	266	159	Unemployed persons per job offer ^a
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^c w %	52,3	51,3	51,5	51,3	52,4	53,4	52,2	51,4	Activity rate by LFS ^c in %
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^c w %	41,6	43,2	46,0	47,5	48,0	48,3	47,1	45,8	Employment rate by LFS ^c in %
Stopa bezrobocia według BAEL ^c w %	20,4	15,9	10,5	7,5	8,5	9,7	9,7	11,1	Unemployment rate by LFS ^c in %

^a Stan w końcu roku. ^b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^c Przeciętna w roku. Dla lat 2010-2012 dane nie są w pełni porównywalne z wynikami badań z poprzednich lat, z powodu zmian metodologii i nowej podstawy uogólniania danych. * Dane zostały zmienione w stosunku do już opublikowanych – na podstawie bilansu opartego na wynikach NSP 2011.

^a As of the end of the year. ^b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. ^c Annual average. For 2010-2012 data are not fully comparable with the results of the surveys for previous years due to methodological changes and a new base for generalization of the results.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE WARMIŃSKO-MAZURSKIM (cd.)

SELECTED DATA ON WARMIŃSKO-MAZURSKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Specification
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^a w zł ..	2 006,54	2 088,50	2 309,69	2 514,60	2 598,57	2 739,09	2 848,17	2 978,59	Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector ^a in zł
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.	297,7	296,5	298,6	302,1	303,9	299,7	297,5	296,4	Average monthly number of retirees and pensioners in thous.
rok poprzedni = 100	99,5	99,6	100,7	101,1	100,6	98,6	99,3	99,6	previous year = 100
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	1 019,16	1 098,71	1 131,01	1 233,90	1 339,93	1 428,63	1 501,12	1 588,21	Average monthly gross retirement pay and pension paid by ZUS in zł
rok poprzedni = 100	102,8	107,8	102,9	109,1	108,6	106,6	105,1	105,8	previous year = 100
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	756,55	799,84	811,93	859,30	912,15	955,05	986,78	1 056,15	Average monthly gross retirement pay and pension for individual farmers in zł
rok poprzedni = 100	101,5	105,7	101,5	105,8	106,2	104,7	103,3	107,0	previous year = 100
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni = 100):									Price indices of consumer goods and services (previous year = 100):
ogółem	102,2	100,6	102,3	104,3	103,3	103,1	104,6	104,1	total
żywność i napoje bezalkoholowe	102,2	100,2	105,3	107,1	104,3	103,2	106,4	105,0	food and non-alcoholic beverages
odzież i obuwie	94,6	91,1	88,0	89,9	91,6	95,6	98,7	97,3	clothing and footwear
mieszkanie	103,5	102,8	103,2	106,7	106,4	104,1	105,6	105,1	dwelling
Plony zbóż podstawowych (z mieszankami zbożowymi) z 1 ha w dt	27,8	27,2	32,7	33,7	35,3	41,7	35,4	38,3	Yields of basic cereals (with mixed cereals) per 1 ha in dt
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych:									Farm animals stock per 100 ha of agricultural land:
bydło ^b	40,8	42,9	42,0	43,8	44,4	41,3 ^c	47,5	44,5	cattle ^b
trzoda chlewna ^d	88,2	83,6	81,7	69,1	68,2	63,5 ^c	57,9	52,5	pigs ^d

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Stan w czerwcu. ^c Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI. ^d Stan w końcu lipca.

^a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. ^b As of June. ^c Data of Agricultural Census as of 30 June. ^d As of the end of July.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE WARMIŃSKO-MAZURSKIM (cd.)
SELECTED DATA ON WARMIŃSKO-MAZURSKIE VOIVODSHIP (cont.)

94

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Specification
Wskaźnik cen skupu (rok poprzedni = 100):									<i>Price indices of procurement (previous year = 100):</i>
ziarna zbóż (bez siewnego)	81,8	119,2	159,7	84,7	78,4	126,5	142,6	105,8	<i>cereal grain (excluding sowing seed)</i>
żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt)	117,4	95,5	99,1	100,1	109,6	101,4	127,6	114,6	<i>cattle for slaughter (excluding calves)</i>
żywca rzeźnego wieprzowego	91,6	94,4	96,9	113,7	112,9	88,1	114,0	121,4	<i>pigs for slaughter</i>
Relacje cen skupu ^a 1 kg żywca wieprzowego do cen targowiskowych:									<i>Procurement price^a per kg of pigs for slaughter to marketplace prices:</i>
1 kg żyta	14,3	10,0	6,4	7,0	9,3	9,4	8,1	6,6	<i>per kg of rye</i>
1 kg jęczmienia	10,3	8,0	5,6	6,1	9,4	8,0	6,1	6,8	<i>per kg of barley</i>
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (rok poprzedni = 100; ceny stałe)	106,3	115,9	101,2	95,5	115,9	113,2	99,5	<i>Sold production of industry^b (previous year = 100; constant prices)</i>
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle ^b w tys.	77,1	80,5	83,7	85,5	77,6	77,6	80,4	78,5	<i>Average paid employment in industry^b in thous.</i>
rok poprzedni = 100	104,4	103,9	102,1	90,8	100,0	103,6	97,6	<i>previous year = 100</i>
Produkcja sprzedana budownictwa ^b (rok poprzedni = 100; ceny bieżące).....	.	128,0	105,4	123,9	101,0	98,0	104,1	106,1	<i>Sold production of construction^b (previous year = 100; current prices)</i>
Produkcja budowlano-montażowa ^b (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	121,5	107,2	123,0	99,5	105,0	107,4	101,0	<i>Construction and assembly production^b (previous year = 100; current prices)</i>
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie ^b w tys.	11,2	12,5	13,6	14,4	14,1	14,1	14,1	15,2	<i>Average paid employment in construction^b in thous.</i>
rok poprzedni = 100	111,3	108,7	105,8	98,2	99,6	99,8	107,9	<i>previous year = 100</i>

a Ceny bieżące bez VAT. *b* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Current prices excluding VAT. *b* Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE WARMIŃSKO-MAZURSKIM (dok.)

SELECTED DATA ON WARMIŃSKO-MAZURSKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Specification
Mieszkania oddane do użytkowania	4 451	4 469	5 833	6 833	4 853	4 757	4 570*	5 496	<i>Dwellings completed</i>
rok poprzedni = 100	107,6	100,4	130,5	117,1	71,0	98,0	96,1*	120,3	<i>previous year = 100</i>
na 1 000 ludności	3,1	3,1	4,1	4,8	3,4	3,3	3,1*	3,8	<i>per 1 000 population</i>
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	93,8	88,8	84,1	90,4	95,1	96,2	101,8*	95,9	<i>average usable floor space per dwelling in m²</i>
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	109,8	111,8	103,7	89,1	104,5	117,4	110,9	<i>Retail sale of goods^a (previous year = 100; current prices)</i>
Podmioty gospodarki narodowej ^b	110 087	111 311	113 058	115 821	114 821	119 028	117 172	119 913	<i>Entities of the national economy^b</i>
rok poprzedni = 100	101,1	101,1	101,6	102,4	99,1	103,7	98,4	102,3	<i>previous year = 100</i>
w tym spółki handlowe	5 080	5 239	5 427	5 514	5 749	6 043	6 409	6 820	<i>of which commercial companies</i>
rok poprzedni = 100	102,9	103,1	103,6	101,6	104,3	105,1	106,1	106,4	<i>previous year = 100</i>
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	851	881	908	924	939	945	963	995	<i>of which with foreign capital participation</i>
rok poprzedni = 100	102,7	103,5	103,1	101,8	101,6	100,6	101,9	103,3	<i>previous year = 100</i>
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsię- biorstwach niefinansowych ^c w %	96,3	97,7	96,6	95,5	97,0	97,1	<i>Cost level indicator in non-financial enterprises^c in %</i>
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsię- biorstwach niefinansowych ^c w %:									<i>Turnover profitability rate in non- financial enterprises^c in %:</i>
brutto	3,7	2,3	3,4	4,5	3,1	2,9	<i>gross</i>
netto	3,5	2,0	2,8	3,8	2,8	2,3	<i>net</i>
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^c w mln zł (ceny bieżące)	1 326,5	1 615,0	1 511,7	1 266,5	925,9	1 093,0	1 113,0	1 130,8	<i>Investment outlays in enterprises^c in mln zł (current prices)</i>
rok poprzedni = 100 (ceny bieżące)	121,7	93,6	83,8	73,1	118,0	101,8	101,6	<i>previous year = 100 (current prices)</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu roku. ^c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. * Dane zostały zmienione w stosunku do już opublikowanych.

^a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. ^b In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of at the end of the year. ^c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons. * Data revised in relation to the data already published.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE WARMIŃSKO-MAZURSKIM WEDŁUG MIESIĘCY
SELECTED DATA ON WARMIŃSKO-MAZURSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS

96

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2011													
B – 2012													
Ludność ^a w tys.	A	.	.	1 452,1*	.	.	1 453,1*	.	.	1 453,1*	.	.	1 452,6*
<i>Population^a in thous.</i>	B	.	.	1 452,2	.	.	1 452,0	.	.	1 451,8	.	.	1 450,7
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^b w tys.	A	138,7	140,0	139,7	138,4	137,7	138,4	138,5	138,4	138,1	137,8	137,4	136,9
<i>Average paid employment in the enterprise sector^b in thous.</i>	B	137,6	137,6	137,4	137,3	137,7	137,6	137,3	137,2	137,0	136,3	143,2	141,5
poprzedni miesiąc = 100	A	103,7	100,9	99,8	99,1	99,5	100,5	100,1	99,9	99,8	99,8	99,7	99,6
<i>previous month = 100</i>	B	100,5	100,0	99,9	99,9	100,2	100,0	99,8	99,9	99,9	99,5	105,1	98,8
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 ..	A	105,1	106,1	105,6	104,4	103,4	103,7	103,6	103,3	103,2	102,7	102,5	102,4
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	99,2	98,3	98,3	99,2	99,9	99,5	99,1	99,2	99,2	98,9	104,3	103,3
Bezrobotni zarejestrowani ^a w tys.	A	114,7	117,6	116,4	110,2	103,7	97,9	96,9	97,2	98,3	99,8	103,2	107,3
<i>Registered unemployed persons^a in thous.</i>	B	114,5	116,0	114,5	109,9	105,2	102,0	101,2	102,1	102,7	104,8	108,5	113,2
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a w %	A	21,1	21,6	21,4	20,5	19,5	18,6	18,5	18,5	18,7	18,9	19,4	20,2
<i>Registered unemployment rate^a in %</i>	B	21,2	21,5	21,2	20,6	19,9	19,4	19,3	19,4	19,5	19,8	20,4	21,2
Oferty pracy zgłoszone w ciągu miesiąca	A	1 932	2 014	3 789	4 702	4 176	3 174	2 862	2 631	3 012	2 230	1 772	1 538
<i>Job offers declared during a month</i>	B	2 324	3 052	4 014	4 481	3 953	3 227	3 022	3 159	4 107	3 298	2 490	2 293
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a	A	186	147	119	96	80	90	93	97	94	128	140	266
<i>Registered unemployed persons per job offer^a</i>	B	173	120	106	97	83	97	105	72	93	112	115	159
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^b w zł	A	2 692,56	2 688,55	2 902,87	2 810,26	2 776,57	2 823,06	2 892,32	2 890,63	2 941,88	2 870,48	2 944,80	3 193,53
<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector^b in zł</i>	B	3 009,64	2 835,65	2 990,75	2 877,26	2 941,72	2 972,96	2 969,97	2 967,86	2 978,25	2 970,75	2 869,43	3 278,06
poprzedni miesiąc = 100	A	87,2	99,9	108,0	96,8	98,8	101,7	102,5	99,9	101,8	97,6	102,6	108,4
<i>previous month = 100</i>	B	94,2	94,2	105,5	96,2	102,2	101,1	99,9	99,9	100,4	99,7	96,6	114,2
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 ..	A	102,2	106,0	106,6	104,8	105,5	104,2	105,0	105,0	106,6	102,5	105,7	103,4
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	111,8	105,5	103,0	102,4	105,9	105,3	102,7	102,7	101,2	103,5	97,4	102,6

a Stan w końcu okresu; na podstawie bilansu opartego na wynikach Narodowego Spisu Powszechnego 2011. *b* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. * Dane zostały zmienione w stosunku do już opublikowanych.

a As of the end of the period; on the basis of balance based on the results of the National Census 2011. *b* Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. * Data revised in relation to the data already published.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE WARMIŃSKO-MAZURSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (cd.)

SELECTED DATA ON WARMIŃSKO-MAZURSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2011												
B – 2012												
Wskaźnik cen Price indices of												
towarów i usług konsumpcyjnych ^a : consumer goods and services ^a :												
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 A	.	.	104,3	.	.	105,1	.	.	104,3	.	.	104,6
corresponding period of previous year = 100 B	.	.	104,5	.	.	104,3	.	.	104,3	.	.	103,4
skupu ziarna zbóż: procurement of cereal grain:												
poprzedni miesiąc = 100 A	111,5	106,8	97,2	104,7	104,1	98,0	87,9	86,6	104,6	101,8	96,4	103,4
previous month = 100 B	101,8	101,6	102,0	110,4	104,0	96,2	97,5	92,4	102,9	102,1	104,5	102,5
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 A	187,3	207,6	203,3	216,2	212,0	192,9	171,5	123,4	115,7	115,3	108,7	100,0
corresponding month of previous year = 100 B	91,3	86,8	91,1	96,1	96,0	94,2	104,5	111,6	109,7	110,0	119,3	118,3
skupu żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt): procurement of cattle for slaughter (excluding calves):												
poprzedni miesiąc = 100 A	99,8	100,7	105,2	102,9	101,0	97,1	104,0	99,3	102,2	101,0	101,1	99,2
previous month = 100 B	113,8	102,7	96,4	99,9	97,5	103,0	99,2	106,7	99,3	94,1	100,8	107,1
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 A	108,1	107,8	122,1	126,7	126,6	121,6	131,2	128,2	135,4	128,5	127,8	114,0
corresponding month of previous year = 100 B	130,0	132,5	121,5	118,0	113,8	120,8	115,3	124,0	120,4	112,2	111,9	120,8
skupu żywca rzeźnego wieprzowego: procurement of pigs for slaughter:												
poprzedni miesiąc = 100 A	95,9	105,7	107,9	104,8	99,6	102,3	103,9	99,5	105,5	100,1	103,6	105,8
previous month = 100 B	92,8	102,5	97,1	102,4	101,2	105,2	98,1	103,7	104,0	100,1	95,8	96,0
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 A	100,1	107,5	113,3	122,0	117,3	102,9	109,3	104,7	115,7	129,1	137,5	139,9
corresponding month of previous year = 100 B	135,3	131,3	118,2	115,5	117,4	120,7	114,0	118,7	117,0	117,0	108,3	98,1

^a W kwartale.

^a In the quarter.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE WARMIŃSKO-MAZURSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (cd.)

SELECTED DATA ON WARMIŃSKO-MAZURSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

86

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2011													
B – 2012													
Relacja ceny skupu ^a 1 kg żywca wieprzowego do ceny targowiskowej 1 kg jęczmienia	A	6,2	5,5	5,9	6,1	5,7	6,5	6,4	6,3	6,7	6,7	6,6	6,6
<i>Procurement price^a per kg of pigs for slaughter to marketplace price per kg of barley</i>	B	6,4	6,6	6,4	6,3	6,9	6,2	7,5	6,8	6,8	7,1	7,1	6,4
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (ceny stałe): <i>Sold production of industry^b (constant prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	95,4	104,9	115,6	90,9	100,6	100,0	97,2	104,5	109,0	103,4	95,2	100,0
<i>previous month = 100</i>	B	94,8	99,5	110,6	88,1	107,1	97,8	97,0	102,3	101,7	108,4	94,3	83,1
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100...	A	120,2	124,1	118,9	118,5	115,0	110,2	107,8	110,7	111,8	112,6	109,1	111,4
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	109,7	104,9	101,3	98,6	105,5	102,9	103,4	101,7	95,5	100,4	99,1	82,8
Produkcja budowlano-montażowa ^b (ceny bieżące): <i>Construction and assembly production^b (current prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	22,7	99,8	152,9	124,3	109,3	147,9	76,9	109,7	140,5	82,0	100,5	151,5
<i>previous month = 100</i>	B	35,1	74,0	154,1	106,2	101,3	156,2	83,2	107,7	111,8	101,3	96,7	127,7
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 ..	A	117,2	98,4	102,5	102,2	97,6	124,7	86,2	82,7	105,0	100,8	122,2	103,2
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	159,2	118,0	118,9	101,6	94,2	99,5	107,7	105,7	84,1	103,9	100,0	84,3
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku)	A	379	585	876	1 128	1 348	1 628*	2 029*	2 367*	3 062*	3 477*	3 966*	4 570*
<i>Dwellings completed (since the beginning of the year)</i>	B	305	615	885	1 158	1 628	2 007	2 471	3 055	3 544	4 104	4 656	5 496
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	A	156,6	137,6	88,8	87,0	89,5	88,1*	85,7*	81,3*	87,7*	87,5*	90,1*	96,1*
<i>corresponding period of previous year = 100</i>	B	80,5	105,1	101,0	102,7	120,8	123,3	121,8	129,1	115,7	118,0	117,4	120,3

a Ceny bieżące bez VAT. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. * Dane zostały zmienione w stosunku do już opublikowanych.

a Current prices excluding VAT. b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. * Data revised in relation to the data already published.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE WARMIŃSKO-MAZURSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (dok.)

SELECTED DATA ON WARMIŃSKO-MAZURSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
A – 2011														
B – 2012														
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (ceny bieżące): Retail sale of goods ^a (current prices):														
poprzedni miesiąc = 100	A	76,6	105,0	123,7	98,2	107,3	98,8	105,3	108,7	86,0	101,3	91,1	113,1	
previous month = 100	B	91,7	96,7	120,3	94,4	104,4	102,0	107,0	106,6	88,3	99,6	90,3	108,9	
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100... corresponding month of previous year = 100	A	103,6	115,2	118,7	119,6	124,6	122,3	118,7	125,4	116,3	113,8	112,4	106,5	
	B	127,4	117,3	114,1	109,6	106,7	110,1	111,8	109,6	112,5	110,7	109,7	105,6	
Podmioty gospodarki narodowej ^b	A	118 643	118 626	118 734	117 544	117 698	118 030	118 000	117 966	118 032	118 026	117 887	117 172	
Entities of the national economy ^b	B	116 658	116 800	117 052	117 332	117 771	118 143	118 333	118 639	118 912	119 276	119 700	119 913	
w tym spółki handlowe	A	6 064	6 068	6 068	6 076	6 117	6 140	6 155	6 189	6 226	6 296	6 350	6 409	
of which commercial companies	B	6 444	6 482	6 516	6 557	6 588	6 636	6 666	6 690	6 725	6 752	6 788	6 820	
w tym z udziałem kapitału zagranicznego of which with foreign capital participation	A	944	944	947	949	950	953	957	961	963	961	961	963	
	B	961	963	967	971	971	976	980	983	988	991	991	995	
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach ^c : Profitability rate of turnover in enterprises ^c :														
brutto w %	A	.	.	4,1	.	.	2,7	.	.	3,4	.	.	3,1	
gross in %	B	.	.	2,2	.	.	2,6	.	.	3,1	.	.	2,9	
netto w %	A	.	.	3,4	.	.	2,5	.	.	3,2	.	.	2,8	
net in %	B	.	.	1,8	.	.	2,2	.	.	2,7	.	.	2,3	
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^c (w mln zł; ceny bieżące)		A	.	.	138,6	.	.	360,2	.	.	644,5	.	.	1 113,0
Investment outlays in enterprises ^c (in mln zł; current prices)	B	.	.	207,2	.	.	487,3	.	.	769,5	.	.	1 130,8	
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 (ceny bieżące)	A	x	x	x	x	x	87,3	x	x	88,5	x	x	101,8	
corresponding period of previous year = 100 (current prices)	B	x	x	149,6	x	x	135,3	x	x	119,4	x	x	101,6	

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu okresu. ^c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; dane prezentowane są narastająco.

^a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. ^b In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of at the end of the period. ^c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons; data are presented cumulatively.

